

Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel

23

Förslag till statens budget för 2012

Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Areella näringar, landsbygd och livsmedel.....	11
2.1	Omfattning.....	11
2.2	Utgiftsutveckling	13
2.3	Skatteutgifter.....	14
2.4	Mål	16
2.5	Resultatredovisning	16
2.5.1	Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald	17
2.5.2	De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion	29
2.5.3	De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik	40
2.6	Politikens inriktning	46
2.6.1	Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald	46
2.6.2	De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion	51
2.6.3	De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik	55
2.6.4	De gröna näringarna bidrar till en globalt hållbar utveckling.....	57
3	Budgetförslag.....	59
3.1	Budgetförslag	59
3.1.1	1:1 Skogsstyrelsen.....	59
3.1.2	1:2 Insatser för skogsbruket.....	60
3.1.3	1:3 Internationellt skogssamarbete	61
3.1.4	1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt	61
3.1.5	1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet.....	62
3.1.6	1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder.....	63
3.1.7	1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	63
3.1.8	1:8 Ersättningar för viltskador m.m.....	64
3.1.9	1:9 Statens jordbruksverk.....	65
3.1.10	1:10 Bekämpande av växtsjukdomar	66
3.1.11	1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	67

3.1.12	1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	67
3.1.13	1:13 Finansiella korrigeringar m.m.....	68
3.1.14	1:14 Strukturstöd till fisket m.m.	69
3.1.15	1:15 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.....	70
3.1.16	1:16 Livsmedelsverket	71
3.1.17	1:17 Livsmedelsstatistik	72
3.1.18	1:18 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU- budgeten.....	73
3.1.19	1:19 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	73
3.1.20	1:20 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	74
3.1.21	1:21 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	74
3.1.22	1:22 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	76
3.1.23	1:23 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket.....	77
3.1.24	1:24 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.....	78
3.1.25	1:25 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	79
3.1.26	1:26 Främjande av rennäringen m.m.	79
3.1.27	1:27 Sveriges lantbruksuniversitet	80
3.1.28	1:28 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning.....	81
3.1.29	1:29 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien.....	82
3.1.30	Sametinget.....	83

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	10
2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.....	13
2.2 Härledning av ramnivån 2012–2015. Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	14
2.3 Ramnivå 2012 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	14
2.4 Skatteutgifter	15
2.5 Antal mjölkkor, slaktsvin och smågrisar i svenskt jordbruk.....	18
2.6 Åkermarkens användning.....	18
2.7 Förändring av de administrativa kostnaderna 2006–2010.....	21
2.8 Beviljat stöd inom en konkurrenskraftig livsmedelssektor och landsbygdsprogrammet för insatser inom Sverige – det nya matlandet	22
2.9 Befolknings-, företags- och sysselsättningsutveckling sedan 2000	24
2.10 Beviljat stöd till särskilda utmaningar	24
2.11 Åtgärder för en förbättrad konkurrenskraft.....	25
2.12 Åtgärder för diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden	25
2.13 Produktion, omsättning och antalet sysselsatta i vattenbruk.....	27
2.14 Genomförda insatser under 2010	32
2.15 Miljöersättningar	32
2.16 Miljöinvesteringar.....	32
2.17 Antal bestånd under förvaltningsplaner.....	36
2.18 Överskridna kvoter och kvotutnyttjande	36
2.19 Helårsstudenter	37
2.20 Antal sökande och antal antagna	37
2.21 Antal fall/besättningar med epizootisk sjukdom 2006–2010	40
2.22 Nyinfektion av salmonella i djurbesättningar och anläggningar 2006–2010.....	41
2.23 Antal behandlingar per djurslag inom den rikstäckande djurhälsovården 2008–2010	41
2.24 Andel allvarliga avvikelser vid offentlig kontroll.....	43
3.1 Anslagsutveckling.....	59
3.2 Offentligrättslig verksamhet.....	59
3.3 Uppdragsverksamhet.....	59
3.4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:1 Skogsstyrelsen	60
3.5 Anslagsutveckling.....	60
3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	60
3.7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:2 Insatser för skogsbruket.....	61
3.8 Anslagsutveckling.....	61
3.9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:3 Internationellt skogssamarbete.....	61
3.10 Anslagsutveckling.....	61
3.11 Uppdragsverksamhet.....	62

3.12 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt.....	62
3.13 Anslagsutveckling.....	62
3.14 Offentligrättslig verksamhet	62
3.15 Uppdragsverksamhet	62
3.16 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet	63
3.17 Anslagsutveckling.....	63
3.18 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	63
3.19 Anslagsutveckling.....	63
3.20 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	64
3.21 Anslagsutveckling.....	64
3.22 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:8 Ersättning för viltskador m.m.	64
3.23 Anslagsutveckling.....	65
3.24 Offentligrättslig verksamhet	65
3.25 Uppdragsverksamhet	65
3.26 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:9 Statens jordbruksverk.....	66
3.27 Anslagsutveckling.....	66
3.28 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:10 Bekämpande av växtsjukdomar	66
3.29 Anslagsutveckling.....	67
3.30 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	67
3.31 Anslagsutveckling.....	67
3.32 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	68
3.33 Anslagsutveckling.....	68
3.34 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:13 Finansiella korrigeringar m.m.	68
3.35 Anslagsutveckling.....	69
3.36 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	69
3.37 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:14 Strukturstöd till fisket m.m.	70
3.38 Anslagsutveckling.....	70
3.39 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	71
3.40 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:15 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	71
3.41 Anslagsutveckling.....	71
3.42 Offentligrättslig verksamhet	72
3.43 Uppdragsverksamhet	72
3.44 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:16 Livsmedelsverket	72
3.45 Anslagsutveckling.....	72
3.46 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:17 Livsmedelsstatistik.....	73
3.47 Anslagsutveckling.....	73
3.48 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:18 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten	73
3.49 Anslagsutveckling.....	73

3.50 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:19 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	74
3.51 Anslagsutveckling.....	74
3.52 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:20 Bidrag till internationella organisationer m.m.....	74
3.53 Anslagsutveckling.....	74
3.54 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	75
3.55 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:21 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.....	76
3.56 Anslagsutveckling.....	76
3.57 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	77
3.58 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:22 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	77
3.59 Anslagsutveckling.....	77
3.60 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:23 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	78
3.61 Anslagsutveckling.....	78
3.62 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:24 Stöd till jordbrukets rationalisering	78
3.63 Anslagsutveckling.....	79
3.64 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:25 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	79
3.65 Anslagsutveckling.....	79
3.66 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:26 Främjande av rennäringen m.m.....	80
3.67 Anslagsutveckling.....	80
3.68 Uppdragsverksamhet.....	80
3.69 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:27 Sveriges lantbruksuniversitet.....	81
3.70 Anslagsutveckling.....	81
3.71 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	82
3.72 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:28 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning.....	82
3.73 Anslagsutveckling.....	82
3.74 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:29 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien.....	83

Diagramförteckning

2.1 Utgiftsområde 23 2012	12
2.2 Utsläpp av växthusgaser från jordbruket	30
2.3 Nettoupptag av växthusgaser inom skogsbruket	30
2.4 Total energianvändning i de areella näringarna.....	31
2.5 Areal med omdelbart röjningsbehov fördelat på 3-årsmedelvärden	34

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner målet för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (avsnitt 2.4),
2. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 36 000 000 kronor 2013 och högst 34 000 000 kronor 2014–2016 (avsnitt 3.1.2),
3. bemyndigar regeringen att för 2012 låta Kammarkollegiet ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för Viltvårdsfonden i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 5 000 000 kronor (avsnitt 3.1.8),
4. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:14 *Strukturstöd till fisket m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 500 000 kronor 2013 och högst 20 500 000 kronor 2014 (avsnitt 3.1.14),
5. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:15 *Från EU-budgeten finansierat strukturstöd till fisket m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2013 och högst 30 000 000 kronor 2014 (avsnitt 3.1.15),
6. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:21 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 213 000 000 kronor 2013, högst 325 000 000 kronor 2014 och högst 272 000 000 kronor 2015 och 2016 (avsnitt 3.1.21),
7. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:22 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 352 500 000 kronor 2013, högst 400 000 000 kronor 2014 och högst 250 000 000 kronor 2015 och 2016 (avsnitt 3.1.22),
8. bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:28 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 400 000 000 kronor 2013, högst 400 000 000 kronor 2014 och högst 400 000 000 kronor 2015–2017 (avsnitt 3.1.27),
9. för budgetåret 2012 anvisar anslagen under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp*Tusental kronor*

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Skogsstyrelsen	Ramanslag	371 621
1:2 Insatser för skogsbruket	Ramanslag	234 737
1:3 Internationellt skogssamarbete	Ramanslag	1 397
1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt	Ramanslag	112 047
1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet	Ramanslag	105 966
1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	Ramanslag	12 933
1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	Ramanslag	127 349
1:8 Ersättningar för viltskador m.m.	Ramanslag	47 778
1:9 Statens jordbruksverk	Ramanslag	496 588
1:10 Bekämpande av växtsjukdomar	Ramanslag	5 000
1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	Ramanslag	6 583 000
1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	Ramanslag	322 097
1:13 Finansiella korrigeringar m.m.	Ramanslag	410 472
1:14 Strukturstöd till fisket m.m.	Ramanslag	18 482
1:15 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	Ramanslag	66 263
1:16 Livsmedelsverket	Ramanslag	287 794
1:17 Livsmedelsstatistik	Ramanslag	23 587
1:18 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten	Ramanslag	7 356
1:19 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	Ramanslag	88 660
1:20 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	Ramanslag	41 866
1:21 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	Ramanslag	3 123 451
1:22 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	Ramanslag	2 985 447
1:23 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	Ramanslag	30 330
1:24 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	Ramanslag	2 616
1:25 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	Ramanslag	1 029
1:26 Främjande av rennäringen m.m.	Ramanslag	107 915
1:27 Sveriges lantbruksuniversitet	Ramanslag	1 632 269
1:28 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	Ramanslag	483 284
1:29 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	Ramanslag	1 177
Summa		17 732 511

2 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

2.1 Omfattning

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel omfattar verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, skog, djur, landsbygd, rennäring och samefrågor. Vidare omfattar utgiftsområdet även verksamhet inom utbildning och forskning. Utgiftsområdet omfattar nu 29 anslag, två färre än föregående år, som följd av att Fiskeriverket avvecklades den 30 juni 2011. Anslagsmedlen har övertagits av Havs- och vattenmyndigheten, som inrättades den 1 juli 2011, under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Verksamheten gällande jordbruks- och fiske-näringarna är i hög grad inriktad på tillämpning av EU:s regleringar och stödsystem. Utgifterna för verksamheten inom både jordbruks- och fiskeområdena bestäms i stor utsträckning av beslut inom EU. De djurfrågor som omfattas berör djur som människan håller eller på annat sätt har tagit ansvar för samt den del av faunavården som avser viltvård. Djur- och folkhälsa, djurskydd och viltvård behandlas under utgiftsområdet.

Verksamhet inom landsbygdsområdet syftar till att bidra till en hållbar utveckling av landsbygden genom bl.a. fler och växande företag samt naturresurser som brukas utan att förbrukas. Denna verksamhet består huvudsakligen av åtgärder inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram 2007–2013.

Inom livsmedelsområdet bedrivs verksamhet genom att utarbeta regler och utöva kontroll enligt livsmedelslagen. Därtill bedrivs verksam-

het som avser att främja livsmedelssektorns konkurrenskraft samt öka livsmedelsexporten.

Verksamheten inom skogsområdet är inriktad på tillsyn, inventering, uppföljning, utvärdering samt rådgivning, utbildning och information. Vidare ingår framför allt miljöinriktade bidrag.

Verksamhet inom sameområdet syftar till att verka för en levande samisk kultur, inklusive det samiska språket, byggd på en ekologisk hållbar rennäring och andra samiska näringar. Området omfattar också anslag under andra utgiftsområden. Landsbygdsdepartementet har samordningsansvar för frågor som rör samerna.

Verksamhet inom utbildning och forskning utvecklar kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans förvaltning och hållbara nyttjande av dessa. Den forskning som bedrivs inom de areella näringarna har ett särskilt ansvar för att kunskaperna om naturresurserna utvecklas för kommande generationers behov.

Samarbete mellan länder bedrivs inom utgiftsområdet särskilt inom ramen för EU men även internationellt inom FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations), det nordiska samarbetet, WTO (World Trade Organisation), OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), Forest Europe (alleuropeiskt skogssamarbete), Codex Alimentarius, IPPC (Internationella växtskyddskonventionen), OIE (Världsgesamheten för djurhälsa) och en rad andra internationella organisationer.

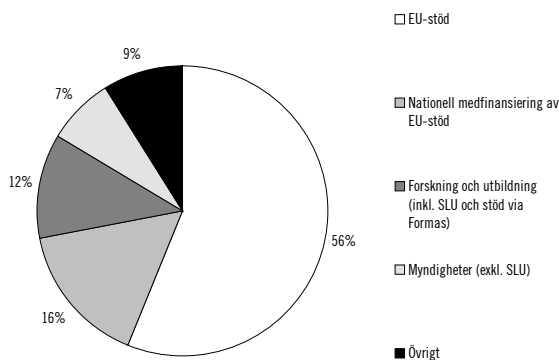
Inom utgiftsområdet ingår följande myndigheter: Statens jordbruksverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, Livsmedelsverket, Skogs-

styrelsen, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) samt vissa verksamheter vid länsstyrelserna och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas). Sametinget redovisas under utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Av utgifterna finansieras 57 procent genom Europeiska garantifonden för jordbruk, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling samt Europeiska fiskerifonden. Merparten av EU-stöden avser obligatoriska åtgärder såsom gårdsstöd, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering, i huvudsak nationell finansiering av landsbygdsprogrammet och det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige.

I diagrammet 2:1 visas fördelningen av medel inom utgiftsområdet.

Diagram 2.1 Utgiftsområde 23 2012

- EU-stöd (10,0 miljarder kronor): Finansiering från EU-budgeten, t.ex. gårdsstöd, intervention och landsbygdsprogrammet. En del av EU-stödet förutsätter nationell medfinansiering.
- Nationell medfinansiering av landsbygdsprogrammet m.m. (2,8 miljarder kronor).
- Forskning och utbildning (2,1 miljarder kronor): SLU och stöd till forskning.
- Myndigheter (1,3 miljarder kronor): Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, m.fl. (ej SLU).
- Övrigt (1,6 miljarder kronor): Nationellt stöd, bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m.m.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	Utfall 2010	Budget 2011 ¹	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015
1:1 Skogsstyrelsen	346	362	363	372	381	389	387
1:2 Insatser för skogsbruket	372	223	265	235	235	236	228
1:3 Internationellt skogssamarbete	1	1	1	1	1	1	1
1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt	117	118	115	112	114	117	120
1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet	104	100	100	106	109	111	114
1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	15	13	13	13	13	15	15
1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	217	172	176	127	124	124	124
1:8 Ersättningar för viltskador m.m.	42	48	47	48	38	38	38
1:9 Statens jordbruksverk	393	440	441	497	458	467	466
1:10 Bekämpande av växtsjukdomar	8	8	8	5	5	5	5
1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	7 119	6 599	6 374	6 583	6 276	6 187	6 185
1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	471	342	253	322	272	272	272
1:13 Finansiella korrigeringar m.m.	40	75	74	410	190	75	75
1:14 Strukturstöd till fisket m.m.	43	28	28	18	10	30	17
1:15 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	102	70	66	66	70	75	40
1:16 Livsmedelsverket	191	205	206	288	294	299	305
1:17 Livsmedelsstatistik	25	23	23	24	24	25	25
1:18 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten	7	7	6	7	7	7	7
1:19 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	52	100	98	89	89	89	15
1:20 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	44	43	39	42	42	42	42
1:21 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 018	3 375	3 309	3 123	2 540	3 012	2 468
1:22 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 377	3 243	3 075	2 985	2 780	2 499	2 172
1:23 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	24	24	24	30	29	28	23
1:24 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	4	4	4	3	3	3	3
1:25 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	2	2	1	1	1	1	1
1:26 Främjande av rennäringen m.m.	102	116	112	108	108	108	108
1:27 Sveriges lantbruksuniversitet	1 624	1 649	1 649	1 632	1 662	1 694	1 734
1:28 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	397	402	397	483	421	428	438
1:29 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1	1	1	1	1	1	1
<i>Åldreanslag</i>							
2011 1:14 Fiskeriverket	164	85	87	0	0	0	0
2011 1:16 Fiskevård	25	12	5	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	17 447	17 891	17 359	17 733	16 298	16 379	15 429

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FIU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Utgifterna för 2010 inom utgiftsområdet blev 1,7 miljarder kronor lägre än anvisade medel. Den främsta förklaringen till avvikelserna är utgifterna för gårdsstöd som blivit lägre på grund av förändrad eurokursen jämfört med vad som antogs i budgeten för 2010. Dessutom har behovet av intervention varit lågt under 2010. Därutöver har medel inom landsbygdsprogrammet för de s.k. utmaningarna, moduleringsmedel och medel från den Europeiska återhämtningsplanen för bredbandsanslutningar, som tillkom under 2010, inte nyttjats fullt ut. Utmaningarna finansieras till 75 procent av EU och till 25 procent av Sverige.

Högre utgifter än anvisade medel blev det däremot för det s.k. stormstödet. Med anledning av stormen Gudrun som drabbade södra Sverige i januari 2005 beslutade riksdagen om ett antal åtgärder för att lindra effekterna för de drabbade skogsägarna. Därför har extra medel tillförts anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* 2005 t.o.m. 2008. Omfattningen på åtgärderna var till att börja med låga, vilket resulterat i ett anslags-sparande som senare tagits i anspråk.

För 2011 beräknas utgifterna inom utgiftsområdet bli 0,5 miljarder kronor lägre än anvisat. Förklaringen är främst lägre utgifter för gårdsstöd till följd av en förändrad eurokurs.

Tabell 2.2 Härlledning av ramnivån 2012–2015.
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	17 867	17 867	17 867	17 867
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	35	105	176	268
Beslut	220	-225	-1 378	-2 416
Övriga makroekonomiska förutsättningar	-68	-416	-507	-509
Volym	32	23	23	23
Överföring till/från andra utgiftsområden	-51	-52	-52	-53
Övrigt	-302	-1 004	251	251
Ny ramnivå	17 733	16 298	16 379	15 429

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

Den föreslagna ramnivån för 2012 är i nivå med den som anvisades för 2011.

Tabell 2.3 Ramnivå 2012 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor	2012
Transfereringar ¹	13 319
Verksamhetskostnader ²	4 392
Investeringar ³	22
Summa ramnivå	17 733

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2010 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten t.ex. vis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Skatteutgifter

Statens stöd till företag och hushåll inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel redovisas i huvudsak på statsbudgetens utgiftssida. Vid sidan av dessa stöd finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en likformig beskattning, s.k. skatteutgifter. Avvikelser från en likformig beskattning utgör en skatteförmån om t.ex. en viss grupp av skattskyldiga omfattas av en skattelättnad i förhållande till en likformig beskattning och som en skattesanktion om det rör sig om ett överuttag av skatt. Många av skatteutgifterna har införts, mer eller mindre uttalat, som medel inom specifika politikområden som t.ex. konjunktur-, bostads-, miljö- eller arbetsmarknadspolitik. Dessa skatteutgifter påverkar statsbudgetens saldo och kan därför jämföras med stöd på budgetens utgiftssida. En utförlig beskrivning av redovisningen av skatteutgifterna finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2011 (skr. 2010/11:108). I det följande redovisas de nettoberäknade skatteutgifterna som är att hänföra till utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Därutöver tillkommer kapitalvinst på näringsfastigheter. Det har dock inte varit möjligt att i redovisningen särskilja hur stor andel som hänförs till lantbruksfastigheter respektive övriga näringsfastigheter.

Tabell 2.4 Skatteutgifter

Miljoner kronor

	2011	2012
Uttag av bränsle	130	130
Avverkningsrätt till skog	-	-
Anläggning av ny skog m.m.	270	300
Skogsavdrag	-	-
Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom växthus- och jordbruksnäringen	80	80
Nedsatt koldioxidskatt för uppvärmning inom växthus- och jordbruksnäringen	280	290
Särskild nedsättning av koldioxidskatt för uppvärmning inom växthus- och jordbruksnäringen	10	10
Nedsatt energiskatt på el som används inom växthus- och jordbruksnäringen	450	460
Nedsatt koldioxidskatt för diesel till arbetsmaskiner inom jord- och skogsbruksnäringen	950	950
Totalt för utgiftsområde 23	2 170	2 220

Uttag av bränsle

Enligt huvudregeln är uttag ur näringsverksamhet skattepliktigt. Uttag av bränsle för uppvärmning är dock undantaget från skatteplikt om fastigheten är taxerad som lantbruksenhet (22 kap. 9 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL). Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet och särskild löneskatt.

Avverkningsrätt till skog

Enligt god redovisningssed uppkommer intäkten när bindande avtal träffas. Enligt gällande lagstiftning tillämpas dock i detta fall kontantprincipen, vilket innebär att beskattningen skjuts upp, varför en räntefri kredit uppstår i näringsverksamhet (21 kap. 2 § IL). I princip borde räntan på krediten utgöra underlag för skatt på inkomst av näringsverksamhet och särskild löneskatt.

Anläggning av ny skog m.m.

Utgifter för anläggning av ny skog och dikning som främjar skogsbruk ska kostnadsföras direkt. Utgifter för inköp samt plantering av träd och buskar för frukt- eller bärodling får dras av direkt (21 kap. 3 § och 20 kap. 17 § IL). Skatte-

utgiften utgörs av ränteeffekten på den omedelbara avskrivningen och avser skatt på inkomst av näringsverksamhet och särskild löneskatt.

Skogsavdrag

Vid avyttring av skog får fysisk person under innehavstiden avdrag med högst 50 procent av anskaffningsvärdet, medan avdraget för juridiska personer är begränsat till 25 procent. Vid taxeringen för ett visst beskattningsår får avdrag göras med högst halva den avdragsgrundande skogsintäkten (21 kap. 4–19 §§ IL). Syftet med avdragsrätten är att undanta rena kapitaluttag från beskattning. Å andra sidan saknas anledning att ge avdrag när värdeökningen på skogstillväxten överstiger gjorda uttag. Skatteutgiften uppkommer genom den schablon som är vald för beräkning av avdragets storlek och avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom växthus- och jordbruksnäringen

Enligt 6 a kap. 1 § 10 och 11 LSE gäller energiskattebefrielse med 70 procent för användning av fossila bränslen för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid yrkesmässig växthusodling eller i annan jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet. Normen utgörs av full energiskattesats på bränsle.

Nedsatt koldioxidskatt för uppvärmning växthus- och jordbruksnäringen

Enligt 6 a kap. 1 § 10 och 11 lag om skatt på energi (1994:1776), LSE, gäller koldioxidskattebefrielse med 70 procent för användning av fossila bränslen för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid yrkesmässig växthus-hållning eller i annan jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet. Normen utgörs av full koldioxidskatt. Riksdagen har beslutat att skattebefrielsen sänks till 40 procent fr.o.m. 2015.

Särskild nedsättning av koldioxidskatt för uppvärmning inom växthus- och jordbruksnäringen

Enligt 9 kap. 9 § LSE medges energiintensiva företag inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksnäringarna nedsättning av koldioxidskatten, utöver den generella nedsättningen, om koldioxidskatten överstiger 1,2 procent av det enskilda företagens försäljningsvärde. För det överskjutande beloppet sätts skatten ned till 24 procent. EU:s minimiskattesatser måste dock alltid respekteras. Normen utgörs av full koldioxidskattesats. Riksdagen har beslutat att slopa den särskilda nedsättningsregeln fr.o.m. 2015. Skatteutgiften upphör därmed.

Nedsatt energiskatt på el som används inom växthus- och jordbruksnäringen

El som används vid yrkesmässig växthusodling eller i annan jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet beskattas med 0,5 öre/kWh (11 kap. 3 § respektive 11 kap. 12 § LSE). Normen utgörs av normalskattesatsen på el.

Nedsatt koldioxidskatt för diesel till arbetsmaskiner inom jord- och skogsbruksnäringen

Enligt 6a kap. 2 a § LSE gäller nedsatt koldioxidskatt för diesel som används i arbetsmaskiner i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet. Nedsättningen motsvarar en återbetalning med 2,10 kronor/liter. Normen utgörs av full koldioxidskattesats. Riksdagen har beslutat att begränsa återbetalningen till 1,70 kronor 2013 och 0,90 kronor 2015.

2.4 Mål

Målen för utgiftsområdet är:

- Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald.
- De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.

- De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.

Vidare finns för skogspolitiken två jämställda mål, beslutade av riksdagen (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252 och prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244).

Regeringens förslag: Nuvarande mål för utgiftsområdet kompletteras med ett mål avseende det internationella arbete som bedrivs inom utgiftsområdet med följande lydelse:

- De gröna näringarna bidrar till en globalt hållbar utveckling.
-

Skälen för regeringens förslag: Regeringen bedriver inom utgiftsområdet, i tillägg till det omfattande EU-relaterade arbetet, även omfattande verksamhet på den internationella/multilaterala arenan. Det handlar framför allt om arbete inom FN:s, OECD:s och WTO:s ramar som går att härleda till skog, fiske och jordbruk. För att tydligare kunna följa resultatet av verksamheten bör ett nytt mål med internationell inriktning införas.

2.5 Resultatredovisning

Regeringen lämnar i budgetpropositionen för 2012 resultatredovisningen för 2010 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt regeringens vision *bruka utan att förbruka*. Visionen är indelad i tre övergripande mål, som även utgör strukturen för regeringens redovisning och uppföljning:

- Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald.
- De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.
- De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.

Regeringen redovisar nedan uppnådda resultat och effekter av gjorda insatser. En årligt återkommande dialog förs med Miljö- och jordbruksutskottet om utvecklingen av resultatredo-

visningen. År 2010 är det andra året som myndigheterna rapporterat till regeringen enligt *bruka utan att förbruka*.

Skogspolitikens två jämställda mål, beslutade av riksdagen (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252 och prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244), redovisas i avsnitt En skogspolitik i takt med tiden.

2.5.1 Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald

De gröna näringarnas konkurrenskraft

Indikatorer

För att mäta resultatet för målet används följande indikatorer

- Prisutveckling: avräkningspriser för vegetabilier och animalier, priser för jordbrukets insatsvaror, priser på jordbruksmark, jordbrukets investeringar i maskiner och redskap.
- Strukturutveckling: antalet sysselsatta inom jordbruket, jordbruksföretagens inkomst, antalet mjölkkor, mjölkinvägning, antalet mjölkföretag, besättningsstorlek för mjölkföretag, antalet slaktsvin och smågrisar, besättningsstorlek för företag med slaktsvin, areal åkermark, spannmålsareal och vallareal, spannmålsskörd och oljeväxtskörd.
- Företagande och utrikeshandel: antalet jordbruksföretag, export av jordbruksvaror.
- Administration: andel utbetalda stöd och ersättningar inom innevarande stödår.

Resultat

Regeringen arbetar för ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet, med ambitionen att svenska jordbrukare ska ha likvärdiga konkurrensförhållanden jämfört med jordbrukare i övriga EU. Resultat om konkurrenskraft för områdena landsbygd, fiske och skog finns under avsnitten Landsbygdsprogrammet, Fiskeprogrammet och En skogspolitik i takt med tiden.

Prisutveckling

Under senare delen av 2010 ökade världsmarknadspriserna på jordbruksprodukter samtidigt som de senaste årens kraftiga prisvariationer kvarstår. Mellan februari 2010 och februari 2011 ökade avräkningspriserna med i genomsnitt 19 procent. Störst var ökningen för spannmål där priserna steg med 99,8 procent. För vegetabilier ökade priserna i genomsnitt med 38 procent. För animalieproduktionen steg priserna i genomsnitt med 7 procent under perioden. Det finns dock stora variationer inom animalieproduktionen, priserna för fjäderfä ökade med 12 procent medan priserna för gris sjönk med 21 procent.

Mellan februari 2010 och februari 2011 noterades en ökning av priserna på jordbrukets insatsvaror med 7 procent. Priset ökade framförallt för energi, gödsel- och jordförbättringsmedel samt djurfoder. Priset på jordbruksmark har ökat kontinuerligt sedan Sveriges EU-inträde 1995. Priset låg under 2009 på samma nivå som 2008 års priser.

Jordbrukets investeringar i maskiner och redskap har uppskattats till 6,1 miljarder kronor 2009, vilket är en ökning med 19 procent sedan 2006 men en minskning med 10 procent jämfört med närmast föregående år.

Strukturutveckling

Antalet sysselsatta inom jordbruket minskade med cirka 20 000 under perioden 1997–2007, vilket motsvarar cirka 10 procent. Enligt Jordbruksverket uppgick antalet sysselsatta i jordbruket 2010 till 177 400 personer varav 59 procent var män och 41 procent kvinnor. Det är första gången sedan 1960-talet som andelen kvinnor överstiger 40 procent.

Enligt prognoser från Jordbruksverket beräknas jordbrukssektorns inkomster öka med 25 procent jämfört med 2009.

Antalet mjölkkor minskade mellan 1995–2010 med 28 procent. Ökad produktivitet har dock medfört att mjölkinvägningen under samma period endast har minskat med 13 procent. Under samma period minskade antalet mjölkföretag med 68 procent. Den genomsnittliga besättningsstorleken för företag med mjölkkor ökade från 52 till 62 mjölkkor mellan 2007 och 2010. Då mjölkkvoterna är under avveckling genom årliga öknings av de nationella kvoterna är det inte lägre relevant att mäta utvecklingen inom mjölksektorn i termer av kvotuppfyllelse.

Tabell 2.5 Antal mjölkkor, slaktsvin och smågrisar i svenskt jordbruk

	1995	2003	2007	2010
Mjölkcor	482 100	402 500	369 600	348 100
Slaktsvin	1 299 800	1 127 400	1 015 400	936 900
Smågrisar	768 300	567 300	479 500	427 000

Källa: Statens Jordbruksverk JO 20 SM 1101.

År 2010 fanns det 936 900 slaktsvin och 427 000 smågrisar i svenskt jordbruk. Detta är en minskning med 17 respektive 25 procent sedan 1995. Den genomsnittliga besättningsstorleken hos företag med slaktsvin har mer än tredubblats under samma tidsperiod, från 157 slaktsvin per besättning 1995 till 664 per besättning 2010.

Den totala arealen åkermark har minskat med 4 procent mellan 1999 och 2010. Spannmålsarealen minskade under 2010 med 7 procent till 970 000 hektar. Samtidigt ökade vallarealen med 2 procent. Den totala skörden av spannmål blev under 2010 drygt 4,3 miljoner ton, vilket är 17 procent lägre än 2009 års skörd. Den totala skörden av oljeväxter uppgick till 278 600 ton, vilket är 7 procent mindre än 2009 men 16 procent mer än genomsnittet för de fem senaste åren.

Tabell 2.6 Åkermarkens användning

Hektar

	1999	2003	2007	2010
Spannmål	1 153 200	1 153 900	990 100	962 800
Baljväxter	39 700	38 800	28 600	46 100
Vall och grönfoderv.	980 200	965 000	1 127 600	1 194 700
Potatis	32 800	30 500	28 400	27 200
Socketbetor	59 900	50 100	40 700	37 900
Raps och rybs	75 900	58 600	87 800	110 200
Övrigt, inkl träda	405 300	371 600	344 600	254 500
Summa åkermark	2 746 900	2 668 600	2 647 700	2 633 500

Källa: Statens Jordbruksverk JO 10 SM 1101.

Företagande

Antalet jordbruksföretag uppgick 2010 enligt Jordbruksverket till nära 71 000 vilket är en minskning med cirka en fjärdedel jämfört med för 20 år sedan. I statistiken ingår företag med minst 5 hektar jordbruksmark.

Exporten av jordbruksvaror redovisas under avsnittet Sverige – det nya matlandet.

Under 2010 inrättade Jordbruksdepartementet en högnivågrupp för att diskutera åtgärder för att stärka lönsamheten och konkurrenskraf-

ten i jordbrukets primärproduktion i Sverige. Gruppen bestod av representanter för intresseorganisationer, företag och myndigheter kopplade till jordbrukets primärproduktion. Syftet med gruppen var att få en god bild av situationen och den framtida utvecklingen i sektorn. Gruppen var enig om att den enskilt viktigaste faktorn för att vända trenden inom sektorn är attityden och framtidstron. Gruppen kom även fram till att kunskaperna hos konsumenter, beslutsfattare och myndigheter om hur jordbruk bedrivs kan i många fall vara svaga och gemensamma åtgärder bör vidtas för att få en större förståelse och förankring i samhället.

Konkurrensverket fick under 2010 i uppdrag att göra en analys av konkurrensen i livsmedelskedjan. Uppdraget visar att det går att förbättra konkurrensen. Uppdraget visar också att det svenska jordbruket har upp till tio procents lägre marginaler jämfört med jordbruk i ett genomsnitt av länderna EU-15.

Administration

Under 2010 genomförde Jordbruksverket och länsstyrelserna på regeringens uppdrag ett projekt för att förbättra styrningen och hanteringen av stödverksamheten. Syftet med projektet var att förbättra Jordbruksverkets styrning av stödverksamheten och att länsstyrelserna skulle följa Jordbruksverkets styrning. Detta skulle möjliggöra att gårdsstöd, kompensationsbidrag och miljöersättningar i så hög utsträckning som möjligt kunde betalas ut före årsskiftet, samt öka korrektheten i hanteringen av stöd. Som resultat av Jordbruksverkets och länsstyrelsernas arbete kunde 96 procent av gårdsstödet betalas ut redan den första december vilken är första möjliga dag att betala ut stöd, vilket var den högsta andelen utbetalda stöd inom EU. Före årsskiftet hade 98 procent av brukarna fått gårdsstöden utbetalda. Även kompensationsbidragen och miljöersättningarna blev i högre grad än tidigare utbetalda under 2010 till följd av projektet.

Jordbruksverket genomförde, tillsammans med länsstyrelserna, en uppdatering av den s.k. blockdatabasen, den databas med kartmaterial och arealuppgifter som används vid ansökan om gårdsstöd, kompensationsbidrag och miljöersättningar. Orsaken till uppdateringen var den kritik som Europeiska kommissionen har riktat mot Sverige i samband med revisionsbesök. Jordbruksverket har bl.a. genomfört löpande

ajourhållning av blockdatabasen och arbetat med att öka andelen ansökningar via internet, vilket minskar andelen felaktiga ansökningar.

Analys och slutsatser

Det svenska jordbruket agerar på en alltmer internationellt konkurrensutsatt marknad. För att jordbruksnäringen ska vara framgångsrik krävs att den är konkurrenskraftig och lönsam, inte bara i förhållande till annan verksamhet i Sverige och i jämförelse med andra producenter inom EU, utan även i förhållande till en alltmer effektiv produktion i länder utanför EU.

Under de senaste åren har både avräkningspriserna och kostnaderna för insatsvaror uppvisat stora variationer. Priserna på jordbruksprodukter har i regel haft en långsammare ökningstakt än prisutvecklingen på insatsvaror. Samtidigt har produktivetsutvecklingen inte varit hög nog för att kompensera för försämringar av priserna vilket har lett till en minskning av produktionen. Minskningen för vegetabilier är dock lägre än för animalieproduktionen. En kontinuerlig strukturutveckling mot färre och större produktionsenheter inom jordbruket har fortgått under en längre tid. Under de senaste åren har det skett en allmän nedgång av jordbrukets omfattning, både vad gäller sysselsättning och produktion. De stimulansåtgärder för företag som regeringen har genomfört under de senaste åren har varit betydelsefulla för de areella näringarna, inte minst med anledning av den ogynnsamma lönsamhetsutveckling som har skett på jordbruksområdet.

Resultatet av högnivågruppen och konkurrensverkets rapport visar att det är viktigt att fortsätta arbeta för att öka konkurrenskraften i primärproduktionen.

Gårdsstödet och vissa stöd inom landsbygdsprogrammet har även fortsatt stor betydelse för att upprätthålla lönsamheten inom det svenska jordbruket. Utbetalningsnivån av gårdsstödet 2010 är nästan i nivå med den för 2009 och i och med den tidigare lagda utbetalningen av stödet förbättras planeringsmöjligheterna för brukarna. Uppdateringen av blockdatabasen har lett till att brukarna fått bättre och säkrare material att grunda sina ansökningar om stöd och ersättningar på. Det är viktigt att denna höga kvalitet upprätthålls genom en kontinuerlig ajourhållning av databasen och fortsatt arbete med en korrekt hantering av stöden.

Det svenska genomförandet av jordbruksreformen inom EU från 2008, den s.k. hälsokontrollen, har bidragit till en ytterligare reformering av jordbrukspolitiken i Sverige och till regeringens målsättning om en mer marknadsorienterad jordbrukssektor. Under 2010 har det förberedande arbetet med den kommande europeiska jordbrukspolitiken efter 2013 fortsatt.

En frikopplad produktion leder till ökad lönsamhet för jordbruket generellt, samtidigt får produktionsmedelsskatter och nationell lagstiftning stor betydelse för det svenska jordbrukets konkurrenskraft.

Regelförenkling

Indikatorer

För att mäta resultatet för målet används följande indikatorer:

- Minskning av administrativa kostnader för jordbruksområdet, skogsbruksområdet, fiskeområdet och livsmedelsområdet.

Resultat

Förenkling av lagstiftningen för företag verkamma inom de areella näringarna är en prioriterad fråga för regeringen. Målsättningen är att uppnå en märkbar positiv förändring i företagets vardag. För Landsbygdsdepartementets områden har målet satts till 50 procent till utgången av 2014, minskningen ska uppgå till minst 25 procent för varje lagstiftningsområde.

I regeringens skrivelse Regelförenklingsarbetet 2006–2010 (skr. 2009/10:226) lämnas en samlad redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete under perioden 2006–2010.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2011 totalt 92 miljoner kronor till Jordbruksverket och Skogsstyrelsen under perioden 2011–2014 för att arbeta med minskning av den administrativa bördan. Jordbruksverket har med anledning av detta på regeringens uppdrag under 2010 genomfört ett förberedande arbete för att starta en gemensam kundsupport tillsammans med länsstyrelserna, digitalisering av dokument och e-arkiv för lantbrukaren samt fortsatt utveckling av Mina sidor för lantbrukaren för att på så sätt öka tillgängligheten och överblicken. Mina sidor är en e-tjänst som samlar en lantbrukares uppgifter på ett ställe för att ge ökad överblick och service.

Utöver dessa medel återfördes under 2010 även 12 miljoner kronor av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel till Jordbruksverket för arbetet med förenklingar. De största förenklingarna har skett inom djurområdet, t.ex. införandet av elektronisk stalljournal och förenklad rapportering i stalljournalen. Jordbruksverket har även arbetat med e-tjänster för att underlätta överföring av stödrätter mellan lantbrukare. Även SAM-internet, den internetjänst som används för att söka gårdsstöd, kompensationsbidrag och miljöersättningar har förbättrats under 2010. Som ett pilotprojekt på Jordbruksverkets initiativ har tre län under 2011 inte skickat ut pappersblanketter för stödansökningar och endast erbjudit ansökningsmöjlighet via SAM-internet. Jordbruksverket har för avsikt att alla län fr.o.m. 2012 ska gå över till ansökningar via internet.

I tabell 2.7 presenteras Tillväxtverkets beräkningar av förändringen av de administrativa kostnaderna t.o.m. 2009, samt en prognos för 2010.

Enligt prognosen för 2010 har de administrativa kostnaderna för Landsbygdsdepartementets ansvarsområden minskat med drygt 40 procent för jordbruks-, skogsbruks- och fiskeområdet och med 36,5 procent för livsmedelsområdet.

I samband med regeringens avskaffande av kravet på att upprätta skogs- och miljöredovisning (SMÖR) har nästan samtliga administrativa krav till följd av skogsvårdslagen upphört. Genom riksdagens beslut om regeringens proposition Gränser i skog (prop. 2009/10:201, bet. 2009/10:MJU28, rskr. 2009/10:352) gjordes ändringar i skogsvårdslagen när det gäller skyddsskog, svårföryngrad skog och fjällnära skog för att åstadkomma en regelförenkling för skogsbruket utan att minska skyddet för andra intressen.

De administrativa kostnaderna till följd av livsmedelslagstiftningen har minskat framför allt beroende på klargöranden rörande spårbarhet av livsmedel.

På jordbruksområdet har de administrativa kostnaderna minskat med 10,2 procent t.o.m. 2010 vilket framför allt beror på förändringar i rapporteringskrav och höjd gräns för ansökan om gårdsstöd.

Under 2010 har införandet av nya omfattande EU-förordningar inom fisket inneburit att administrationskostnaderna varit i stort sett oförändrade. I samband med avvecklingen av Fiskeriverket har förvaltningen av den europeiska fiskerifonden införlivats i Statens jordbruksverk den 1 juli 2011. En gemensam huvudman för både jordbruks- och fiskefonderna förväntas medföra positiva synergier med minskad administration som följd.

Analys och slutsatser

Målsättningen att uppnå en minskning av företagens administrativa kostnader inom Landsbygdsdepartementets område har uppnåtts med marginal, 36 procent. Regeringen har satt upp ett högre mål med 50 procents minskning på Landsbygdsdepartementets område.

För att få god effekt i regelförenklingsarbetet är det viktigt att arbeta med EU-regelverket och tillämpningen av detta. Det är även viktigt att de satsningar som görs för att underlätta för brukarnas kontakter med myndigheter leder till minskad administrativ börda.

Övergången till att endast söka stöd via internet kommer att leda till mindre fel i ansökningarna och därmed en säkrare hantering av stöd. Risker för finansiella korrigeringar från EU-kommissionen minskar när andelen fel sjunker.

Effekten för varje enskild företagare varierar beroende på produktions- och driftsinriktning. För företagare med djurproduktion eller livsmedelsförädling har påverkan varit mer påtaglig jämfört med effekten för t.ex. renodlade växtodlingsföretag. Det beror bl.a. på de förenklingar som har gjorts av t.ex. stalljournaler.

Även om målet för den förra mandatperioden totalt sett har uppnåtts kan det konstateras att jordbrukslagstiftningen (-10,2 procent) och fiskelagstiftningen (oförändrad) med tillhörande förordningar och föreskrifter inte har minskat i önskvärd takt. Det är därför angeläget med ytterligare satsningar speciellt inom dessa områden. Inom jordbrukslagstiftningen är det främst på EU-området som det behövs ytterligare satsningar. Inom fiskeområdet måste dock stor hänsyn tas till den allvarliga situation som råder för många fiskbestånd, vilket kräver tillräckliga och effektiva kontrollåtgärder.

Tabell 2.7 Förändring av de administrativa kostnaderna 2006–2010

Miljoner kronor

Lagstiftningsområde	Totalkostnad 2006	Totalkostnad 2007	Totalkostnad 2008	Totalkostnad 2009	Kostnad 2010 och framåt (prognos)	Uppskattad förändring i % 2006–2010
Jordbruk	357	340	332	329	321	-10,2
Skogsbruk	228	228	228	5	5	-98,0
Fiske	23	23	23	23	23	0
Summa jordbruk, skogsbruk och fiske	609	592	583	358	349	-42,7
Livsmedel	8 400	8 400	5 400	5 333	5 333	-36,5
Totalt	9 009	8 992	5 983	5 691	5 682	-36,9

Källa: Tillväxtverket.

Sverige – det nya matlandet

Syftet med visionen Sverige – det nya matlandet är att skapa bättre förutsättningar för jobb och tillväxt. Visionen är uppdelad i fem fokusområden: måltiden inom offentlig sektor, primärproduktion, förädlad mat, matturism och restaurang. Insatser för att nå visionen genomförs i huvudsak inom ramen för anslaget en konkurrenskraftig livsmedelssektor och landsbygdsprogrammet. I budgetpropositionen för 2011 avsattes ytterligare resurser till Sverige – det nya matlandet, 80 miljoner kronor årligen mellan 2011–2014. Dessa medel kommer bl.a. att användas för att bredda insatserna inom arbetet med visionen, däribland insatser för jakt, fiske och måltider inom offentlig sektor. Till arbetet med visionen har en kommunikationsplattform tagits fram under 2010. Arbetet leds av Visit Sweden, Exportrådet och Jordbruksverket.

Resultat

En konkurrenskraftig livsmedelssektor

Sedan 2008 har totalt 171 projekt beviljats medel motsvarande 93,2 miljoner kronor inom ramen för anslaget en konkurrenskraftig livsmedelssektor. Under 2010 genomgick bl.a. 14 kommuner ett utbildningspaket inom måltidsområdet, både upphandlingsansvariga och måltidsanställda. Även Miljöstyrningsrådet har utökat sina insatser som ska bidra till kompetensutveckling inom offentlig upphandling av mat.

Regeringen har ökat satsningarna på åtgärder för att öka exporten av livsmedel från cirka 5 miljoner kronor under 2007 till 20 miljoner kronor 2010. En oberoende utvärdering från 2010 visar att 70 procent av de tillfrågade företagen som deltagit i exportfrämjande

aktiviteter upplever regeringens exportsatsningar som mycket positiva och 25 procent av företagen anger att de har ökat sin export med anledning av deltagande i regeringens exportsatsning.

Exporten av jordbruksvaror och livsmedel ökade med 8 procent till nära 55 miljarder kronor under 2010. Exporten av jordbruksvaror och livsmedel uppgår nu till nästan fem procent av den totala varuexporten, vilket är mer än en fördubbling av andelen på 15 år.

Antalet sysselsatta inom livsmedelsindustrin har minskat från 61 000 under 2006 till cirka 54 000 under 2010. Samtidigt har antalet livsmedelsföretag ökat från nära 3 000 företag 2006 till nästan 3 200 företag 2010 enligt statistik från SCB.

Under 2010 ledde ett trettiotal ärenden om livsmedelsexport till att export kunde genomföras (jämfört med 19 ärenden 2007). Myndigheterna har även bedrivit ett aktivt arbete för att underlätta export av livsmedel och jordbruksprodukter.

Under 2011 avsattes 12 miljoner kronor för att sänka kostnaderna för köttkontroll främst vid mindre slakterier. Medlen har även använts för att ta bort avgiften för godkännandeprovning av nya slakterier. Under perioden 2007–2010 ökade antalet aktiva mindre slakterier med 25 procent från 113 till 141.

Regeringen arbetar för att öka tillgänglighet av vilt i butik bl.a. genom att öka möjligheter till en lokal marknad för viltprodukter.

Landsbygdsprogrammet

Under 2010 påbörjades en särskild riktad satsning inom landsbygdsprogrammet på Sverige – det nya matlandet som omfattar 160 miljoner kronor för 2010–2013. Medlen fördelas till

Tabell 2.8 Beviljat stöd inom en konkurrenskraftig livsmedelssektor och landsbygdsprogrammet för insatser inom Sverige – det nya matlandet

Tusental kronor

Fokusområde	2007	2008	2009	2010	2007–2010
Offentlig mat	54	220	6 076	10 299	16 649
Primärproduktion	5 683	6 708	5 339	33 455	51 186
Förädlad mat	29 268	108 374	79 209	104 539	321 390
Matturism	6 873	26 868	29 824	58 711	122 276
Restaurang	645	6 481	6 034	14 538	27 698
Totalt	42 523	148 651	126 482	221 543	539 199
Antal beviljade stöd	114	323	400	456	1 293

företagsstöd såsom investeringsstöd samt projektstöd och kompetensutveckling.

Mellan åren 2007–2010 har det från landsbygdsprogrammet satsats nästan 469 miljoner kronor inom ramen för Sverige – det nya matlandet. Under perioden har 1 166 företag eller projekt med inriktning mot livsmedel och matturism fått stöd. Förädlad mat är det fokusområde inom visionen där det har utbetalats störst andel stöd inom landsbygdsprogrammet. Tabell 2.8 sammanfattar insatserna inom en konkurrenskraftig livsmedelssektor och landsbygdsprogrammet.

Fiskeprogrammet

Inom fiskeprogrammet görs flera satsningar för att främja Sverige – det nya matlandet Åtgärderna är av betydelse främst för visionens fokusområden primärproduktion, förädlad mat och matturism. Vidare har det under 2010 funnits möjligheter att söka medel till åtgärder inom vattenbruket och beredningsindustrin.

Medlen har även gått till satsningar på fisketurism och god fiskevård vilket innebär möjligheter för turistföretagare på landsbygden.

Analys och slutsatser

Sverige – det nya matlandet är en vision om att skapa fler jobb genom satsningar på fem fokusområden. Det är också en vision om en livskraftig landsbygd. Arbetet är nu inne på sitt fjärde år. En effektmätning av de mål som är uppställda för visionens respektive fokusområden kommer att göras under 2012. Satsningen i budgetpropositionen för 2011 har ökat möjligheterna till insatser inom visionens samtliga fokusområden som t.ex. måltiden inom offentlig sektor, vilt samt fiske och vattenbruk. Regeringens bedömning är att det helhetsgrepp som

tagits över flera branscher har bidragit till en ökad samverkan och dialog som i sin tur leder till nya företag över hela landet.

Livsmedelsindustrin är en viktig arbetsgivare inom det svenska näringslivet med en spridning över hela landet. Med en framgångsrik livsmedelsindustri förbättras även förutsättningarna för jordbrukssektorns företag. Trots den lågkonjunktur som ekonomin genomgått har en svag produktionsökning inom den svenska livsmedelsindustrin resulterat i att livsmedelsbranschen klarat sig relativt bra.

Trenden under de senaste åren visar på effektivare och mer innovativa svenska livsmedelsföretag med färre anställda. Samtidigt ökar antalet företag inom livsmedelssektorn med småskalig produktion och t.ex. gårdsförsäljning. Företagen har gynnats genom ökad efterfrågan på ekologiska produkter och mat med lokal prägel. Försäljningen av ekologiska livsmedel ökade med 14 procent under 2009.

Turistnäringen fortsätter att växa vilket bidrar till att stärka visionen Sverige – det nya matlandet. Närmare en fjärdedel av de pengar som en turist spenderar i Sverige går till mat och måltider. Turistnäringen är sysselsättningsintensiv och bidrar till många jobb på landsbygden. Regeringens bedömning är att arbetet med visionen bidrar till att öka medvetenheten om svenska mervärden i mat och måltider och ger samtidigt förutsättningar till ökad turism.

Insatserna inom arbetet med visionen har bidragit till att bygga upp nya kontaktytor och samarbetsmöjligheter.

Satsningen inom fiskeprogrammet med att upprätta fiskeområden är ett led i att stärka diversifiering och företagsamhet inom fiskerinäringen i kustområden, framför allt med koppling till besöksnäring och matrelaterad turism.

De satsningar som görs inom ramen för en konkurrenskraftig livsmedelssektor, landsbygdsprogrammet och fiskeprogrammet kompletterar varandra och stärker möjligheterna att nyttja den totala potential som finns till ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv med ökat företagande, tillväxt och fler jobb i hela landet.

Samepolitik

Resultat

Det övergripande målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar. Dessutom ska Sametinget leda det samiska språkarbetet.

I november 2010 beslutade Sverige, Norge och Finland att utse nationella förhandlingsdelegationer och därefter inleda förhandlingar om en nordisk samekonvention mellan de tre länderna. Första förhandlingstillfället hölls i mars 2011.

FN:s råd för mänskliga rättigheter gav Sverige under förhör i Genève sommaren 2010 ett antal rekommendationer som rör hanteringen av olika frågor som rör samerna. Även FN:s specialrapportör i urfolksfrågor har inkommit med en rapport där ett antal frågeställningar och rekommendationer lyfts upp gällande svensk samepolitik. FN:s synpunkter utgör underlag för regeringens framtida samepolitik.

Renskötselkonventionen som är tänkt att bl.a. reglera det gränsöverskridande renbetet mellan Sverige och Norge har ännu inte ratificerats av länderna. Sametinget och Samernas riksförbund har haft synpunkter på förslaget till konvention och ärendet är under fortsatt beredning i Regeringskansliet.

Under det gångna året har genomförandet av regeringens nya minoritetspolitiska arbete intensifierats. Kommuner och landsting inom det samiska förvaltningsområdet har stöttats i sitt arbete och en rad utbildnings- och informationsinsatser har genomförts. Två samiska språkcenter har dessutom etablerats och en uppföljning av efterlevnaden av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk har genomförts.

Regeringen har gett ett uppdrag till Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Vetenskapsrådet och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap att i sam-

verkan utforma och utlysa ett tvärvetenskapligt forskningsprogram omfattande det samiska urfolket, samerelaterade verksamheter och hälsa, arbets- och livsvillkor.

Regeringens vision *bruka utan att förbruka* sammanfaller till stor del med Sametingets arbete med landsbygdsprogrammet och Sametingets livsmiljöprogram Eallinbiras. Sametinget driver inom programmet flera åtgärder för företagsutveckling med fokus på hållbarhet och långsiktigt hållbart nyttjande. Regeringen gav 2009 Sametinget i uppdrag att göra en översyn av klimatanpassningsåtgärder för rennäringen samt en analys om möjligheterna att teckna avtal om vinterbete utanför renskötselområdet. Uppdraget har redovisats i november 2010 och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Eallinbiras tillfördes medel i och med antagandet av propositionen En sammanhållen klimat- och energipolitik (prop. 2008/2009:162, bet. 2008/09:MJU28, rskr. 2008/09:300), där 2011 är slutår för ett antal insatser. Inom landsbygdsprogrammet har Sametinget ett särskilt genomförandeansvar och ett tematiskt ansvar över samiska närings- och landsbygdsutvecklingsfrågor. För perioden 2007–2013 är den sammanlagda budgeten drygt 75 miljoner kronor. Mellan 2007 och 2010 har 67 ansökningar inkommit, varav 37 beviljats. Vid 2010 års utgång har drygt 45 procent av medlen förbrukats.

Renhjordens storlek 2010 uppgick till cirka 250 000 djur, vilket är i nivå med föregående år. Under senare år har antalet slaktade renar fortsatt minska samtidigt som avräkningspriset har ökat.

Under säsongen 2009/2010 slaktades 52 632 renar. Det är en minskning med 4 procent i jämförelse med 2008/2009 och en minskning med 20 procent i jämförelse med säsongen dessförinnan.

Analys och slutsatser

Det fortsatta arbetet med att utveckla och anpassa rennäringen och de andra samiska näringarna, bl.a. inom ramen för Sametingets livsmiljöprogram Eallinbiras och landsbygdsprogrammet, utgör delar i att nå visionen *bruka utan att förbruka*. En ny renskötselkonvention mellan Sverige och Norge bedöms ge förutsättningar för en långsiktigt hållbar renskötsel över riksgränsen. Det samiska språkets ställning i samhället är fortsatt svag. Bedömningen är

emellertid att insatserna, såsom utbildningsinsatser riktade mot kommuner och etablering av ett samiskt språkcentrum som påbörjats under 2010, kommer att få positiva effekter på sikt.

Landsbygden – framtidslandet

Resultat

Befolkning, sysselsättning och företagande på landsbygden

Sveriges landsbygder uppvisar både områden som är expansiva och områden med problem i form av befolkningsminskningar. Generellt har områden i närheten av större befolkningscentra en mer dynamisk utveckling än mer glest befolkade områden. Sveriges folkmängd ökade med 530 000 personer mellan 2000 och 2010. Av denna ökning stod de tre storstadsregionerna för omkring 86 procent. Det är framför allt i norra delarna av landet och i inlandet av riket ned till Bergslagen som har en minskande befolkningsmängd. Tabellen nedan visar befolknings-, företags- och sysselsättningsutveckling sedan 2000.

Tabell 2.9 Befolknings-, företags- och sysselsättningsutveckling sedan 2000

Procent			
	Befolknings- utveckling, 2000–2010	Företagsutveckling, 2002–2010(tillväxt i antal arbetsställen)	Sysselsättnings- utveckling, 2000– 2009(tillväxt i antal förvärvsarbetande)
Stadsområden	+9,9	+17,6	+8,3
Landsbygds- områden	-0,2	+10,5	+0,1
Glest befolkade landsbygds- områden	-7,6	+5,6	0
Hela riket	+6,0	+14,4	+5,6

Källa: SCB:s databas RAps-RIS (uttag 2011-05-26)

Tabellen bygger på Jordbruksverkets indelning av kommuner. I skrivelsen En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder (skr. 2008/09:167) slog regeringen fast att Sveriges landsbygd är en viktig resurs för hela landets utveckling och hållbara tillväxt samt att arbetet med landsbygdsfrågor ska bedrivas fortlopande inom alla politiska områden. Genom en förbättrad samordning av arbetet med landsbygdsfrågor inom Regeringskansliet har landsbygdsperspektivet stärkts och tydliggjorts inom ett stort antal politiska områden.

Genomförandet av landsbygdsprogrammet

Landsbygdsprogrammet för perioden 2007–2013 består av ett trettiotal olika åtgärder, var och en med angivna omfattnings-, resultat- och effektmål för vilka indikatorer har definierats. Här redovisas huvuddragen av resultaten från de fyra första åren av genomförandet.

Landsbygdsprogrammet är uppdelat i fyra olika åtgärdsområden, s.k. axlar. Effekten av åtgärderna kan redovisas först efter genomförda utvärderingar. En halvtidsutvärdering av det svenska landsbygdsprogrammet genomfördes under 2010 av Sveriges lantbruksuniversitet. Utvärderingen drar slutsatsen att flera delar inom programmet fungerar bra men att vissa delar, framför allt inom axel 1 (förbättra jord- och skogsbrukssektorns konkurrenskraft) och axel 3 (diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden), inte når upp till de mål som föresatts inom programmet.

Under 2010 genomfördes en större ändring av landsbygdsprogrammet. Ändringen var bl.a. ett led i genomförandet av den s.k. hälsokontrollen av den gemensamma jordbrukspolitikens 2009. Ytterligare medel tillfördes därmed programmet från direktstöden. Ökade medel tillfördes också programmet som ett led i den europeiska ekonomiska återhämtningsplanen. Sammantaget tillfördes programmet cirka 1 100 miljoner kronor. De tillförda medlen har använts för satsningar på klimat, förnybar energi, vattenhushållning, biologisk mångfald, omstrukturering av mjölksektorn samt bredband. Därutöver gjordes ändringar i programmet för att öka måluppfyllelsen av flera av miljöersättningarna samt ökade satsningar på Sverige – det nya matlandet.

Tabell 2.10 Beviljat stöd till särskilda utmaningar

	Budget, mnkr 2010–2013	Utfall 2010	Budget- utnyttjande, %
Klimat	138 000	48 100	19
Förnybar energi	306 000	57 600	35
Vattenkvalitet	186 000	27 800	15
Biologisk mångfald	243 000	243 000	100
Omstrukturering mjölk	15 000	540	4
Bredband	191 000	91 000	48
Summa	1 079 000	468 100	43

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Vid ett jämnt budgetutnyttjande per år under programperioden bör 53 procent av hela

programmets budget vara utnyttjad vid utgången av 2010, dvs. efter fyra av sju år. Resultaten av åtgärder med syftet att förbättra miljön och landskapet (axel 2) redovisas under avsnitt 2.5.2 De gröna näringarna är miljö- och resurs-effektiva och har en nyckelroll i Sveriges energi-produktion.

Förbättra jord- och skogsbrukssektorns konkurrenskraft (axel 1)

Det övergripande målet för åtgärderna är att de gröna näringarna ska vara miljö- och resurs-effektiva och ha en nyckelroll i Sveriges energi-produktion. Målgruppen för åtgärderna är företagare inom de areella näringarna och livs-medelsföretagare. Åtgärderna syftar till att stärka företagens utvecklings- och konkurrenskraft genom kompetensuppbyggnad, ny modern teknik, resurseffektiva produktionsmetoder och nya produkter.

Tabell 2.11 Åtgärder för en förbättrad konkurrenskraft

Åtgärd	Indikator	Mål för hela perioden 2007–2013	Utfall 2007–2010	Utfall 2007–2010 i procent av målet
Kompetens-utveckling – Jordbruk ¹	Antal deltagare	435 200	280 935	
– Skog ¹		93 000	86 943	65
Startstöd	Antal etableringar	1 100	938	85
Investeringsstöd jordbruk ¹	Antal företag	7 300	4 232	58
Investeringsstöd förädlingsledet	Antal företag	700	603	86

¹ Inklusivt utmaningsmedel.

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Investeringsstödet är den budgetmässigt största åtgärden inom axel 1. Antalet ansökningar till investeringsstödet har ökat med 12 procent under 2010, vilket tyder på att investeringsviljan inom jordbruket har vänt efter en nedgång under 2009. Inom axel 1 har åtgärder för att öka samarbete och småskaliga infrastrukturinsatser inom de areella näringarna en betydligt lägre anslutning än väntat. Det genomsnittliga budgetutnyttjandet för axel 1 är 60 procent hitills.

Diversifiering och förbättrad livs-kvalitet på landsbygden (axel 3)

Det övergripande målet för åtgärderna är ett dynamiskt och livskraftigt näringsliv i hela landet som leder till fler jobb och högre tillväxt i landsbygden ekonomi. Målgruppen för åtgärderna

inom axeln är småföretagare på landsbygden. Åtgärderna under axel 3 ska leda till en ökad diversifiering av landsbygden näringsliv i syfte att främja jobb, en hög livskvalitet för dem som bor på landsbygden samt ett hållbart utnyttjande av landsbygden samlade resurser.

Tabell 2.12 Åtgärder för diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden

Åtgärd	Indikator	Mål för hela perioden 2007–2013	Utfall 2007–2010	Utfall 2007–2010 i procent av målet
Diversifiering i jordbruksföretag	Antal stödda företag/projekt	2 650	752	29
Affärsutveckling i mikro-företag	Antal stödda företag/projekt	3 620	1 194	33
Främjande av landsbygdsturism	Antal stödda verksamheter	3 500	855	24
Grundläggande tjänster	Antal aktiviteter	755	247	33
Bytveckling	Omfattning, antal byar/lokal grupper	1 200	207	17
Landsbygdens natur- och kulturarv	Antal aktiviteter	600	145	24
Kompetensutveckling och information	Antal deltagare	105 000	34 535	33

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Inom axel 3 kan särskilt satsningarna på Sverige – det nya matlandet och insatsen för att öka tillgång på bredband nämnas. Efterfrågan på medel inom dessa områden har varit mycket stor under 2010. Det genomsnittliga budgetutnyttjandet var 53 procent för axel 3 vid utgången av 2010. För 2009 var motsvarande budgetutnyttjandet 36 procent. Både antalet företag och projekt som fått stöd har ökat betydligt i förhållande till föregående år.

Leader (axel 4)

Det övergripande målet för Leader är att främja ett effektivt genomförande av landsbygdsprogrammet genom förankring, inflytande och samverkan på lokal nivå. Leadermetoden ska omfatta programmets alla insatsområden med särskilt fokus på axel 3. Målet är att minst 60 Leaderområden ska bildas under programperioden.

Under 2010 var 63 Leaderområden igång med verksamheter över hela landet och beslutstakten

för projektstöd ökar fortfarande. Totalt har 1 558 Leaderprojekt beviljats och budgetutnyttjandet för axel 4 var vid 2010 års utgång 39 procent. Det förhållandevis svaga budgetutnyttjandet i axel 4 har sin förklaring i att flera av Leaderområdena kom igång sent i programperioden.

Analys och slutsatser

Landsbygden i Sverige uppvisar en heterogen bild med stora variationer mellan olika områden. Den tätortsnära landsbygden har i flera avseenden en expansiv och dynamisk utveckling. Samtidigt finns andra områden med svag befolkningsutveckling. Konjunkturedgången 2009–2010 präglar utvecklingen av såväl antalet arbetsställen som sysselsättningen på landsbygden. Den ökning i sysselsättning som landsbygden upplevt under åren före konjunkturedgången försvann i stor utsträckning i samband med den omfattande avmattningen i ekonomin. Dock förefaller det, enligt tillgänglig statistik över sysselsättning och arbetsställen, som att ekonomin återhämtade sig under 2010. Detta visar att landsbygdsområdena ger förutsättningar för fler jobb och företag, trots att folkmängden på landsbygden minskat totalt sett sedan 2000.

För att tillvarata och stärka landsbygdernas utvecklingskraft krävs insatser av många aktörer på olika samhällsnivåer. Regeringens inriktning är därför att, i de frågor där det är relevant, fortsatt verka för att införliva landsbygdsperspektivet som en naturlig del i alla politiska områden och att skapa mervärden genom samverkan mellan olika områden. Från och med januari 2011 kommer detta fortsatta arbete att samordnas av Landsbygdsdepartementet.

Landsbygdsprogrammet är ett viktigt verktyg för jobb och tillväxt såväl som för ett hållbart resursutnyttjande på landsbygden och omfattande insatser genomförs nu inom alla axlarna. Målet för budgetutnyttjande i axel 1 är helt uppfyllt och för axel 3 och 4 är målet i huvudsak uppfyllt. Dock finns inom programmet vissa åtgärder som fortfarande har ett lågt utnyttjande, trots riktade informationsinsatser från både Jordbruksverket och länsstyrelserna. Regeringen kommer under 2011 att pröva om justeringar är nödvändiga för att öka programmets effektivitet. Den halvtidsutvärdering som genomfördes under 2010 kommer att utgöra ett underlag inför den programändring som regeringen avser att göra under hösten 2011. Flera av slutsatserna i

utvärderingen är dock av mer långsiktig karaktär och utvärderingen utgör därmed också ett viktigt underlag inför utformning av framtida landsbygdsprogram.

Efterfrågan har varit god under 2010 på de medel som tillfördes programmet som ett resultat av den s.k. hälsokontrollen av CAP till särskilda utmaningar klimat, förnybar energi, vatten och biologisk mångfald. Även efterfrågan på de medel som tillkom genom den finansiella återhämtningsplanen inom EU för ökad tillgång till bredband har varit mycket stor.

Jordbruk och livsmedelsförädling i norra Sverige

Resultat

Villkoren för stöd till jordbruket i norra Sverige regleras i Sveriges anslutningsfördrag med EU. Den produktion som är stödberättigande har successivt minskat sedan 1995. Det är i de mest glesbygdsdominerade inlands- och skogsområdena som tillbakagången är störst. I dessa områden minskar såväl antalet jordbruksföretag som jordbruksproduktionen. Jordbruksföretagen är mer livskraftiga i bygder med något bättre naturgivna förutsättningar.

Under 2010 genomfördes höjningar av ersättningsnivåerna. Detta medförde att summan av utbetalda stöd uppgick till 277 miljoner kronor under 2010, vilket är en ökning med cirka 6 miljoner kronor jämfört med 2009.

Analys och slutsatser

I juli 2010 godkände kommissionen Sveriges förslag om förändringar av det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Förslaget innebär förändringar och större flexibilitet i utformningen av stödet. Trots en höjning av ersättningsnivåerna under 2010 sjönk den samlade produktionsvolymen i norra Sverige för alla jordbruksprodukter och särskilt för mjölk. Den tidigare oberoende utvärderingen har dock visat att stödet är betydelsefullt för jordbruket och landsbygden i norra Sverige och dess möjligheter att övervinna naturgivna nackdelar och medverka till att bevara odlingslandskapet och dess miljövärden. Regeringen avser även, i samband med det nya regelverket för EU:s jordbrukspolitik efter 2013, göra en översyn som kan föranleda förändringar inom det nationella stödet.

Fiskeprogrammet

Resultat

Programmet för fiskerinäringen i Sverige 2007–2013 började genomföras under våren 2008 och har som mål att bl.a. minska flottkapaciteten, öka lönsamheten för fiskerinäringen, minska miljöbelastningen orsakad av svensk fiskerinäring och förbättra förutsättningarna för naturliga bestånd. Fram till i maj 2011 hade 275 miljoner kronor beviljats till olika insatser, vilket motsvarar cirka 56 procent av programbudgeten av EU-medel för sjuårsperioden. De områden där mest medel för åtgärder beviljats är skrotning av fiskefartyg, utveckling av vattenbruk och fiskehamnar, skydd och utveckling av den akvatiska faunan och floran samt pilotprojekt om förädlingsvärde hos sillprodukter.

För att komma tillrätta med överkapaciteten inom svenskt fiske har Fiskeriverket under 2010 slutfört en skrotningskampanj för bottenträlare där skrotningsstödet uppgick till 92,7 miljoner kronor uppdelat på 24 fartyg. De två genomförda skrotningskampanjerna under 2009 och 2010 har inneburit att segmentets totala bruttotonnage minskat med omkring 25 procent. Samtliga tillstånd kopplade till de skrotade fartygen har återgått till Fiskeriverket och har under 2011 fördelats till de kvarvarande fartygen med en förväntad lönsamhetsökning som följd.

Under året har även fem ytterligare fiskeområden inrättats. Med fiskeområde avses ett geografiskt område där ett antal åtgärder inom fiskeprogrammet skapar fler arbetstillfällen, särskilt med koppling till fisketurism. Totalt är vid 2010 års utgång 14 fiskeområden inrättade.

Fiskeriverket har under 2010 presenterat en rapport om det småskaliga kustfisket, som redogör för vad som präglar ett småskaligt kustfiske, dess problem samt vilka åtgärder som skulle kunna bidra till att stärka detta fiske. Regeringen arbetar vidare med att fortsatt stärka detta fiske då småskaligt fiske bidrar till ett levande kustsamhälle.

Analys och slutsatser

En ökning av måluppfyllelsen av fiskeprogrammet kan ses i relation till en generell ökning av beslut och utbetalningar. Det finns en fortsatt hög efterfrågan på projektmedel och totalt 40 procent av utbetalningarna var i maj 2011 genomförda. Efter genomförd skrotnings-

kampanj förväntas de ekonomiska förutsättningarna för de fiskeföretag som är kvar i den demersala flottan ha förbättrats.

Vattenbruk, fritidsfisket och fritidsfiskebaserat företagande

Resultat

Vattenbruk

Under 2010 fanns det, enligt Statistiska centralbyrån (SCB) 88 producerande odlingsanläggningar av matfisk och 76 odlingsanläggningar som producerade utsättningsfisk (s.k. sättfisk) för fiskevårdande åtgärder. Matkräftor och sättkräftor producerades i 30 respektive 8 anläggningar. På västkusten bedrevs musselodling i 12 anläggningar. Matfiskeproduktionen har ökat med 28 procent jämfört med 2009. Den uppgick till 7 851 ton slaktvikt och värdet uppskattas till 254 miljoner kronor, vilket är en ökning med 20 procent från föregående år. Merparten av matfiskeproduktionen utgjordes av regnbåge som uppgick till 6 673 ton slaktvikt till ett värde av cirka 216 miljoner kronor följd av röding, ål och lax/öring. Under 2010 sysselsatte det svenska vattenbruket cirka 399 personer, varav 11 procent var kvinnor.

Tabell 2.13 Produktion, omsättning och antalet sysselsatta i vattenbruk

	2010	2009	2008
Produktion i ton	11 719	8 218	7 952
Omsättning i mnkr	334	280	316
Antal sysselsatta	399	424	379

Källa: Statistiska centralbyrån.

För att underlätta utvecklingen av vattenbruket i Sverige har regeringen bl.a. förstärkt medfinansieringen i fiskeprogrammet. I och med att Jordbruksverket per den 1 juli 2011 övertar ansvaret för främjandet av vattenbruksnäringen har också myndigheten fått i uppdrag att skapa en gemensam myndighetsingång för vattenbruksföretagare och att utarbeta en handlingsplan för sektorns utveckling. Vidare har Sveriges lantbruksuniversitets arbete med avel av odlad fisk förstärkts.

Fritidsfiske och företagande inom fisketurism

År 2010 fick Fiskeriverket i uppdrag att stärka fritidsfisket och genomföra insatser för att öka

och sprida kunskaper till gagn för ett långsiktigt hållbart fritidsfiske och fisketurism. Ungefär en miljon svenskar i åldern 16–74 bedriver fritidsfiske minst en gång om året och det sammantagna antalet fiskedagar uppgår till cirka 13,8 miljoner. Enligt SCB har fångsten under mätperioden 1996–2009 minskat med 25 kilo per år till 15 kilo per fritidsfiskare och år. Jordbruksverket fick från den 1 juli 2011 då Fiskeriverket avvecklades överta det övergripande operativa ansvaret för främjandefrågor inom fritidsfiske och företagande inom fisketurism.

Analys och slutsatser

Det svenska vattenbruket har visat på ökad omsättning och en relativt stabil sysselsättningsgrad under de senaste tre åren. Regeringen gör bedömningen att det finns en fortsatt potential för vattenbruket i Sverige. Det framgår också av betänkandet SOU 2009:26 Det växande vattenbrukslandet.

Både inhemsk och utländsk fisketurism växer och är en viktig del av den naturbaserade turism som bl.a. regeringen satsar på i Sverige – det nya matlandet. Fisketurismföretagande har en framtida potential på landsbygden, i kustområden och våra insjöar.

Jakt- och viltförvaltning

Resultat

Vildsvin

En nationell förvaltningsplan för vildsvin har tagits fram under 2010 och utgör en kunskapsbas vid länsstyrelsernas arbete med regionala planer för vildsvin. Avskjutningen av vildsvin 2009/2010 blev cirka 65 000 djur, vilket indikerar att stammen har fördubblats på tre år, till omkring 150 000 djur.

Regeringen ordnade i november 2010 ett möte med landshövdingar, berörda myndigheter och intresseorganisationer i syfte att utgöra avstamp för en kontrollerad förvaltning av vildsvinsstammarna på kort och lång sikt.

Älg

Riksdagen har beslutat om en ny älgförvaltning i enlighet med regeringens proposition 2009/10:239 Älgförvaltningen (bet. 2010/11: MJU6, rskr. 2010/2011:49). Beslutet innebär att den nuvarande organisationen av

jakten efter älg ändras med syfte att skapa en ekosystembaserad älgförvaltning lokalt. Älgskötselområdenas uppgifter och utformning ändras i jaktlagen samtidigt som nuvarande bestämmelser om licensområden, s.k. A-, B- och E-områden, förenklas. En ny form av övergripande förvaltningsområden för samordning av älgjakten inrättas. Bestämmelserna om den nya älgförvaltningen träder i kraft den 1 januari 2012.

Eftersök av trafikskadat vilt

Antalet viltolyckor ökade under 2010 med 7 procent till 47 475. Mest ökade trafikolyckorna där älg och rådjur var inblandade. Databasen för trafikeftersök har utvecklats bl.a. genom att varje viltolycka nu har en exakt geografisk platsangivelse. Vid årsskiftet låg den genomsnittliga uppklarandegraden vid eftersök på cirka 80 procent. Eftersom databasen till stora delar är tillgänglig för allmänheten kan den som vill se var viltolyckorna inträffar i sitt närområde. Detta bedöms vara en stor tillgång i det fortsatta arbetet med att förebygga viltolyckor.

Viltförvaltningsdelegationer

I syfte att främja och stärka den regionala och lokala delaktigheten i förvaltningen av viltet har regeringen beslutat inrätta en viltförvaltningsdelegation vid varje länsstyrelse. Sedan den 15 februari 2010, då beslut om skydds jakt delegerades från Naturvårdsverket till länsstyrelserna, beslutar de flesta länsstyrelser själva om skydds jakt på stora rovdjur i län med reproducerande stammar av rovdjuret.

En integrerad viltövervakning

Naturvårdsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt lämnade den 1 april 2010 ett förslag till regeringen om ett viltövervakningsprogram som integrerar populations- och hälsoövervakning av vilt. Förslaget bereds i Regeringskansliet.

Analys och slutsatser

Regeringens arbete med att regionalisera viltförvaltningen har fortsatt genomförts genom att beslut om skydds jakt på stora rovdjur har delegerats till länsstyrelserna. Det regionala ansvaret för förvaltningen av vildsvinen har tydliggjorts, vilket ökar förutsättningarna för en förbättrad kontroll av stammen.

Den nya älgförvaltningen syftar till en bättre styrning och samordning av älgjakten genom en

lokal ekosystembaserad adaptiv förvaltning. Målet är en livskraftig älgstam av hög kvalitet som är i balans med betesresurserna och en produktionsanpassad älgjakt. Hänsyn måste därmed tas till både förutsättningarna för skogsproduktion och den biologiska mångfalden. En anpassning måste även ske till förekomsten av rovdjur för vilka älgen är bytesdjur.

Antalet trafikolyckor där viltet varit inblandat har ökat markant på senare år och samhällets kostnader för viltolyckor överstiger en miljard kronor årligen. Ett utvecklat datastöd har medfört förbättrade möjligheter att förebygga viltolyckor och bör leda till en ökad kvalitet och effektivitet inom eftersöksorganisationen, vilket är viktigt såväl för djurskyddet som kostnadsbilden.

Sammanfattande bedömning av målpuppfyllelsen

Ett av de övergripande målen inom visionen *bruka utan att förbruka* är Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald. Ett flertal insatser under 2010 har ingått i regeringens strävan att nå målet.

De stimulansåtgärder för företag som regeringen har genomfört under de senaste åren har varit betydelsefulla för de areella näringarna.

Resultatet av högnivågruppen och konkurrensverkets rapport visar att det är viktigt att fortsätta arbeta för att öka konkurrenskraften i primärproduktionen.

Åtgärder för att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft har skett. Företagens administrativa kostnader inom de areella näringarna har minskat ytterligare och under perioden 2006–2010 är minskningen med god marginal uppnådd mot det uppsatta målet. Förbättringen av styrningen och hanteringen av stödverksamheten har lett till både snabbare utbetalningar och säkrare material för jordbrukarna.

Att skapa fler jobb och en livskraftig landsbygd sker bl. a. genom visionen Sverige – det nya matlandet. Ökad samverkan och dialog kan i sin tur leda till nya företag över hela landet. Regeringens satsning på insatser för innovation, kompetens, logistik och mat med mervärde är viktig för att uppnå målsättningarna inom livsmedelsstrategin, något som den utvärderingen som gjordes under 2010 visar på. Fler exportrelaterade problem som t.ex. godkännande av

svenska anläggningar för export har lösts och skapat ytterligare möjligheter för export av svenska livsmedelsprodukter.

Livsmedelsstrategin, fiskeprogrammet och landsbygdsprogrammet kompletterar varandra och stärker möjligheterna att nyttja den totala potential som finns till ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv med ökat företagande, tillväxt och fler jobb i hela landet.

Sammantaget bedömer regeringen att de redovisade insatserna under 2010 bidragit till att nå målet om ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald.

2.5.2 De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion

De gröna näringarnas klimatarbete

Indikatorer

För att mäta resultatet för målet används följande indikatorer:

- Utsläpp av växthusgaser från jordbruksmark
- Skog och skogsmarks nettoupptag av växthusgaser uttryckt som koldioxidekvivalenter

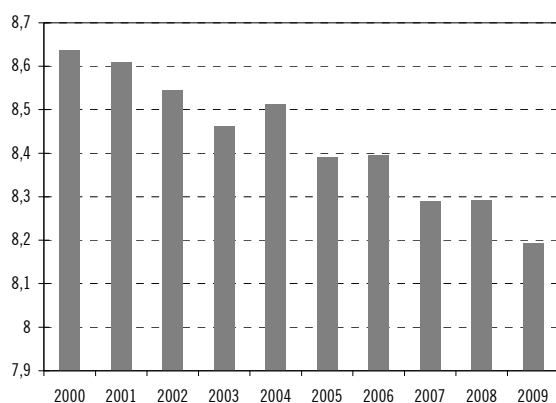
Resultat

År 2009 hade utsläppen av växthusgaser från jordbruket minskat med drygt 11 procent i jämförelse med 1990, och med drygt 1 procent i jämförelse med 2008.

Under 2009 genomfördes en större programändring av landsbygdsprogrammet som ett led i genomförandet av hälsokontrollen (se avsnittet Landsbygden – framtidslandet). En del av programändringen gjordes i syfte att dels minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser, dels anpassa jordbruket till ett förändrat klimat samt öka skogsbrukets kompetens kring klimatrelaterade frågor. Under våren 2010 infördes ett ekonomiskt stöd till företag för en energikartläggning av företagets verksamheter och anläggningar, inklusive förslag på åtgärder.

Diagram 2.2 Utsläpp av växthusgaser från jordbruket

Miljoner ton koldioxidekvivalenter

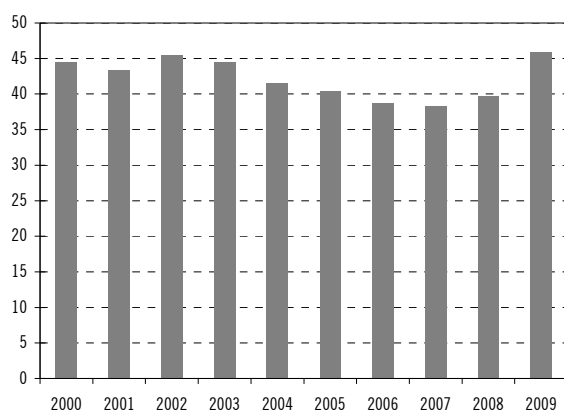
Källa: Naturvårdsverket, National Inventory Report 2011 (exklusive nettoupptag av CO₂ i jordbruksmark).

Under 2010 har regeringen gjort ytterligare satsningar för att tillvarata skogsbrukets roll för minskad klimatpåverkan. Skogsstyrelsen har fortsatt att utveckla sin rådgivning i syfte att höja skogsbrukets kunskapsnivå dels om metoder för en långsiktigt hållbar ökning av tillväxten i skogen, dels om möjliga anpassningsåtgärder.

Skog och skogsmark hade 2009 ett nettoupptag på cirka 46 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket innebär en liten minskning (3 procent) jämfört med 1990 men en ökning med 16 procent jämfört med 2008. Anledningen till den kraftiga ökningen beror till stor del på en minskad avverkning under 2009. Under 2010 hade avverkningsnivån dock återhämtat sig.

Diagram 2.3 Nettoupptag av växthusgaser inom skogsbruket

Miljoner ton koldioxidekvivalenter

Källa: Naturvårdsverket, National Inventory Report 2011 (exklusive upplagring i träprodukter).

Sverige har fortsatt att driva skogens betydelse för minskad klimatpåverkan i såväl de internationella klimatförhandlingarna som inom EU, i syfte att hitta en lämplig balans mellan möjligheten att lagra kol i växande skog och skogs-

produkter och den potential som finns att öka substitutionen av fossila bränslen. Under 2010 nåddes en överenskommelse om ett ramverk för åtgärder i utvecklingsländer för att minska avskogning och öka arealen hållbart brukad skogsmark i syfte att minska utsläppen av växthusgaser. Inom klimatkonventionen har även diskussionerna kring framtida regelverk för hur i-länder ska bokföra kolförrädsförändringar inom skog och mark utvecklats i positiv riktning under året, bl.a. finns samsyn om att i framtiden inkludera träprodukters kollagerande funktion.

Analys och slutsatser

Minskningen av jordbrukets utsläpp av växthusgaser beror till stor del på en fortsatt lägre användning av mineralgödsel, minskade volymer stallgödsel samt en minskad åkerareal. Användningen av mineralgödsel har haft en svag nedåtgående trend de senaste åren. Dessutom kan noteras att antalet nötkreatur har minskat med 2 procent 2010 jämfört med 2008 vilket leder till minskade utsläpp av växthusgasen metan.

Nettoutsäpplerna av växthusgaser från jordbruksmark samt övrig markanvändning ligger jämförelsevis stabilt totalt sett, men kan variera mellan olika marker.

Mätosäkerheten kring upptag och utsläpp från jord- och skogsbruk är stor. Metoder för att mäta jordbrukets och skogsbrukets upptag och utsläpp av växthusgaser har dock utvecklats under 2010. Inom skogsbruket inkluderas nu bl.a. det kol som finns kvar i stubbar. Tidigare antogs att allt kol släpptes ut i atmosfären som koldioxid när träden avverkades. Sammantaget innebär förändringarna att den rapporterade kolsänkan ökat. Förändringarna gäller hela tidserien, även bakåt i tiden, vilket innebär att även tidigare års upptag har ökat.

I landsbygdsprogrammet för perioden 2007–2013 ingår ett antal åtgärder för att minska jordbrukets utsläpp av växtnäringssämnen. Ett flertal av dessa åtgärder har även en positiv effekt för klimatet. Särskilt kan nämnas ersättning för odling av fånggrödor, vilket minskar utsläppen av kväve till vatten och därmed lustgasavgången från det utlakade kvävet. De medel som öronmärktes för klimatåtgärder i landsbygdsprogrammet förväntas minska utsläppen av växthusgaser med cirka 650 000 ton koldioxid till 2013.

Regeringen drar slutsatsen att de gröna näringsarnas klimatarbete bidrar till minskade

utsläpp av växthusgaser och en mer hållbar produktion och konsumtion.

Energibesparingar är med all sannolikhet den åtgärd som på kort sikt får störst effekt på utsläpp av växthusgaser i förhållande till insats. Genom att öka medvetandet hos den enskilde företagaren inom de areella näringarna kan energibesparingar göras.

De gröna näringarna har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion

Resultat

Bioenergi från den gröna sektorn svarar i dagsläget för nästan en tredjedel av den svenska energianvändningen. I dag utgör produktionen av bioenergi från jord och skog cirka en femtedel av Sveriges totala tillförda energi. Tillförseln av bioenergi för energiproduktion har ökat med cirka 32 procent sedan 2004. Mellan 2009 och 2010 ökade tillförseln med hela 20 TWh, från 124 TWh till 144 TWh. Ungefär 90 procent av bioenergin kommer från skogssektorn och till stor del från industrins biprodukter. I skogsindustrin eldas restprodukter som bark, röt-skadad ved och svartlut för interna processbehov men också för att producera el, värme och biodrivmedel. Jordbruket bidrar med en till två procent av Sveriges bioenergiproduktion.

Nyplantering av fleråriga energigrödor på ungefär 107 hektar har skett under 2010. Den totala arealen som nyplanterats med etableringsstöd under perioden 2007–2010 är 982 hektar.

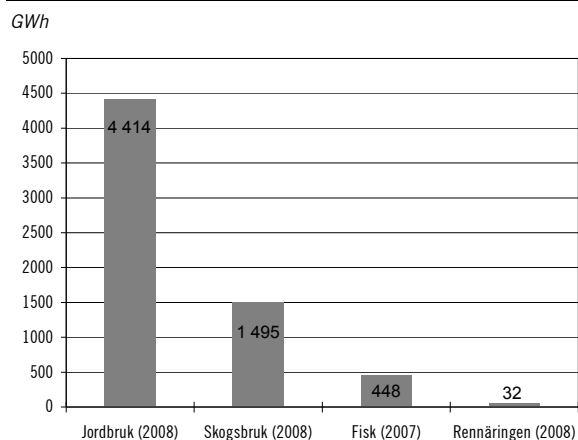
I december 2010 hade 23 biogasanläggningar beviljats investeringsstöd om ett totalt belopp om cirka 39 miljoner kronor. Befintlig statistik pekar på att många fler biogasanläggningar är på väg att beviljas stöd under 2011.

Jordbruksverket, Naturvårdsverket och Energimyndigheten redovisade den 31 augusti 2010 ett regeringsuppdrag om en sektorsövergripande biogasstrategi. Strategin spänner över allt från insamling av matavfall, samhällets avfallsströmmar, styrmedel i energipolitiken och växt-näringsåterföring till Sveriges transportinfrastruktur.

Mot bakgrund av det nationella målet på 20 procent effektivare energianvändning till 2020 fick Energimyndigheten, Skogstyrelsen, Jordbruksverket, Fiskeriverket och Sametinget 2009 i uppdrag att kartlägga de areella näringarnas energianvändning och ge förslag på möjliga

åtgärder för energieffektivisering. Rapporten bereds inom Regeringskansliet. I diagram 2.4 visas energianvändningen för respektive sektor.

Diagram 2.4 Total energianvändning i de areella näringarna

Källa: Energimyndigheten.

Regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag att ta fram ett förslag till rådgivningssystem för jordbruket som kompletterar Energimyndighetens energikartläggningscheckar.

Jordbruksverket har tillsammans med Vägverket (numera Trafikverket) och Skogsstyrelsen utarbetat en handlingsplan för att främja sparsam körning av större dieseldrivna arbetsmaskiner inom bygg- och anläggningsbranschen, jordbruket och skogsbruket.

Analys och slutsatser

Medvetenheten om behovet av att minska beroendet av fossil energi genom effektiv och hållbar energianvändning har ökat i de gröna näringarna. En kontinuerlig dialog mellan myndigheter och de gröna näringarna är mycket viktig för att finna förnybara och energieffektiva lösningar som bidrar till att minska fossilberoendet i den gröna sektorn. Att öka kunskapen om hur det är möjligt att hushålla med energin i den dagliga verksamheten och sedan ändra beteendet i enlighet med detta, är ett första steg till att effektivisera energianvändningen. Regeringen avser att fortsatt arbeta med effektiviseringar.

Energiproduktion från biomassa ökar och det beror till stor del på en ökad produktion och användning inom skogssektorn. Trenden är att jordbruksprodukter såsom halm, blast och gödsel alltmer används till bioenergiproduktion. Satsningen på investeringsstöd inom landsbygdsprogrammet för biogasproduktion har ökat intresset för att producera biogas på gårdsnivå och en stadig uppgång av ansökningar note-

ras. De senaste årens relativt höga spannmålspriser har medfört att intresset att övergå till Salix, som är en flerårig energigröda, minskat. Många analyser visar att det är brist på aktuell information och kunskap om fleråriga energigrödor framför allt i lantbrukarledet. Mot denna bakgrund har Jordbruksverket under hösten 2010 påbörjat arbetet med en förstärkt informationsinsats om Salix och andra fleråriga energigrödor.

I den tvärsektoriska biogasstrategin identifieras olika gemensamma prioriteringar och flaskhalsar. Åtgärdsförslagen i biogasstrategin bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Förbättra miljön och landskapet

Resultat

I detta avsnitt behandlas de delmål i miljömålssystemet där jordbruket har ett utpekat sektorsansvar. Tabellen nedan sammanfattar ett antal genomförda insatser under 2010.

Tabell 2.14 Genomförda insatser under 2010

Miljö kvalitetsmål	Åtgärder under 2010
Ingen övergödning	<ul style="list-style-type: none"> – Förstärkt lagstiftning rörande gödselhantering – Utvidgning av projektet Greppa näringen från 12 till 17 län. – Höjda ersättningsnivåer inom vattenåtgärderna (axel 2 i landsbygdsprogrammet)
Ett rikt odlingslandskap	<ul style="list-style-type: none"> – Ökad information och rådgivning riktad mot slättbygden – Höjda ersättningar för hävd av ängs- och betesmarker (axel 2).
Giftpri miljö	<ul style="list-style-type: none"> – Effektivitetsbedömningar av 45 bekämpningsmedel. – Utformning av anvisningar och regler för tillämpning av EUs direktiv för hållbar användning av bekämpningsmedel.
Myllrande våtmarker	<ul style="list-style-type: none"> – Höjda ersättningar för anläggning av våtmarker (axel 2)
Begränsad klimatpåverkan	<ul style="list-style-type: none"> – Kartläggning av de areella näringarnas energiförbrukning. – Utredning om sparsam körning av arbetsmaskiner. – Handlingsprogram för minskade växtnäring- och växthusgasutsläpp. – Framtagande av biogasstrategi. – Utökning av projektet Greppa näringen till att omfatta klimat.

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Genomförandet av axel 2 i landsbygdsprogrammet

Det övergripande målet för insatserna i axel 2 i landsbygdsprogrammet är utveckling och bevarande av ett attraktivt landskap och en levande landsbygd. Insatser inom axel 2 ska bidra

till en resurseffektiv och hållbar produktion med minskad miljöpåverkan. Den strategiska inriktningen är att

- skapa helhetssyn på landskapet som resurs för boende, rekreation, utveckling och hållbar tillväxt och som bärare av ett natur- och kulturarv,
- främja aktivt brukande av jordbruksmark i områden med naturgivna nackdelar,
- stärka utvecklingen av bruksmetoder som minskar negativ miljöpåverkan.

Axel 2 består till övervägande del av miljöersättningar. Dessa är femåriga åtaganden för att sköta mark eller djur efter särskilda villkor. Inom axeln finns också miljöinvesteringar för exempelvis anläggning av våtmarker. Budgetutnyttjandet inom axel 2 är 57 procent, vilket är helt i linje med prognostiserat utnyttjande efter fyra av programmets sju år.

Tabell 2.15 Miljöersättningar

Hektar				
Åtgärd	Mål	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2010 i procent av målet
Skötsel av ängs- och betesmarker	500 000	445 740	440 632	88
Certifierad ekologisk produktion	610 000	385 064	438 878	72
Skydds-zoner	9 000	4 949	10 117	112
Minskat kväveläckage	240 000	120 322	143 340	60

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Tabell 2.16 Miljöinvesteringar

Hektar				
Åtgärd	Mål för program-perioden 2007–2013	Utfall 2010	Utfall 2007–2010	Utfall 2010 i procent av målet
Anläggning av våtmarker	6 000	459	1 693	28
Restaurering av ängs- och betesmarker	18 000	1 556	5 810	32

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Analys och slutsatser

Fler av delmålen under miljö kvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning, Giftpri miljö och Myllrande våtmarker bedöms i huvudsak eller delvis vara uppfyllda. Miljöåtgärder och

miljöövervakning blir fortsatt viktiga för att miljö kvalitetsmål ska nås. Måluppfyllelsen för målet om Begränsad klimatpåverkan är svårt att bedöma då målet inte är nedbrutet för jordbruket (se utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för ytterligare beskrivning av miljö kvalitetsmålen).

Landsbygdsprogrammet har en hög miljö ambition med insatser som medverkar till att nationella miljö kvalitetsmål och internationella åtaganden med anknytning till jord- och skogs bruket samt till landskapets natur- och kultur värden kan uppfyllas. Åtgärder inom programmet är i flera fall avgörande för att miljö kvali tetsmålen ska kunna nås.

Under 2010 genomfördes tre större ändringar av landsbygdsprogrammets axel 2. Ytterligare medel tillfördes axel 2 för perioden 2010–2013 som ett led i genomförandet av hälsokontrollen (se avsnitt 2.5.1 Ett dynamiskt och konkurrens kraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald). Dessa medel har riktats mot insatser för att förbättra vattenkvali teten, bl. a. genom att öka anläggningen av våtmarker. Därtill har 243 miljoner kronor för perioden 2010–2013 överförts från direktstöden till landsbygdsprogrammet. Dessa medel riktas mot insatser för att stärka den biologiska mång falden i landets mest värdefulla ängs- och betes marker. Trots detta minskade totalarealen ängs- och betesmarker något under 2010. En förkla ring är de ändrade definitionerna av ängs- och betesmarker till följd av EU:s revision 2007 samt att gamla åtaganden som har löpt ut under 2009 inte har förnyats av brukarna. Utöver dessa två ändringar höjdes flera av ersättningsnivåerna inom axel 2 genom omprioriteringar mellan programmets insatser.

Resultatet för 2010 visar att anslutningen till de flesta miljöersättningar ökar. Regeringen bedömer att måluppfyllelsen överlag är god inom axel 2.

SLU:s halvtidsutvärdering av programmet, vilken genomfördes under 2010, ger ytterligare underlag för att bedöma programmets effekti vi tet. Halvtidsutvärderingen visar att åtgärderna i axel 2 bidragit till ökad biologisk mångfald, be varande av jordbruksmark med höga natur värden och förbättrad vatten- och markkvalitet. Regeringen kommer under 2011 pröva om ytterligare åtgärder eller justeringar är nöd vändiga för att nå de uppsatta målen.

En skogspolitik i takt med tiden

Indikatorer

För att mäta resultatet för målet används följande indikatorer:

- Virkesförråd och återväxt,
- Røjning och avverkning,
- Skog och vilt i balans,
- Miljöhänsyn,
- Skydd av skogsmark och
- Skydd mot skadeinsekter m.m.

Resultat

Virkesförråd och återväxt

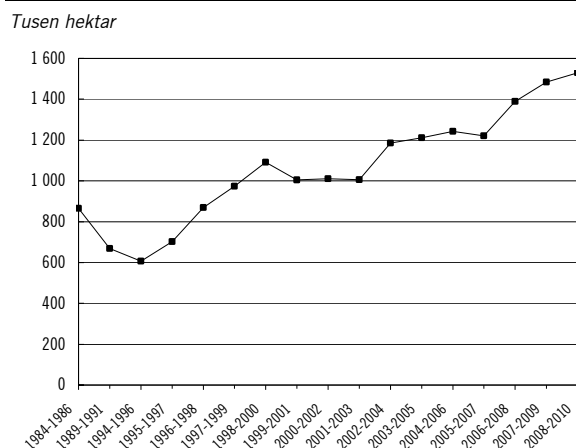
Genom inventeringar (Polytax) har Skogsstyrelsen mätt och bedömt hur väl skogs bruket lever upp till krav på återväxt och miljöhänsyn vid förnygringsavverkning, baserat på skogsvårds lagens intentioner.

Drygt hälften av Sveriges totala landareal är produktiv skogsmark. Sedan 1920-talet har virkesförrådet i Sveriges skogar ökat med mer än 80 procent och är nu omkring 2,9 miljarder m³sk (skogskubikmeter). Den årliga tillväxten på produktiv skogsmark är cirka 111 miljoner m³sk. Medelvirkesförrådet på produktiv skogsmark är 130 m³sk/ha och medelboniteten (medelvärde t på skogens virkesproducerande förmåga) på produktiv skogsmark är 5,3 m³sk/hektar och år. Återväxten har förbättrats successivt sedan slutet av 1990-talet, men har sedan mitten av 2000-talet planat ut.

Røjning och avverkning

Arealen utförd røjning i Sverige har ökat från början av 2000-talet. Ökningen har dock av stannat något under senare år och det föreligger ett omedelbart røjningsbehov på cirka 1,5 miljon hektar.

Enligt Riksskogstaxeringen avverkades (slut avverkning, gallring och røjning) 902 000 hektar skog under 2009. Under 2010 handlades 70 000 avverkningsärenden, vilket är 25 procent mer än ett normalår och kopplas till bättre konjunktur läge. Bruttoavverkningen 2009 uppgick till 80,1 miljoner m³sk och prognosen för 2010 är 86 miljoner m³sk. Det kan jämföras med Skogs styrelsens bedömning att en årlig avverkning på 95–100 miljoner m³sk är långsiktigt hållbar.

Diagram 2.5 Areal med omdelbart röjningsbehov fördelat på 3-årsmedelvärden

Källa: Sammanställning av statistik från Skogsstyrelsen.

Skog och vilt i balans

Älgbetning påverkar möjligheten till förnyring med framför allt tall och lövträd vilket påverkar produktionen av virke och den biologiska mångfalden. Regionala och lokala inventeringar som gjorts av Skogsstyrelsen 2010 pekar på ökande skadenivå. I Götaland verkar dock skadorna ha minskat under flera år, från mycket hög nivå (23 procent skada på tall) till en nivå jämförbar med andra delar av landet (12 procent). Som ett led i att finna balans mellan vilt och skog samtidigt som tallförnyring på lämpliga marker ökar har Skogsstyrelsen initierat ett projekt med detta syfte.

Miljöhänsyn

Skogsstyrelsens inventering av miljöhänsyn vid avverkning visar på höga ambitioner inom skogsbruket men även på brister. Enligt Skogsstyrelsens bedömning har miljöhänsynen inte nått upp till en acceptabel nivå vid 37 procent av arealen förnygringsavverkning vilket är en försämring jämfört med tidigare.

Vid 25 procent av förnygringsavverkningarna är miljöhänsynen dock betydligt bättre än Skogsstyrelsens krav. Arealen gammal skog, arealen äldre lövskog samt volymen död ved har ökat vilket ur miljösynpunkt är positivt.

Skydd av skogsmark

En viktig skyddsåtgärd i skog är bevarandet av nyckelbiotoper. Totalt har cirka 82 000 nyckelbiotoper (cirka 380 000 hektar) registrerats hos Skogsstyrelsen. De frivilliga avsättningarna täcker 1,2 miljoner hektar.

År 2010 initierades det femåriga samverkansprogrammet "Kompletterande metoder för skydd av natur" (Komet) mellan myndigheter och markägare i fem län. Syftet är att på ett bättre sätt ta tillvara markägarnas engagemang i arbetet med skydd av natur.

Gemensamma riktlinjer för naturvårdsavtal har tagits fram av Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Skåne län. Behovet av att skydda värdefull skog för naturvårdsändamål under miljöbalken beskrivs under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Skydd mot skadeinsekter m.m.

En viktig fråga vad gäller skydd av skog är skadeinsekter och hur insektsangrepp kan motverkas. Skogsstyrelsens bedömning är att cirka 300 000 m³ granskog har dödats av granbarkborren under 2010 inom bekämpningsområdet i södra Sverige. I mellersta Norrland noteras omfattande skador från granbarkborre. Röda tallstekeln orsakade under 2010 omfattande kalätning av tall i östra Småland.

Snytbaggeskadorna ligger på en låg nivå i södra Sverige men i delar av Norrland är situationen dock mer problematisk.

I EU-arbetet har Sverige verkat aktivt i översynen av den gemensamma fytosanitära lagstiftningen samt särskilt för att hindra spridningen av tallvedsnematoden.

Analys och slutsatser

Utvecklingspotential och nya jobb

Med bas i skogsråvaran finns goda förutsättningar för innovation och förädling och därmed ökad sysselsättning. Export av skog- och skogsindustriprodukter genererade cirka 128 miljarder kronor under 2010 vilket utgör 11 procent av den totala exporten. Det finns cirka 360 000 skogsägare i landet och 200 000 personer arbetar inom skogsindustrin inklusive underleverantörer. Skogsnäringen är också en viktig arbetsgivare inom det svenska näringslivet med en spridning över hela landet. Efterfrågan på bioenergi förutspås stiga markant på längre sikt, framför allt beroende på EU:s målsättning om 20 procent förnybar energi senast 2020.

Den genomsnittliga tillväxten på produktiv skogsmark är dock högre än den genomsnittliga bruttoavverknigen. Det är angeläget att fortsätta utveckla och sprida kunskap om skötselmetoder som kan öka råvaruproduktion och

uttag utan att negativt påverka skogsmiljön, den biologiska mångfalden eller kulturmiljövärden.

Baserat på de valda indikatorerna drar regeringen slutsatsen att det finns en stor utvecklingspotential så att nya arbetstillfällen kan skapas med skogen som bas.

Utvecklad skogsskötsel och rådgivning

Skogsstyrelsens årliga bedömning av miljöhänsyn vid förnygringsavverkning visar att det finns fortsatt behov av insatser i form av tillsyn, ökad rådgivning och information om ett hållbart skogsbruk. Avsaknad av planering under barmarkssäsongen bidrar till försämrat resultat och bedöms till stor del bero på informationsbrist.

Skogsbrukare och virkesköpare har ett stort ansvar för att tillräcklig miljöhänsyn tas. Det finns behov av förtydliganden och Skogsstyrelsen har en viktig roll att följa upp resultatet och föra en dialog med aktörerna om vilka krav som ställs och vilken hänsyn som bör prioriteras.

Den positiva utvecklingen av återväxten sedan slutet av 1990-talet beror till stor del på att plantering som förnygringsmetod successivt har ökat. Ett orosmoment är dock att dagens skadenivå på grund av viltbetning medför att det i delar av landet är svårt att få en tillfredsställande förnygring av tall vilket också är i strid med den riskspridning som är önskvärd ur klimatsynpunkt. En annan fråga att bevaka är röjningsintensiteten som skulle behöva öka. En förutsättning för detta är att skogsnäringen tar sitt fulla ansvar. När det gäller skadeinsekter så har insatser som gjorts haft en dämpande effekt på skadeutvecklingen i de stormdrabbade områdena i södra Sverige. Den svenska skogspolitiken ger skogsbruket stor frihet och stort ansvar för att nå de högt ställda skogspolitiska målen. God kunskapsförmedling och rådgivning har varit av mycket stor betydelse för att uppnå positiva resultat som bidrar till måluppfyllelsen. Baserat på de indikatorer som valts för att följa utvecklingen drar regeringen slutsatsen att kraftfulla rådgivningsinsatser är viktiga.

Internationella frågor

Det svenska skogsbruket påverkas av vad som händer på den internationella arenan. EU-lagstiftning påverkar direkt eller indirekt även om det inte finns en gemensam skogspolitik i EU. Som exempel kan nämnas det s.k. förnybarhetsdirektivet som reglerar förnybar energi, förord-

ningen om tillbörlig aktsamhet vid handel med skogsprodukter och ramdirektivet för vatten. En fråga som varit aktuell på paneuropeisk nivå gäller den framtida inriktningen på det regionala skogssamarbetet "Forest Europe" och ett eventuellt utarbetande av ett legalt bindande avtal.

Skogens roll för klimatet samt förnybar energi redovisas under avsnitten De gröna näringarnas klimatarbete, respektive De gröna näringarna har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.

Ett resurseffektivt och miljömässigt hållbart fiske

Indikatorer

Följande indikatorer har använts för att bedöma måluppfyllelsen: kunskapsstatus för värdefulla bestånd, förädlingsvärdet och antal bestånd under förvaltningsplaner samt överskridande av fiskekvoter och kvotutnyttjande.

Resultat

Fiskeripolitiska insatser

Ett hållbart fiske är förutsättningen för att nå regeringens mål att den svenska fiskerinäringen ska producera fisk och fiskeprodukter som efterfrågas av konsumenterna och bidrar till att skapa arbete, välfärd och levande kust- och insjösamhällen. Ett långsiktigt hållbart fiske förutsätter en balans mellan tillgängliga fiskeresurser och flottans kapacitet. För detta krävs olika förvaltningsbeslut såväl nationellt som inom EU som resulterar i god beståndsstatus hos våra fiskeresurser och som samtidigt ger möjlighet till nyttjande. Regeringen har under 2010 fortsatt arbeta för ett hållbart fiske där långsiktiga planer och biologisk rådgivning varit ledord. Under året kunde den Europeiska kommissionen i sitt årliga policymeddelande om kvoter konstatera att antalet bestånd som fiskas på maximalt hållbara uttagsnivåer har ökat och att antalet överutnyttjade bestånd minskat. Det är dock ett faktum att ett flertal av EU:s gemensamma fiskbestånd fortfarande bedöms vara överutnyttjade. Ytterligare ett problem är att dålig lönsamhet präglar stora delar av det svenska yrkesfisket.

Kunskapsstatusen för arter av betydelse för svenskt yrkesfiske, fritidsfiske och fisketurism har ökat varje år sedan 2004. Under 2010 har totalt 82 bestånd bedömts och utvärderats. År 2010 är också det första år då det inte saknas data

för bedömning för någon av de kommersiellt nyttjade fisk- och skaldjursbestånden.

En viktig del i förvaltningsarbetet, är att alltfler av för Sverige viktiga fiskbestånd regleras genom långsiktiga förvaltnings- respektive återhämtningsplaner. Resultaten av regeringens utökade arbete med datainsamling, bestånds- och ekosystemanalys under 2010 har därför varit viktiga komponenter för de förvaltningsbeslut som fattats under året. Flera beslut har fattats inom EU under 2010. Enighet nåddes om ökat skydd för känsliga djuphavsarter såsom hajar, skoläst, atlantisk soldatfisk m.fl. Vidare fattades för Sverige viktiga beslut om kvoter i Östersjön och Västerhavet. I samband med kvoterna i Västerhavet antogs på svenskt initiativ en deklaration som innebär att man ska utarbeta regler för hur nya hittills oreglerade fisken ska etableras. Positivt är också att EU:s kommitté för handel med vilda djur och växter beslutat att det från den 6 december 2010 råder export- och importförbud av europeisk ål. Exportförbudet förväntas öka tillgången på glasål för utsättning i bevarandesyfte. Sverige tog även initiativ till att utöka samarbetet kring ålen i Östersjöregionen.

Tabell 2.17 Antal bestånd under förvaltningsplaner

År	Antal kvoterade bestånd	Antal förvaltningsplaner av de kvoterade bestånden	Antal återhämtningsplaner av de kvoterade bestånden	Procentuell andel f.p. samt å.p
2008	42	12	3	36 %
2009	42	14	3	40 %
2010	42	14	3	40 %

Källa: Fiskeriverket.

Fortfarande är utkast av fisk ett utbrett problem och ett slöseri med havets resurser. En nyckelfaktor för att komma till rätta med utkastproblematiken är framtagandet och nyttjandet av selektiva fiskredskap och en förbättrad kontroll. Under 2010 påbörjades arbetet med att sätta upp en tidsplan för att eliminera utkast i Östersjön. EU fortsätter även projektet med fullt dokumenterat fiske genom kameraövervakning inom ramen för avtalet med Norge. Även nationellt påbörjades under 2010 försök med kameraövervakning. Inom ramen för Norge-avtalet enades också EU och Norge på svensk begäran om att tillsätta en arbetsgrupp med syfte att se över kontrollen och de tekniska regleringarna i Skagerrak under 2011 bl.a. med syfte att eliminera utkast.

Kvoter och kontroll

Svenskt fiske hade under 2010 tillgång till 58 kvoter vilka uppgick till 247 466 ton samt 82 240 stycken laxar. Fiskeriverket administrerar byten av fiskemöjligheter med andra medlemsstater som en del av kvotförvaltningen. Under 2010 genomfördes 117 kvotbyten med andra länder, främst Danmark och Nederländerna men också Finland och Tyskland. Kvotbyten genomförs framför allt för att skapa bättre fiskemöjligheter genom att omfördela mellan områden. Under 2010 överskreds inga svenska kvoter. Förbrukningen av alla kvoter var nära 100 procent.

Tabell 2.18 Överskridna kvoter och kvotutnyttjande

År	Antal överskridna kvoter	Kvotutnyttjande i stoppade fisken i %
2005	0	99,6
2006	0	97,0
2007	0	98,0
2008	0	98,6
2009	0	99,0
2010	0	99,8

Källa: Fiskeriverket.

Den relativa andelen anmärkningar efter kontroll har ökat jämfört med 2009, från 7,2 procent 2009 till 11,5 procent under 2010. Men andelen anmärkningar är fortfarande lägre än under både 2007 och 2008. Ökningen bedöms till stor del bero på ett mer riktat kontrollurval än att efterlevnaden skulle ha minskat, samt att antalet faktorer som kontrolleras vid varje tillfälle ökat. Under 2010 genomfördes ett fåtal kontroller i handelsled där handlare av fisk kontrolleras. Kontrollerna syftar till att verifiera samstämmighet i de olika handelsleden vad gäller uppgifter om mängder per art men också att verifiera informationen per art i de fångstintyg som medföljer sådana importers som omfattas av EU:s förordning (EG) nr 1005/2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-förordningen).

Förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, som antogs i oktober 2009 innebär betydande förändringar och hårdare kontrollregler för hela EU. Vissa bestämmelser i förordningen trädde ikraft den 1 januari 2010. Tillämpningsföreskrifterna till

kontrollförordningen vilka reglerar det mer tekniska utförandet antogs i mars 2011. Kontrollförordningen innebär att kontrollen utökas till att omfatta alla led så att man ska kunna spåra fisken från fångst till tallrik. Nytt är även att fritidsfisket regleras genom ett saluföringsförbud för fisk som fångas i havet och att fångster inom fritidsfisket som omfattas av återhämtningsplaner ska kartläggas. Kommissionen får också större möjligheter att agera mot medlemsstater som inte följer reglerna med exempelvis indragning av ekonomiskt stöd eller av fiskemöjligheter.

Fiskeriverket och Kustbevakningen för ett fortsatt nära operativt samarbete nationellt. En gemensam tillsynsplan för 2011 har utarbetats. Myndigheterna har även samarbetat vid sjöövervakning och landningskontroll, vid övervakning av stängda områden samt vid utveckling och förvaltning av gemensamma it-stöd.

Analys och slutsatser

Flera förvaltningspolitiska beslut togs inom fiskeområdet under 2010. Vidare görs bedömningen att flera av de beslut som fattats under året, både på nationell och internationell nivå, sammantaget förväntas påverka utkastproblematiken i positiv riktning. Dock finns det fortfarande mycket kvar att göra vad gäller utkast. Reformen av den gemensamma fiskeripolitiken kommer förhoppningsvis att leda till ett mer resurseffektivt och miljömässigt hållbart fiske.

Genom de beslutade förordningarna på fiskerikontrollens område ställer den gemensamma fiskeripolitiken ökade krav på förbättrad teknik och målpåfyllelse. IUU-förordningen innebär att regeringen via myndigheten fortsätter att bygga upp verksamhet för att hantera den export/importkontroll som följer av förordningen. Målet om att antalet anmärkningar inte skulle överstiga 5 procent under 2010 uppnåddes inte, sannolikt beroende till stor del på ett mer riktat kontrollurval samtidigt som antalet faktorer som kontrolleras vid varje tillfälle ökat vilket också påverkar utfallet.

Utbildning och forskning

Resultat

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) utbildar, forskar och bedriver miljöanalys om människans förvaltning och hållbara nyttjande av de biologiska naturresurserna. Det övergripande målet är att utbildning och forskning ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt.

Uppföljning av verksamheten görs genom ett antal indikatorer, såsom antal helårsstudenter, forskarexamina, examinationsfrekvens samt vetenskaplig produktion och publicering.

För perioden 2009–2011 har SLU ett utbildningsuppdrag om minst 10 700 helårsstudenter. Under perioden har SLU hittills uppnått 7 780 helårsstudenter. Tabellen nedan redovisar utvecklingen av antalet helårsstudenter sedan 2008.

Tabell 2.19 Helårsstudenter

År	Kvinnor	Män	Totalt
2008	2 314	1 216	3 529
2009	2 440	1 353	3 793
2010	2 562	1 425	3 987

Källa: SLU:s årsredovisning.

Flera utbildningsprogram är mycket populära bland de sökande såsom program med djuranknytning, landskapsarkitekt och jägmästare. En tredjedel av programmen fyller dock inte sina platser. Som exempel kan nämnas livsmedelsprogrammet vilket ställdes in på grund av för få sökande.

Tabell 2.20 Antal sökande och antal antagna

År	Totalt antal	Kvinnor	Män
2008 behöriga sökande	3 652	72 %	28 %
varav antagna	942	67 %	33 %
2009 behöriga sökande	5 253	75 %	25 %
varav antagna	999	68 %	32 %
2010 behöriga sökande	5 152	76 %	24 %
varav antagna	989	66 %	34 %

Källa: SLU:s årsredovisning.

Examinationsfrekvensen är högst på de korta utbildningsprogrammen och på utbildningar som leder till legitimationsyrken. Kostnaderna per prestation har hållit sig konstant de senaste åren.

Antalet beräknade examina på forskarnivå har sjunkit från i snitt 120 examina per år till cirka

100 examina per år. Målet för perioden 2009–2012 är 415 examina. Den genomsnittliga studietiden för att bli examinerad som doktor är cirka en termin längre än den nominella studietiden om fyra år. Cirka 70 procent av SLU:s forskarstudenter har doktorandanställning. Rekrytering sker genom utlysning och cirka en tredjedel rekryteras från andra länder.

Även den vetenskapliga publiceringen har ökat kontinuerligt sedan mitten av 2000-talet.

I enlighet med de rekommendationer som gavs av den utvärdering av SLU:s forskning som presenterades 2009 (Kvalitet och Nytt, KoN) har SLU gjort vissa strategiska förstärkningar till ett antal forskningsområden. Som exempel kan nämnas dels kompetensområden av bredare karaktär såsom ekonomi och landsbygdsföretagande, dels områden som definieras som starka forskningsmiljöer såsom ekologi, skoglig genetik och växtfysiologi samt områden som har strategisk betydelse för SLU:s samhällsuppdrag såsom renskötsel och landskapsarkitektur. KoN pekade även på vikten av samverkan mellan forskningen och näringen och SLU satsar aktivt på att utveckla sin omvärldssamverkan.

Forskning inom Landsbygdsdepartementets ansvarsområden är betydelsefull för att klara de globala utmaningarna som t.ex. klimatförändringen, omställningen till en bioekonomi, livsmedelsförsörjningen och smittsamma djursjukdomar. För att bättre kunna möta dessa har SLU inrättat fyra fakultetsövergripande plattformar; Framtidens skog, Framtidens lantbruk, Framtidens djurhälsa och välfärd samt Människan i framtidens miljöer. Alla dessa behandlar frågor är i linje med målen för *bruka utan att förbruka*. SLU är också engagerade i tre av de forskningsprogram som bildats som ett resultat av regeringen strategiska forskningssatsningar. I ett av dessa, ”Trees and crops for the future”, är SLU huvudansvarig.

Genom riksdagens beslut med anledning av regeringens proposition En sammanhållen klimat- och energipolitik – Klimat (prop. 2008/09:162, bet. 2008/09:MJU28, rskr. 2008/09:300) anvisades 45 miljoner kronor till fortlöpande miljöanalys vid SLU. Härigenom har en vidareutveckling av datainsamling av betydelse för miljöövervakning kunnat ske. Huvudsakligen har medlen tillförts projekt inom de olika miljöanalysprogrammen med koppling till miljö kvalitetsmålen. Medel har också avsatts för fjärranalys som är en övergripande verksam-

het för stöd till alla miljöanalysprogram samt för utveckling av vissa dataplattformar. Centrum för kemiska bekämpningsmedel (CKB) har i en utvärdering bedömts på ett utmärkt sätt fylla en viktig roll i samhället och fått mycket goda omdömen.

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) har ansvar för den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden inom miljöområdet, för de areella näringarna och för samhällsbyggande. En resultatredovisning av den forskning som finansieras av Formas görs även under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Cirka hälften av rådets forskningsmedel anvisas över Landsbygdsdepartementets budget. Resterande medel anvisas över Miljödepartementets budget.

Formas har vid sidan av den fria utlysningen bl.a. haft en särskild satsning på starka forskningsmiljöer som omfattar totalt 90 miljoner kronor för perioden 2010–2012. För samma period har dessutom initiativ tagits till ett antal riktade satsningar däribland ett forskningsprogram inom livsmedelsområdet (TvärLivs) tillsammans med näringen totalt omfattande 22,5 miljoner kronor. I en samverkan mellan Formas och Handelns utvecklingsråd (HUR) avsätts 17,6 miljoner kronor från vardera parten som stöd till forskning för att främja ny kunskap och nya lösningar för ökad social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i handeln.

Formas har haft regeringens uppdrag att analysera och utvärdera den forsknings- och kunskapsförsörjande verksamheten inom Fiskeriverket. Verksamheten, som bedömdes hålla en god kvalitet, överfördes den 1 juli 2011 till SLU.

För de gröna näringarnas kunskapsförsörjning finansieras dessutom forskning av tillämpad karaktär av Stiftelsen Lantbruksforskning huvudsakligen med medel från återföring av handelsgodskatten, vilken upphör fr.o.m. 2012.

Analys och slutsatser

Utbildning och forskning inom Landsbygdsdepartementets ansvarsområde utgör, tillsammans med den fortlöpande miljöanalysen vid SLU, medel för att uppnå regeringens vision *bruka utan att förbruka*. Hög kompetens och nya forskningsrön är av högsta vikt för att visionen ska kunna uppnås.

Regeringen bedömer att målen avseende utbildningsuppdraget för utbildning och forsk-

ning inom Landsbygdsdepartementets områden och regeringens förväntningar på verksamheten är uppfyllda. Ansökningssiffror för SLU de senaste två åren pekar på ett ökat intresse för utbildning inom de gröna näringarna. Flera utbildningar, angelägna för den nationella kompetensförsörjningen, är dock små och har fortfarande få sökande. De åtgärder SLU har vidtagit för att bli synligt och attrahera fler sökande har gett resultat. Den forskning som bedrivs är av stor betydelse för den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden för en hållbar samhällsutveckling.

Mot bakgrund av de nationella miljökvalitetsmålen och de ökande kraven som ställs från EU avseende miljötillståndet i landet är den utveckling som skett av den fortlöpande miljöanalysen angelägen för att få tillförlitliga underlag. Regeringen ser positivt på det ökade internationella samarbetet och konstaterar att SLU arbetar för en större integration av den fortlöpande miljöanalysen i både utbildning och forskning bl.a. i syfte att bibehålla och förnya kompetensen inom området.

Det internationella samarbetet inom forskningen är viktigt och både SLU och Formas är aktiva och deltar på olika sätt både inom och utanför Europa.

Regeringen bedömer att utbildning och forskning inom de areella näringarna ligger väl i tiden för att möta globala utmaningar som t.ex. klimatfrågan, livsmedelsförsörjningen och smittsamma djursjukdomar samt det ökade behovet av en hållbar produktion av biomassa för energi och förnybara råvaror.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen

Ett av de övergripande målen inom visionen *bruka utan att förbruka* är att de gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.

Produktionen av bioenergi från jord och skog utgör cirka en femtedel av Sveriges totala tillförda energi. Ungefär 90 procent av bioenergin kommer från skogssektorn och till stor del från industrins biprodukter.

Energiproduktion från biomassa ökar och det beror till stor del på en ökad produktion och användning inom skogssektorn. Jordbruket levererar alltmer produkter till bioenergiproduktion. Satsningen på investeringsstöd inom lands-

bygdsprogrammet för biogasproduktion har ökat intresset för att producera biogas på gårdsnivå och en stadig uppgång av ansökningar noteras.

Landsbygdsprogrammet tillfördes ytterligare medel för perioden 2010–2013, bl.a. för att förbättra vattenkvaliteten genom att öka anläggningstakten av våtmarker samt stärka den biologiska mångfalden i landets mest värdefulla ängs- och betesmarker. Resultatet har blivit att arealen ängs- och betesmarker har ökat något sedan 2009. Dessutom höjdes ersättningsnivåerna inom axel 2 genom omprioriteringar mellan programmets insatser.

Resultatet för 2010 visar att anslutningen till de flesta miljöersättningar ökar och regeringen bedömer att måluppfyllelsen överlag är god inom axel 2.

SLU:s halvtidsutvärdering av programmet visar att åtgärderna i axel 2 bidragit till ökad biologisk mångfald, bevarande av jordbruksmark med höga naturvärden och förbättrad vatten- och markkvalitet.

Skogen brukas med de jämställda skogspolitiska målen för produktion och miljö som grund. Gällande produktionsmålet noteras goda resultat och att den genomsnittliga tillväxten på produktiv skogsmark överstiger den genomsnittliga bruttoavverkningen. Förbättring bör dock ske bl.a. gällande återväxt och röjning. För miljömålet finns positiva resultat bl.a. för skydd av skog samt ökad andel lövskog och död ved, men regeringen noterar att det finns vissa brister i miljöhänsyn vid föryngringsavverkning varför rådgivningsinsatser på området är viktiga. Regeringen drar slutsatsen att det med bas i en hållbart producerad skogsråvara finns goda förutsättningar för ökad sysselsättning i hela Sverige.

Genom de beslutade förordningarna på fiskerikontrollens område ställer den gemensamma fiskeripolitiken ökade krav på förbättrad teknik och måluppfyllelse. IUU-förordningen innebär att regeringen via myndigheten fortsätter att bygga upp verksamhet för att hantera den export/importkontroll som följer av förordningen. Målet om att antalet anmärkningar inte skulle överstiga 5 procent under 2010 uppnåddes inte, sannolikt beroende till stor del på ett mer riktat kontrollurval samtidigt som antalet faktorer som kontrolleras vid varje tillfälle ökat vilket också påverkar utfallet.

Utbildning och forskning inom de areella näringarna är väsentligt för att möta globala utmaningar som t.ex. klimatfrågan, livsmedelsförsörjningen och smittsamma djursjukdomar samt det ökade behovet av en hållbar produktion av biomassa för energi och förnybara råvaror. Regeringen bedömer att målen för utbildning och forskning inom Landsbyggsdepartementets områden och regeringens förväntningar på verksamheten är uppfyllda.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att de redovisade insatserna under 2010 bidragit till ökad måluppfyllelse för att De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.

2.5.3 De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik

Indikatorer

För att mäta måluppfyllelsen redovisas bl.a. följande indikatorer inom de olika delområdena under målet:

- antal utbrott av smittsamma djursjukdomar, kalvdödighet och antibiotikaresistens i djurhållning,
- hur många djurskyddskontroller som länsstyrelserna genomfört och hur stor andel av dessa som var gjorda utifrån en riskvärdering,
- andel allvarliga avvikelser vid datorbaserade inspektioner.

Indikatorerna avseende djurhälsa med behandlingsstatistik påvisar resultatet av regeringens förebyggande åtgärder. Genomförda djurskyddskontroller och andel av dessa gjorda utifrån en riskvärdering avspeglar måluppfyllelse inom djurskyddet. Livsmedelssäkerhet och konsumentinformation mäts genom indikatorerna inom området. Flera indikatorer är nya för 2011 och har utvecklats med avsikten att ge en tydligare bild av uppnådda resultat.

Sverige ska vara pådrivande för sund djurhållning och friska djur i EU

Resultat

Djurhälsa och folkhälsa

Målen om sund djurhållning och friska djur är uppfyllda eller i huvudsak uppfyllda, gällande djurhälsa och smittbekämpning samt tillgång till rikstäckande djurhälsovård.

Den vaccinationskampanj mot blåtunga som genomförts under 2008–2010 har varit framgångsrik. I december 2010 kunde Sverige, efter omfattande övervakning, som första land inom EU friförklaras från sjukdomen. Kostnaderna för bekämpning och friförklaring har totalt uppgått till 173 miljoner kronor. Av Jordbruksverkets årsredovisning framgår att i de beräkningar som gjorts skulle kostnaden för Sveriges lantbruk uppgå till 60 miljoner kronor årligen om smittan fick spridas fritt. Dessutom tillkommer uppskattade årliga kostnader om 65 miljoner kronor för anslutande näringar om sjukdomen etableras. Antalet utbrott av epizootiska sjukdomar var under 2010 endast fyra vilket är i nivå med 2009 och betydligt lägre än åren dessförinnan.

Tabell 2.21 Antal fall/besättningar med epizootisk sjukdom 2006–2010

Sjukdom	2006	2007	2008	2009	2010
Newcastlesjuka, fjäderfä	1	3	1	1	0
BSE (galna kosjukan)	1	0	0	0	0
Atypisk scrapie (NOR)	8	2	0	2	4
Fågelinfluensa, fjäderfä	1 ¹	0	0	0	0
PRRS	0	7	0	0	0
Blåtunga	0	0	68	0	0
Mjältbrand	0	0	1	0	0
Totalt	11	12	70	3	4

Källa: Statens veterinärmedicinska anstalt, årsredovisning 2010.

¹ Avser viltfågel för utsättning. Ytterligare 63 fall noterades på vilda fåglar och ett fall på vild mink.

Under våren 2011 har de första fallen av rävens dvärgbandmask konstaterats i Sverige. Denna parasit kan i sällsynta fall smitta till människa och då orsaka allvarliga skador på inre organ, främst levern.

Antalet nyinfektioner av salmonella hos livsmedelsproducerande djur har de senaste åren

uppvisat en puckel med bl.a. förekomst av salmonella i vissa delar av Skåne. Under 2010 är antalet nyinfektioner tillbaka på 2006 års nivå. För att på sikt åstadkomma en billigare och effektivare bekämpning av salmonella har utvecklingsarbete och utbildningar genomförts. I endast ett fåtal fall har salmonella hittats i färdigt foder. Fodret stoppades innan det nådde producenterna.

Statens veterinärmedicinska anstalts (SVA) och Jordbruksverkets kunskap och löpande analysarbete bidrar till en effektiv spårning och bekämpande av dessa smittor. Myndigheterna har under 2010 fortsatt fokuserat på salmonellaarbetet och har bl.a. förstärkt samrådet mellan näringen och myndigheterna om strategier i salmonellakontrollprogrammen genom att inrätta en salmonellanämnd för dessa frågor.

Tabell 2.22 Nyinfektion av salmonella i djurbesättningar och anläggningar 2006–2010

Salmonella påvisad i besättning	2006	2007	2008	2009	2010
Nötkreatur	9	5	21	19	7
Svin	5	11	8	3	4
Får	0	0	5	1	2
Häst	3	2	4	8	1
Broiler	7	14	8	4	17
Värphöns	6	4	5	3	2
Kalkon	0	1	2	6	0
Gäss, ankor, struts	4	8	0	6	2
Totalt	34	45	53	50	35

Källa: Statens veterinärmedicinska anstalt, årsredovisning 2010.

Kalvdödlichkeit är en indikator som på ett tydligt sätt speglar det övergripande hälsoläget i besättningarna. Uppgiften avser andelen levande födda kalvar som dör inom en månad. Dödligheten varierar mellan olika raser och kön. För 2010 var kalvdödlichkeit totalt 2,4 procent vilket är på ungefär samma nivå som närmast föregående fem år då dödligheten varierat mellan 2,1 och 2,3 procent.

Övervakningen av antibiotikaresistens bland bakterier från djur och livsmedel visar att läget i Sverige är generellt gott och bättre än i de flesta andra länder. Dock har MRSA (metithillinresistenta *Staphylococcus aureus*) och tarmbakterier som producerar ESBL (extended spectrum beta-lactamases) påvisats hos livsmedelsproducerande djur i Sverige under 2010.

Rikstäckande djurhälsovård har funnits att tillgå. Den 1 januari 2010 infördes en ny organisation för den veterinära servicen, med syfte att skapa en ökad konkurrens samtidigt som ett gott smitt- och djurskydd bibehålls i hela landet. Intresset hos de privata veterinärerna att delta i de offentliga upphandlingarna på det veterinära området har varit svagt. Trenden att andelen behandlingar inom den rikstäckande djurhälsovården som rör lantbrukets djur minskar har planat ut under 2010 då det numera görs fler behandlingar per förrättning.

Tabell 2.23 Antal behandlingar per djurslag inom den rikstäckande djurhälsovården 2008–2010

Djurslag	2008	2009	2010
Lantbrukets djur	153 230	142 707	142 976
Häst	105 290	98 961	93 218
Sälkapsdjur	214 385	214 294	214 662
Ej angivet djurslag	5 345	3 246	3 339
Totalt	478 250	459 208	454 195

Källa: Statens jordbruksverk, årsredovisning 2010.

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård i kraft som bl.a. innebär att fler yrken inom djurens hälso- och sjukvård behörighetsregleras. I februari 2011 beslutades om EU-gemensamma regler avseende TSE-kontroll i normalslakten. Förändringarna föranleds av ett bättre hälsoläge inom EU och innebär att betydligt färre djur behöver kontrolleras.

Djurskydd

I syfte att förbättra djurskyddet och öka likvärdigheten i kontrollen överfördes ansvaret för djurskyddskontrollen den 1 januari 2009 från kommunerna till länsstyrelserna. Samtidigt bestämdes att länsstyrelsernas kontroll skulle finansieras med allmänna medel, tidigare kunde kommunerna välja hur de ville finansiera kontrollen. Regeringen bedömer att delar av målen med överföringen av kontrollansvaret till länsstyrelserna har nåtts. De kontroller som utförs förefaller vara mer träffsäkra och riktas mot de ärenden där det finns stora djurskyddsproblem. Vidare förefaller kontrollerna nu vara mer likvärdiga över landet än tidigare. Dock har kontrollen präglats av en hög andel anmälningsärenden, av övergångsproblem och av stora ingående ärendebalanser från den tidigare kommunala kontrollen. Sammantaget har detta lett till att antalet genomförda kontroller i länsstyrelser-

nas regi är betydligt lägre än önskvärt. Under 2010 genomfördes totalt 12 800 kontroller, varav 27 procent avsåg kontrollobjekt som valts utifrån riskvärderingskriterier. Detta är en för låg andel men ändå en avsevärd förbättring jämfört med de 13 procent som uppnåddes 2009. Jordbruksverket och länsstyrelserna har genomfört särskilda insatser för att åstadkomma en effektiv och likvärdig djurskyddskontroll.

Sedan den 1 juni 2010 finns ett krav på att veterinärer ska fylla i en djurskyddsdeklaration i samband med villkorad läkemedelsanvändning i grisbesättningar. Detta innebär att djurskyddet för grisar i svenska besättningar stärks. Regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag att medverka i utvecklingen av teknik och system som gör att man kan undvika att kastrera smågrisar utan föregående bedövning. Jordbruksverket har genom föreskriftsändringar gjort det möjligt även för lekmän att utföra bedövning i samband med kastrering av smågrisar. SLU har även utvärderat en metod som innebär vaccinering mot galtlukt. Användningen av en sådan metod kan på sikt bidra till att kirurgisk kastrering inte behöver göras. Det finns även andra metoder för att undvika kirurgisk kastrering. De har alla sina för- och nackdelar. Exempel på sådana metoder är uppfödning av intakta hangrisar, särskild noggrannhet vid gruppering, skötsel och utfodring.

Djurskyddsforskning finansieras av Formas, Vetenskapsrådet och Jordbruksverket. Vid Sveriges lantbruksuniversitet bedrivs djurskyddsforskning inom ramen för universitetets anslag.

Nationellt centrum för djurvälstånd (SCAW) samordnar och utvecklar sedan 2008 verksamhet inom djurskyddsområdet, särskilt avseende lantbrukets djur och försöksdjur. Nätverk av experter anlitas för att säkerställa att aktuell vetenskaplig kunskap tas till vara och sprids. Under året har SCAW t.ex. anordnat utbildningar om djurskyddskontroll och inlett ett projekt om indikatorer för djurvälstånd hos mjölkkor. SCAW har utsetts till nationell kontaktpunkt för validering av alternativ till djurförsök. SCAW har under åren 2010 och 2011 tilldelats sammanlagt 10 miljoner kronor för att utveckla samordningen av djurskyddsarbetet inom EU. Regeringen stöder inrättandet av ett centrum för djurskydd inom EU och verkar för att det ska förläggas till SCAW och Sverige.

Flera viktiga framsteg för djurskyddet har gjorts inom EU. I november 2010 trädde Euro-

paparlamentets och rådets direktiv (2010/63/EU) om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål i kraft. Det nya direktivet innebär att djurskyddet för försöksdjuren inom EU stärks betydligt.

I november 2010 antog rådet slutsatser om hundar och katters välbefinnande. I slutsatserna konstateras att det finns stora skillnader mellan olika nationella och regionala bestämmelser i fråga om hundars och katters välbefinnande och att det skulle kunna leda till djurskyddsproblem, risk för zoonoser och bedrägerier mot medborgare som köper djur med eventuella dolda sjukdomar.

Analys och slutsatser

Med utgångspunkt i bl.a. de indikatorer som valts drar regeringen slutsatsen att det goda djurhälsoläget i Sverige bibehållits under 2010.

På senare år har fallen av salmonella ökat vilket lett till ökade kostnader för bekämpande arbete. Förhoppningsvis innebär nedgången i antalet nyinfektioner under 2010 ett trendbrott. De insatser som gjorts har varit särskilt angelägna eftersom salmonella kan smitta mellan djur och människa och stora utbrott snabbt kan medföra stora kostnader och lidande.

Tack vare ökad kunskap och medvetet arbete minskade antibiotikaanvändningen kraftigt under 1990-talet i Sverige och är nu tämligen konstant men minskar gällande förskrivning till hundar. Antibiotikaresistenta bakterier är trots detta ett växande problem inom humanmedicinen och medför ett ökat antal svårbehandlade infektioner. Sådana resistenta bakterier kan också infektera djur. För att motverka denna utveckling är det viktigt att vidareutveckla det goda samarbetet mellan myndigheter som ansvarar för folkhälsa och djurhälsa, t.ex. genom att utveckla riktlinjer för hanterandet av multiresistenta bakterier hos sällskapsdjur.

Reformen av djurskyddskontrollen visar tydliga förbättringar 2010, men har blivit mer utdragen än förväntat genom omställningsproblem och oväntat många anmälningsärenden. De indikatorer som valts för att följa arbetet pekar också på flera allvarliga brister. Regeringen följer aktivt den fortsatta utvecklingen och har även gett Statskontoret i uppdrag att utvärdera reformen. Jordbruksverket har även tillförts extra resurser för att stärka stödet till länsstyrelserna för att uppnå en bra kontroll.

För att uppnå sund djurhållning och friska djur är det av stor vikt att samarbeta inom EU och internationellt eftersom frågorna ofta är av gränsöverskridande karaktär.

Konsumenter ska ha verktyg och förutsättningar att välja

Resultat

Lagstiftningen inom livsmedelsområdet ålägger företagen ett långtgående ansvar för att de livsmedel som släpps ut på marknaden är säkra. Livsmedlen ska även vara korrekt märkta och vara det de utges för att vara. Denna senare del benämns redlighet i livsmedelshandlingen. Livsmedelsverket är den centrala myndigheten inom detta område. I Livsmedelsverkets ansvarsområde ingår även att verka för bra matvanor i befolkningen.

Kontrollen inom livsmedelskedjan ska bedrivas enligt principen från jord till bord. Den utförs av en rad olika myndigheter på lokal, regional och central nivå och ska vara riskbaserad. I vilken utsträckning riskbaserade kontroller genomförs varierar mellan kommunerna. Antalet verksamma livsmedelsinspektörer understiger det faktiska behovet. Detta beror huvudsakligen på att det råder brist på utbildade livsmedelsinspektörer, vilket också framgår av kommunernas årliga rapportering till Livsmedelsverket. De senaste årens ökningstakt av antalet inspektörer tycks ha avtagit. Antalet registrerade livsmedelsanläggningar i leden efter primärproduktionen ökade under 2010 och är nu cirka 79 000, jämfört med 70 000 året innan. Den stora ökningen beror främst på allt mer korrekt registrering av anläggningar.

Europeiska kommissionens kontor för livsmedel och veterinära frågor har under 2010 och 2011 genomfört en revision av den svenska offentliga kontrollen i livsmedelskedjan. På det stora hela har betyget blivit tämligen gott men det påtalades brister bl.a. i samordningen, av kontrollen inom och mellan kontrollmyndigheterna, genomförandet, uppföljningen och revisionen av kontrollen samt brister i utbildningen av inspektörerna. De berörda kontrollmyndigheterna har inlett insatser för att komma till rätta med de påtalade bristerna. Gällande frågan om revision av kontrollen överlämnade Revisionsutredningen i mars 2011 sitt slutbetänkande Revision av livsmedelskedjans kontrollmyndig-

heter (SOU 2011:23) till regeringen. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Indikatorn för säker mat har förändrats fr.o.m. 2010 men är ändå jämförbar mellan åren. Avvikelse fanns inom kontrollområdena HACCP-baserade (faroanalys och kritiska kontrollpunkter) förfaranden, temperatur och utbildning medan det var ovanligare med avvikelser för personlig hygien och information om hälsorisker.

Tabell 2.24 Andel allvarliga avvikelser vid offentlig kontroll

	2006	2007	2008	2009	2010
Antal rapporterade kommuner	22	42	30	27	134
Antal rapporterade inspekterade kontrollpunkter	16 005	29 672	81 705	84 321	65 909
Andel allvarliga avvikelser (%)	10	14	11	9	10

Källa: Livsmedelsverkets årsredovisning 2010.

Ett annat sätt att få en uppfattning om säkerheten hos livsmedlen är konsumenternas uppfattning huruvida maten de äter är säker eller inte. En mycket hög andel, nio av tio konsumenter, anser i en undersökning utförd på uppdrag av Livsmedelsverket under 2010, att maten är mycket eller ganska säker i Sverige.

Ytterligare ett sätt att få en uppfattning om säkerheten hos livsmedlen är att studera den kemiska säkerheten. En källa till sådan information är hur ofta kontrollen finner att gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i frukt och grönt eller främmande ämnen i animaliska livsmedel överskrids. Endast i ett fåtal fall överskrids de fastställda gränsvärdena för främmande ämnen i animaliska livsmedel, medan gränsvärdena för bekämpningsmedelsrester överskrids betydligt oftare. Vid överskridanden återkallas eller stoppas produkterna redan innan de når marknaden. I sådana fall är det också vanligt att beslut fattas om riktad kontroll av efterföljande partier.

Livsmedlen i Sverige kan bedömas som säkra. Trots detta konstateras ibland problem med olika livsmedel som potentiellt kan komma till Sverige. Ett exempel från 2010 är förekomst av dioxin i foder till tysk svinproduktion. Genom ett välutbyggt samarbete inom EU med system för snabb informationsspridning mellan medlemsstaterna, fungerande system hos företagen och kontroll från de svenska myndigheterna kan

dessa problem hanteras snabbt och korrekt så att de felaktiga produkterna kan avlägsnas från marknaden.

Under 2010 och 2011 har två större utbrott av vattenburen smitta ägt rum. I såväl Östersund som Skellefteå har ett stort antal människor smittats av parasiten *Cryptosporidium* med magsjuka som följd. Berörda myndigheter genomför studier av vilka kostnader utbrottet i Östersund har orsakat samhället.

För att konsumenterna ska ha möjlighet att göra medvetna val mellan olika livsmedel är det viktigt att märkningen av livsmedlen är korrekt och inte vilseleder konsumenten om varans beskaffenhet. Det kan gälla näringsinnehåll, sammansättning, produktinnehåll (t.ex. djurart), vikt och volym, ursprung, produktionsätt (t.ex. genmodifierade eller ekologiska livsmedel) eller hur livsmedlet exponeras i butiken. EU har gemensam lagstiftning för hur livsmedel ska märkas. Utifrån lagstiftningen har Livsmedelsverket utvecklat vägledningar till kontrollmyndigheter och information till företag. Genom olika kartläggande undersökningar tar verket reda på om det finns brister i redligheten. Resultatet används som underlag för riktad, offentlig kontroll. Livsmedelsverket arbetar även i projektform tillsammans med kommuner och länsstyrelser för att kontrollera redligheten i livsmedelshanteringen.

Ett annat område där det är angeläget med goda förutsättningar för medvetna val är de personliga matvanorna. Felaktiga kostvanor och de följsjukdomar som kan uppstå är ett större folkhälsoproblem än förekomsten av gifter i maten. Många svenskar äter fortsatt en kost som inte är i enlighet med näringsrekommendationerna. Både matvanor och hälsa är starkt kopplade till utbildningsnivå. Skillnaderna i hälsa mellan grupper med hög respektive låg utbildning har ökat under hela 1990- och 2000-talet. Ökningen av fetma tycks dock ha avstannat hos både barn och vuxna, men ligger fortfarande på ohälsosamt höga nivåer. Under 2010 har Livsmedelsverket publicerat råd om mat för flera grupper bl.a. inom äldreomsorgen.

Analys och slutsatser

Livsmedelskontrollen i Sverige bedöms tillfredsställande men det finns vissa brister. Dessa är vanligast på lokal nivå där kontrollernas utförande kan variera stort mellan kommunerna. Bristerna består främst i att kontrollen utförs på

olika sätt av olika kontrollmyndigheter och att det i många kommuner finns för få livsmedelsinspektörer. Arbetet med att skapa likvärdighet och ytterligare riskbaserad livsmedelskontrollen måste fortsätta för att upprätthålla det relativt höga förtroende som finns för livsmedlen i Sverige.

Livsmedelsverkets stickprovskontroller av bekämpningsmedelsrester och främmande ämnen är riskbaserad och av betydelse för att säkerställa att de livsmedel som konsumeras i Sverige är säkra.

Redlighetsfrågorna i livsmedelshanteringen blir allt viktigare i takt med att fler och fler produkter märks på olika sätt. Mot den bakgrunden är det viktigt att de regler som finns inom området efterlevs och att konsumenterna inte vilseleds.

De livsmedel som konsumeras i Sverige är i allmänhet säkra. Felaktiga kostvanor med följsjukdomar är en betydligt större riskfaktor för befolkningen än förekomsten av gifter i maten.

Global livsmedelsförsörjning

Resultat

Inom ramen för olika internationella organisationer arbetar regeringen för en öppnare och mer marknadsanpassad handel på jordbruks-, fiske- och livsmedelsområdet, klimathänsyn, en hållbar produktion i jordbruks-, fiske- och skogsnäringen och säkra livsmedel. Ett fortsatt starkt svenskt engagemang i internationella skogsfrågor är också viktigt liksom värnandet om växt- och husdjursgenetiska resurser på global nivå.

Under sommaren 2010 började de internationella priserna på jordbruksråvaror och jordbruksprodukter stiga ännu en gång. Priserna fortsatte stiga under hösten och vintern 2010. I februari 2011 noterade FAO genom sitt prisindex den högsta nivån någonsin.

Sverige deltog i genomförandet av FAO:s kommitté för tryggad livsmedelsförsörjning (CFS) som ägde rum i oktober 2010. Resultatet blev att CFS under 2011 ska arbeta vidare med tre övergripande teman: 1) Prisvolatilitet, 2) Sociala säkerhetssystem och 3) Klimatförändringarnas påverkan på global livsmedelsförsörjning.

Europeiska kommissionen presenterade våren 2011 ett meddelande med titeln Råvaror och

råvarumarknader: Att möta utmaningarna. Meddelandet som beslutades av kommissionen den 2 februari 2011 omfattar fysiska och finansiella marknader för olika typer av råvaror och samband mellan dessa för att uppnå fungerande och transparenta marknader. I denna behandlades bl.a. kommissionens syn på problemen med prisvolatilitet och livsmedelsförsörjning. Finansmarknadens regler konstateras ha en viktig roll. Ytterligare arbete krävs enligt kommissionen för att förstå sambandet mellan fysiska och finansiella marknader. På den globala nivån kommer arbetet att fortsätta inom G20. Även inom råvaruområdet har dessa frågor behandlats återkommande under våren och utgjort en viktig del i EU:s ståndpunkter i en rad mellanstatliga råvaruorganisationer.

Under 2010 och 2011 har också arbetet med att se över struktur och finansiering av den Gemensamma Råvarufonden (CFC) fortsatt. Målsättningen är att kunna fatta nödvändiga beslut i slutet av 2011.

Frankrike var under 2011 ordförande för G20 och valde att göra frågor rörande global livsmedelsförsörjning (med fokus på prisvolatiliteten) till en av de högst prioriterade frågorna.

Arbetet kring sanitära och fytosanitära standarder i internationell handel fortsätter. Den fråga som fick mest uppmärksamhet i arbetet är den kring privata standarder. Ett flertal u- och tillväxtländer upplever att den internationella handeln hämmas av de krav och standarder som ställs från privata företag och vill begränsa dessa möjligheter.

Analys och slutsatser

Trots de fortsatt stigande livsmedelspriserna kunde FAO under 2010 konstatera att antalet hungrande i världen minskade från drygt en miljard till 925 miljoner. Ett fortsatt starkt samarbete inom det internationella samfundet är nödvändigt för att fortsätta denna påbörjade minskning och för att finna lösningar på de strukturella problem som orsakar att antal hungrande inte minskar i snabbare takt. Mer information om regeringens arbete med utvecklingsmålen, de s.k. milleniemålen, redovisas under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen

Ett av de övergripande målen inom visionen *bruka utan att förbruka* är att De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik. Ett flertal insatser under 2010 har ingått i regeringens strävan att nå målet.

Det goda djurhälsoläget i Sverige har bibehållits under 2010.

På senare år har fallen av salmonella ökat vilket lett till ökade kostnader för bekämpande arbete. Förhoppningsvis innebär nedgången i antalet nyinfektioner under 2010 ett trenderbrott.

Genom kunskap och medvetet arbete minskade antibiotikaanvändningen kraftigt under 1990-talet i Sverige och är nu tämligen konstant. Antibiotikaresistenta bakterier är trots detta ett växande problem inom humanmedicinen och medför ett ökat antal svårbehandlade infektioner. För att motverka denna utveckling är det viktigt att vidareutveckla samarbetet mellan myndigheter som ansvarar för folkhälsa och djurhälsa, t.ex. genom att utveckla riktlinjer för hanterandet av multiresistenta bakterier hos sällskapsdjur.

Reformen av djurskyddskontrollen har blivit mer utdragen än förväntat genom omställningsproblem och oväntat många anmälningsärenden. Regeringen följer utvecklingen inom området och har även gett Statskontoret i uppdrag att utvärdera reformen.

Livsmedlen som konsumeras i Sverige är i allmänhet säkra. Vad gäller livsmedelskontrollen bedöms den som tillfredsställande men det finns vissa brister främst på lokal nivå där kontrollernas utförande kan variera stort mellan kommunerna. Det är viktigt att arbetet med att likrikta och ytterligare riskbasera livsmedelskontrollen fortsätter för att upprätthålla det relativt höga förtroende som finns för livsmedlen i Sverige.

Felaktiga kostvanor med följsjukdomar är en betydligt större riskfaktor för befolkningen än förekomsten av gifter i maten.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen, baserat på myndigheternas rapportering och med de indikatorer som valts att insatserna bidragit till god måluppfyllelse för målet De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.

2.6 Politikens inriktning

Regeringens övergripande mål är att skapa förutsättningar för fler jobb samt fler och växande företag i Sverige, för att därigenom bryta utanförskapet.

De gröna näringarna med binärningar är betydelsefulla för Sveriges tillväxt och utveckling, framför allt på landsbygden. Regeringen vill därför inom ramen för ett hållbart nyttjande av naturresurserna skapa goda förutsättningar för livskraftiga företag i hela landet, såväl på landsbygden som i städerna. Regeringen vill utnyttja den potential som finns för hållbar produktion av råvaror till energi-, skogs- och livsmedelsindustrin samt för utvecklingen av turism, friluftsliv, naturupplevelser, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Med de gröna näringarna avses jordbruk, skogsbruk, trädgårdsnäring, fiske och vattenbruk, rennäring med binärningar samt livsmedelsförädling. De gröna näringarna spelar en avgörande roll för utvecklingen av en biobaserad ekonomi som minskar behovet av klimatpåverkande fossila råvaror.

De särskilda och attraktiva natur- och kulturmiljöer samt kulturreсурser som finns i många landsbygder utgör en stor utvecklingspotential och en värdefull resurs för hela landet. De tätortsnära landsbygderna är många gånger särskilt viktiga för växande stads- och storstadsregioners attraktivitet genom att de ger möjligheter till boende och rekreation i tätorternas närområden.

Visionen för politiken inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel är *bruka utan att förbruka* med fyra övergripande mål:

- Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald.
- De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.
- De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.
- De gröna näringarna bidrar till en globalt hållbar utveckling.

Goda företagsvillkor är grundförutsättningen för de fyra övergripande målen men det är även viktigt att kompetensförsörjning och kunskaps-

utveckling tryggas genom utbildning, forskning och innovation.

En grundbult i svenskt livsmedelsföretagande är att konsumenternas förtroende för det svenska djurskyddet är starkt. Djurskydd är också en fråga där medborgarna har stort engagemang. Att stärka svenskarnas förtroende för vårt goda djurskydd är därför ytterligare en viktig prioritering för regeringen.

Regeringens vision genomsyrar även det internationella arbete som bedrivs inom ramen för utgiftsområdet. Regeringens agerande i globala frågor såsom tryggad livsmedelsförsörjning, ett hållbart brukande och bevarande av den biologiska mångfalden och naturresurserna, samt hantering av klimatutmaningarna bidrar till att uppfylla visionen.

2.6.1 Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald

Det ska vara enkelt, självklart och lönsamt att starta och driva företag för både inrikes och utrikes födda kvinnor och män.

Företag inom de gröna näringarna utgör byggstenar för att skapa och upprätthålla en levande landsbygd och hållbar tillväxt i hela landet. Regeringens politik ska skapa förutsättningar för att företag på landsbygden ska kunna vara lönsamma och konkurrenskraftiga och för att landsbygden ska vara attraktiv för människor att bo, leva och verka i.

För att de gröna näringarna ska kunna utvecklas positivt är det viktigt att konkurrensförhållandena är likvärdiga gentemot motsvarande näringar i övriga EU.

Det är centralt att EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) reformeras så att en mer öppen och marknadsanpassad handel på jordbruks- och livsmedelsområdet kan uppnås. Sveriges allmänna och långsiktiga målsättning för framtida reformer av GJP är en avreglerad, marknadsorienterad och konkurrenskraftig jordbrukssektor styrd av konsumenters efterfrågan och med hänsyn till klimat, miljö och djurskydd. Detta inkluderar slopade utbudsbegränsningar och marknadsprisstöd och en utfasning av direktstöd. Inom ramen för väsentligt lägre utgifter för jordbrukspolitiken i EU vill Sverige lägga ett ökat relativt fokus på åtgärder för

landsbygdsutveckling, huvudsakligen i form av åtgärder som bidrar till att tillhandahålla gränsöverskridande kollektiva nyttigheter.

De gröna näringarnas konkurrenskraft

De gröna näringarna är viktiga för livsmedelsproduktion, sysselsättning, en levande landsbygd, biologisk mångfald och öppna landskap.

Regeringen arbetar för ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv med ambitionen att de gröna näringarna ska ha likvärdiga konkurrensförhållanden inom EU. En positiv utveckling av de gröna näringarna är avgörande för att behålla och utveckla sysselsättning i efterföljande förädlingsled och skapar jobb och tillväxt i hela landet.

De gröna näringarna är landsbygdens ryggrad. De står för tre procent av Sveriges BNP och i en tiondel av landets 290 kommuner är minst 18 procent sysselsatta inom den gröna sektorn. För att skapa fler jobb och företag i hela Sverige har de gröna näringarna en viktig roll.

Det är också viktigt att arbeta vidare med att förändra attityden inom och gentemot sektorn genom att se möjligheterna inom jordbruket och ta till vara dem. Resultatet av den högnivågrupp som inrättades 2010 för att diskutera åtgärder för att stärka lönsamheten och konkurrenskraften i jordbruket, samt Konkurrensverkets rapport om konkurrensen i livsmedelskedjan, visar att det är viktigt att fortsätta arbeta för att öka konkurrenskraften i primärproduktionen. Det moderna lantbruksföretaget är mer kapitalintensivt och kräver större investeringar än tidigare. Den ekonomiska politiken är därför viktig för viljan att investera.

Genom insatser inom ramen för landsbygdsprogrammet finns förutsättningar för struktur- och diversifiering vilket kan ge förbättrad konkurrensförmåga för de gröna näringarna med binärningar. Samtidigt ger landsbygdsprogrammet förutsättningar för ett diversifierat och småskaligt företagande.

Regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2011 ett konkurrenskraftspaket för de gröna näringarna som bygger på sänkta kostnader och fortsatta regelförenklningar. Regeringen föreslår att detta paket utökas i årets budgetproposition med en ny satsning på nedsättning av avgifter för köttkontroll.

Avgiften för köttkontrollen bör sänkas och delvis finansieras med allmänna medel. Kontrollen är ett statligt åtagande i enlighet med gällande EU-förordningar. Det är viktigt att Sverige som har en hög livsmedelskvalitet också har en väl fungerande livsmedelskontroll. Att minska kostnaderna är avgörande för att kunna upprätthålla konkurrenskraften i näringen och därmed tillgången på jobb i hela landet.

Tidigare satsningar på slakteribranschen har gett positiva effekter på antalet jobb och företag. Effekterna har dock varit störst för de minsta slakterierna. Satsningarna behöver dock utökas så att även medelstora och stora slakterier kan öka sin konkurrenskraft vilket också ger bättre förutsättningar för primärproducenterna. Fler slakterier leder även till kortare transporter vilket är positivt ur djurskyddssynpunkt.

Under de senaste åren har Livsmedelsverket utvecklat sin köttkontroll på ett konkret sätt, t.ex. genom att vissa arbetsuppgifter har överförts till företagen. Livsmedelsverket planerar dessutom för fler förändringar för en moderniserad köttkontroll. Inom ramen för den översyn som pågår i EU arbetar regeringen aktivt för att få på plats en moderniserad kontrollagstiftning. Ambitionen är att detta arbete på sikt ska leda till förändringar som kan effektivisera verksamheten ytterligare och medföra reducerade kontrollkostnader och att livskraftiga slakterier kan etableras ute på landsbygden. Sverige är på detta sätt ett föregångsland inom EU.

Hanteringen av jordbruksstöd ska karakteriseras av effektivitet, snabbhet och korrekthet. Regeringen har under de senaste åren satsat stora resurser på att uppdatera den s.k. blockdatabasen, som innehåller kartmaterial och arealuppgifter som används vid ansökan och kontroll av stöd. Det är viktigt att upprätthålla den höga kvaliteten i databasen för att hanteringen av stöden ska vara korrekt och för att underlätta för företag när de söker stöd.

En delmängd i arbetet för att öka konkurrens- och innovationskraften i jordbruks- och landsbygdsföretag är att utveckla en kunskapsnivå i världsklass. Systemet bör utformas så att forskningsresultat genom en innovationskedja snabbt kan komma användarna till del och tillämpas av företagen för att skapa jobb och såväl ökad som hållbar tillväxt på landsbygden.

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att föreslå en möjlighet för parterna vid jordbruksarrangemang att knyta avgiften till resultatet

i jordbruket eller till en eller flera resultatanknutna faktorer. Det är viktigt att ge parterna goda möjligheter att sluta avtal som motsvarar deras behov och främjar ett rationellt och lönsamt jordbruk.

Förenkling för företagen

Regeringens arbete med förenklingar ska leda till en märkbar positiv förändring i vardagen för företagarna. Ambitionen är att ytterligare sänka de administrativa kostnaderna för de gröna näringarna. Detta gör att företagarna kan fokusera på verksamheten och på utvecklingen av det egna företaget.

Regeringens mål att sänka företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med 25 procent till 2010 förlängdes till 2012 (rskr. 2009/10:226 Regelförenklingsarbetet 2006–2010). För Landsbygdsdepartementets ansvarsområden har målet med 25 procents lägre administrativa kostnader uppnåtts. Därför har ett nytt mål satts upp, att företagens administrativa kostnader ska minska med 50 procent till utgången av 2014 jämfört med 2006.

I regeringens arbete med att nå en effektiv fiskeriförvaltning nationellt och på EU-nivå är regelförenkling central. Detta blir särskilt viktigt att uppmärksamma i den reformeringsprocess av den gemensamma fiskeripolitiken som ska vara avslutad senast i slutet av 2012, liksom i översynen av den svenska fiskelagen. Detsamma gäller arbetet med jordbrukspolitiken efter 2013 eftersom regelförenklingen på jordbruksområdet är beroende av ändringar i EU:s regelverk.

Jordbruksverket tog den 1 juli 2011 över ansvaret för arbetet med vattenbrukets utveckling och har i uppdrag att skapa en gemensam myndighetsingång för företagare inom vattenbruket i syfte att underlätta sektorns kontakter med myndigheterna.

Fortsatta förenklingar inom livsmedelsområdet är angelägna, inte minst för att uppnå regeringens vision Sverige – det nya matlandet. En viktig fråga som regeringen jobbar vidare med är att minska regelbördan, särskilt för företag som vill bredda sin verksamhet samt för små kombinationsföretag som exempelvis jobbar med mat, turism och övernattningar.

Sverige – det nya matlandet

Regeringen arbetar vidare med visionen Sverige – det nya matlandet. Syftet är att uppnå regeringens långsiktiga mål om att Sverige ska bli det ledande matlandet i Europa.

Det finns en stor potential i att utveckla och koppla samman livsmedelsproduktion, livsmedelsförädling och gastronomi med landsbygdens unika natur- och kulturmiljövärden, turism och måltidsupplevelser. Därmed främjas lokal och regional matkultur och det kan skapas fler jobb och ökad tillväxt i hela landet. Livsmedelsindustrin är den fjärde största industri-sektorn i Sverige sett till antalet sysselsatta och är utbredd över hela landet och därmed viktig för sysselsättning och tillväxt.

Utredningen om vissa alkoholfrågor har presenterat ett delbetänkande avseende gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker (2010:98). Frågan bereds inom Regeringskansliet.

Genom insatser i kommunikationsstrategin för Sverige – det nya matlandet kommer visionen att lanseras internationellt. Riktade satsningar kommer att presentera svensk gastronomi och livsmedelsproduktion och därmed visa vad Sverige har att erbjuda. Sverige ska tydligare förknippas med matupplevelser i världsklass.

En stark, miljöanpassad, hållbar och konkurrenskraftig primärproduktion är en förutsättning för förverkligandet av visionen. Regeringen förfogar över flera verktyg som kan användas i arbetet för att nå visionen, inte minst genom ett bättre utnyttjande av landsbygdens resurser. Det är regeringens ambition att det ska finnas förutsättningar för att de företag som vill också ska ha möjlighet att växa och bli större.

Arbetet med Sverige – det nya matlandet kommer även fortsättningsvis att främja en ökad innovationsgrad och kompetensutveckling inom livsmedelssektorn och stärka livsmedelsexporten.

Påbörjade satsningar för att integrera fisket tydligare i Sverige – det nya matlandet kommer att fortgå. Arbetet med Sverige – det nya matlandet bidrar till att skapa samverkan mellan berörda näringar.

Urfolket samerna och Sametinget

Genom samernas ställning som urfolk har Sametinget och samerna en särskild ställning i

samhället. Det är viktigt att de samiska språkens användning i samhället säkerställs och att det finns ett starkt och utvecklat samiskt konst- och kulturliv. Som urfolk har samerna rätt till självbestämmande i ett antal frågor.

Regeringen fortsätter arbetet med att utveckla samepolitiken genom närmare dialog med Sametinget. Även en dialog med den parlamentariska kommittén om den framtida samepolitiken som Sametinget tillsatt, planeras genomföras under 2012.

Rennäringen med jakt, fiske och duodji (sameslöjd) är en bärande del av det samiska kulturarvet. Regeringen eftersträvar en levande samisk kultur och en konkurrenskraftig rennäring som ger försörjning på ett långsiktigt ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt i enlighet med de samiska kulturvärdena. Politiken ska också bidra till ett starkt och utvecklat samiskt näringsliv och rennäringens företag med framtidstro. Statligt stöd till samisk kultur lämnas även inom utgiftsområde 17 Kulturpolitik.

Konventionen om den gränsöverskridande renskötseln mellan Sverige och Norge bereds i Regeringskansliet och avsikten är ett ikraftträdande senast 2013. Konventionen ger ett stabilt ramverk för den gränsöverskridande renskötseln.

I delar av renskötselområdet bedrivs rennäring och skogsbruk parallellt. Genom att redan i ett tidigt stadium via utökad regional dialog och samverkan hantera potentiella konflikter och sammanföra de två näringarna, kan en långsiktig plan för markanvändning utvecklas. Därmed kan hinder för entreprenörskap och tidsödande konflikter undanröjas. Regeringen har gett Skogsstyrelsen i uppdrag att under perioden 2010–2013 främja och stödja lokala initiativ till dialog och samverkan mellan rennäring och skogsbruk.

Starkt utvecklingskraft i Sveriges landsbygder

Landsbygder med stark utvecklingskraft är en resurs för hela Sveriges utveckling och tillväxt, inte minst i utmaningen att skapa ett hållbart samhälle.

Den svenska landsbygden är rik på biologisk mångfald och naturresurser vilka utgör grunden för en biobaserad samhällsekonomi.

Det finns en stor potential att ytterligare utveckla entreprenörskap och företagande på

landsbygden, inte minst inom energisektorn, upplevelse- och turistsektorn och genom fortsatt vidareförädling av produkter från jord-, skogs- och vattenbruk och fiske.

Mångfald ger möjligheter. Ett ökat företagande, inte minst bland kvinnor och utrikes födda, bidrar till utvecklingspotential i alla delar av landet. Vidare är det centralt att ungdomars engagemang, intressen och kunskaper tas till vara.

Den regionala tillväxtpolitiken och politiken för landsbygdens utveckling ger de grundläggande målen, prioriteringarna och en rad verktyg för det strategiska arbetet med landsbygdsfrågor. Men det krävs insatser från politiken inom flera områden för att omvandla landsbygdenas resurser till tillväxt och sysselsättning. I regeringens skrivelse 2008/09:167 angavs att landsbygdsperspektivet bör där det är relevant införlivas som en naturlig del i flera politikområden, och arbete pågår på Närings- och Landsbygdsdepartementen för att uppnå denna målsättning.

Landsbygdsprogrammet

Ett viktigt instrument för landsbygdsutveckling inom utgiftsområdet är landsbygdsprogrammet för Sverige 2007–2013. Programmet stärker förutsättningarna för jobb på landsbygden, förbättrad arbetsmiljö, en hållbar produktion av livsmedel och attraktiva miljöer för boende och besökande på landsbygden och bygger på grundläggande hänsyn till regionala och lokala förutsättningar. En hög miljöambition ska bidra till att flera av de nationella miljö kvalitetsmålen och Sveriges internationella åtaganden ska kunna uppnås. Lokalt engagemang ska stödjas och ett brett deltagande från många grupper i arbetet för landsbygdens utveckling ska eftersträvas och uppmuntras.

En helhetssyn på landsbygdens näringsliv är särskilt motiverad med hänsyn till de utmaningar som följer av stora geografiska avstånd.

Målgrupper för programmets åtgärder omfattar dels företag inom de gröna näringarna, livsmedelsförädling och turistnäringen, dels mikroföretag i andra branscher på landsbygden och även grupper av företag, organisationer och föreningar.

Efter fyra år av programtiden kan regeringen konstatera att programmet har en stor spridning,

såväl geografiskt över landet som inom landsbygdens näringsliv och organisationer och att efterfrågan på programmets insatser är stor.

I den halvtidsutvärdering som genomfördes under 2010 drogs slutsatsen att vissa delar inom programmet fungerar väl, men att andra delar, framför allt inom axel 1 (ökad konkurrenskraft inom de areella näringarna) och axel 3 (diversifiering av landsbygdens näringsliv) inte i tillräcklig omfattning har bidragit till de uppställda målen. Regeringen avser att beakta slutsatserna i halvtidsutvärderingen av programmet i arbetet med utformningen av kommande program efter 2013. Redan nu kraftsamlar dock regeringen, genom den programförändring som genomförs under hösten 2011, kring ett par områden.

Tillgången till god it-infrastruktur är väsentlig för företagsutvecklingen i landets glesbefolkade områden. De medel som i dag finns tillgängliga inom landsbygdsprogrammet i syfte att öka tillgängligheten på bredband, har snabbt intecknats samtidigt som efterfrågan på och behovet av bredbandsutbyggnad fortfarande är stort. Regeringen föreslår därför att landsbygdsprogrammet ska stärkas med 300 miljoner kronor för att öka tillgängligheten till bredband på landsbygden samt att Post- och telestyrelsen tillförs totalt 75 miljoner kronor för offentlig medfinansiering (se vidare utgiftsområde 22 Kommunikationer, avsnitt 4.6.5).

Därutöver kommer regeringen att se över möjligheterna att stärka djurvälzfärden i svensk grisnäring med hjälp av insatser inom programmet. En starkt djurvälzfärd kommer också att leda till förbättrad konkurrenskraft inom grisnäringen och skapa mervärden för konsumenterna. Nya satsningar inom ramen för landsbygdsprogrammet föreslås även som en del av Skogsriket. Det gäller bl.a. ökad kompetensutveckling med inriktning på miljö och skog. Regeringen pekar också på företagens möjlighet att använda landsbygdsprogrammet för stöd till vidareförädling. Ändringarna av landsbygdsprogrammet kommer att förändra balansen mellan programmets axlar. Den indikativa axelbalansen är att 16 procent av landsbygdsprogrammets budget fördelas till axel 1, till axel 2 (miljö och landskap) fördelas 66 procent och 15 procent till axel 3. Axel 4 (Leader) genomförs inom samtliga axlar. Programmets administration utgör 3 procent av budgeten. Således kommer miljöinsatserna även fortsättningsvis att dominera programmet.

Under 2011 fick Jordbruksverket och Skogsstyrelsen i uppdrag att påbörja förberedelserna med nästa landsbygdsprogram för perioden 2014–2020. En översyn kommer att göras av programmets strategiska inriktning inför nästa programperiod.

Fiskeprogrammet

Målen för det svenska programmet för Europeiska fiskerifonden under perioden 2007–2013, är att förbättra fiskbestånden, anpassa fiskeflottans kapacitet till befintliga resurser och bidra till stärkt sysselsättning inom fiskesektorn. De projekt och åtgärder som kan finansieras genom programmet ska främja och komplettera övriga beslut och förändringar för en långsiktigt hållbar fiskeriförvaltning. Målgruppen för åtgärder i programmet är huvudsakligen företag och organisationer med koppling till yrkesfisket, vattenbruket och beredningsindustrin.

I och med en ökande investeringsvilja inom näringen, vilken kan utläsas av ett ökande antal ansökningar, och regeringens förstärkning av medfinansieringen av programmet är genomförandegraden hög. I juni 2011 färdigställdes en halvtidsutvärdering av programmet som visar att programmet har nått sin målgrupp och att det finns goda förutsättningar att fördela de resterande medlen. Möjlighet till förbättring har dock identifierats, bl.a. vad gäller effektivisering av handläggning av ansökningar. Med utvärderingen som bas blir det viktigt att se över programmet och genomföra eventuella revideringar för att finansieringen av projekt fortsatt ska bidra till att på bästa sätt uppnå de övergripande målen. Regeringen prioriterar fortsatta åtgärder inom programmet som bidrar till förbättringar i havsmiljön. Exempel på sådana åtgärder är förbättrade förutsättningar för naturliga fiskbestånd, restaurering och utvecklingsarbete, särskilt avseende förbättrad redskapselektivitet för att minska bifångster och utkast. I och med reformen av EU:s gemensamma fiskeripolitik menar regeringen att det är prioriterat att ta bort sådana stöd som kan vara produktionsdrivande och därmed leder till en överkapacitet inom fisket.

Vattenbruk, fritidsfiske och fisketurism

Sverige har mer än tvåhundra mil kust, tusentals mil av vattendrag och drygt hundratusen sjöar. Detta skapar stora möjligheter för såväl vattenbruk som fritidsfiske och fisketurism. Regeringen ser en stor utvecklingspotential inom den svenska vattenbruksnäringen. Däremot identifierar regeringen fortfarande ett antal hinder för fortsatt utveckling, däribland problem med kapitalförsörjning, bristande samordning samt ett komplicerat regelverk.

Fritidsfiske är en utbredd och uppskattad friluftaktivitet i Sverige enligt den senaste enkätundersökningen som gjorts av Statistiska centralbyrån och Fiskeriverket 2009. Regeringen anser att det är angeläget att de ansvariga myndigheterna utifrån en långsiktig plan fortsätter att utveckla och stärka fritidsfisket och fisketurismen. Detta sker dels genom stärkta bestånd dels genom att öka och sprida kunskaper kring sambanden mellan fisken och fisket. Den efterfrågan på ytterligare fisketillfällen som finns måste balanseras mot de problem som ett ökat fisketryck i populära vatten för fritidsfiske kan medföra.

En fortsatt god och ändamålsenlig fiskeriförvaltning och fiskevård i kustnära områden och i inlandet stärker arbetet med att utveckla dessa landsbygdsnärings- och förutsättningarna för en god möjlighet till rekreation för allmänheten.

I och med utvecklingen av Fiskeriverket har Jordbruksverket den 1 juli 2011 övertagit det övergripande operativa ansvaret för främjandefrågor inom fritidsfiske och företagande inom fisketurism samt främjandefrågor gällande vattenbruket.

En god jakt- och viltförvaltning ger bättre förutsättningar för företagande på landsbygden

Regeringen anser att personer som är bosatta på landsbygden och som bedriver verksamhet där ska kunna göra det med goda förutsättningar även när rovdjursstammarna ökar. Ökningen av antalet rovdjur inklusive säl kan medföra önskade konsekvenser främst för rennäring, lantbruk och det småskaliga fisket. För att gagna fortsatt företagande behöver därför skador orsakade av rovdjur och säl förebyggas och kompenseras.

Regeringen avser att mot bakgrund av ökande rovdjursstammar analysera rennäringens situation i syfte att stärka rennäringens ställning. Toleransnivåer för rennäringen bör kunna utformas så att de i framtiden kan utgöra ett angeläget redskap i förvaltningen av stora rovdjur. Ersättningar till samebyarna för björnars predation på renkalv bör ses över utifrån ny kunskap.

En god förvaltning av jaktbara vilda arter kännetecknas av en acceptabel balans mellan skador och nytta av vilt inom ramen för ett hållbart nyttjande. Strategiska beslut om förvaltning av vilt bör bygga på helhetsbedömningar av det komplexa samspelet mellan rovdjur och bytesdjur samt viltets effekter på näringsverksamhet och biologisk mångfald. En välutvecklad viltförvaltning skapar ökade möjligheter för jaktupplevelser och främjar därigenom turistnäringen på landsbygden.

2.6.2 De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion

Regeringens målsättning är att Sverige ska vara en aktiv och ledande förebild med ett hållbart jord- och skogsbruk som är miljöanpassat och bygger på tillvaratagande av förnybara resurser. Om det öppna landskapet hotas försvinner flera biotoper som är viktiga för många växt- och djurarters överlevnad. De gröna näringarna ska ge en uthålligt god avkastning genom att naturresurserna brukas utan att förbrukas.

De gröna näringarna måste bli än mer miljö- och resurseffektiva och beredskapen för att möta klimatförändringar måste förbättras. Svenskt företagande ska hålla en hög miljöprofil i ett internationellt perspektiv, samtidigt som näringarna ges förutsättningar att vara fortsatt konkurrenskraftiga. Ett modernt och hållbart jord-, skogsbruk och fiskerinäring värnar den biologiska mångfalden och minimerar negativ miljöpåverkan för att bidra till att miljö kvalitetsmålen nås och att ekosystemens förmåga att leverera olika ekosystemtjänster vidmakthålls och stärks.

Utvecklingen av en biobaserad samhällsekonomi, som förs fram i bl.a. Europa 2020-strategin, kräver ökat fokus på ett hållbart nyttjande av naturresurserna. Utbildning och forskning har stor betydelse för de gröna näringarnas fortsatta utveckling och bidrar till att öka

kunskapen om de globala utmaningarna klimat och miljö.

De gröna näringarnas klimatarbete

De satsningar som regeringen genomfört inom ramen för regeringens proposition En skogs- politik i takt med tiden (prop. 2007/08:108) kommer på sikt att förstärka de gröna näringarnas bidrag till klimatarbetet med syfte att minska utsläppen av växthusgaser. Genom en ökad produktion av biomassa kan ett ökat upptag av koldioxid åstadkommas. Biomassan kan antingen lagras i skogen eller ersätta andra mer energikrävande material samt utnyttjas som energikälla istället för fossilbaserad energi. Även skogsmarken påverkar klimatet genom upptag och utsläpp av växthusgaser, vilket måste beaktas när man bedömer skogsbruksåtgärder för ökad tillväxt. Det är viktigt att den biologiska mångfalden bevaras vid ökad produktion av biomassa. Det finns även stor potential att minska negativ klimatpåverkan genom att minska den pågående avskogningen och omföring av skogsmark till annan markanvändning vilket sker i många länder. Regeringen avser att fortsätta arbeta inom jord- och skogsbruket för att minska de globala klimatförändringarna, bl. a. genom minskade utsläpp av växthusgaser och förbättrade förutsättningar för produktion av grön energi samt biobaserade produkter. Satsningar på kunskapsutbyggnad, utsläppsreducerande åtgärder och förnybar energi kommer att vara allt viktigare framöver.

Ett förändrat klimat ställer krav på växtmaterial som är anpassat till miljön. Satsningen på skogsträdsförädling fortsätter för att möta dessa behov.

De gröna näringarna har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion

Mot bakgrund av de globala utmaningar som klimatförändringen utgör krävs både effektivare och minskad energianvändning. Dessutom krävs en ökad produktion och användning av biomassa för energiändamål.

Det är viktigt att en ökad produktion av biomassa för bioenergiändamål kan uppnås samtidigt som miljö kvalitetsmålen nås.

Den nya lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen som trädde i kraft 1 januari 2011, skapar incitament och förutsättningar för de gröna näringarna att tillhandahålla hållbart producerade biobränslen från jord- och skogsbruket.

Potentialen för energieffektivisering i de gröna näringarna är stor. Jord- och skogsbruket producerar råvaror till grön energi men är i sig en energikrävande sektor. Regeringen verkar därför kontinuerligt för att minska energianvändningen inom de gröna näringarna. För att främja utveckling av innovativa lösningar för biogas tillför regeringen medel till anslaget för energiteknik under 2012 och 2013 för att förlänga stödet för utökad produktion, distribution och användning av biogas och andra förnybara gaser (se vidare utgiftsområde 21 Energi).

Miljöarbete genom landsbygdsprogrammet

Ett av de övergripande målen för Landsbygdsprogrammet 2007–2013 är att medverka till att bevara och utveckla ett attraktivt natur- och kulturlandskap och att stimulera omställningen till en resurseffektiv och hållbar produktion med minskad miljöpåverkan. Detta bidrar även till att öka landsbygdens attraktionskraft för boende och turism. Det är av stor vikt att kontinuerligt arbeta för att bevara ekosystemtjänster och hållbart nyttja den biologiska mångfalden för att bidra till att uppfylla såväl nationella miljö kvalitetsmål som internationella åtaganden. Genom åtgärder i landsbygdsprogrammet ges många landsbygdsföretag möjlighet att utveckla verksamhet inom t.ex. naturvårdsentreprenad och andra miljörelaterade verksamheter. Därigenom görs avgörande insatser för att miljö kvalitetsmålen som rör skogs- och odlingslandskapen ska kunna uppnås. I programmets strategiska mål ingår att ett aktivt brukande av jordbruksmarken ska främjas i mindre gynnade områden, att produktionen av kollektiva nyttigheter såsom ett varierat landskap och biologisk mångfald, ska stimuleras och att utvecklingen av brukningsmetoder som minskar jordbrukets negativa miljöpåverkan ska stärkas. Under 2011 har Landsbygdsdepartementet inbjudit berörda myndigheter och organisationer till en diskussion om hur en ny definition av ersättningsberättigade betesmarker bör utformas. Projektet är ett viktigt led i arbetet med att skapa goda

förutsättningar för att bevara och stärka odlingslandskapets variation och mångfald genom ett långsiktigt hållbart nyttjande och en kontinuerlig hävd av Sveriges betesmarker.

En reducering av jordbrukets tillförsel av näringsämnen är betydelsefull för Östersjön. Landsbygdsprogrammet är ett viktigt instrument för att genom riktade åtgärder åstadkomma nödvändiga utsläppsminskningar samtidigt som förutsättningarna för ett konkurrenskraftigt jordbruk bibehålls. Regeringen kommer att genomföra en programändring under hösten 2011 vilken bl.a. omfattar en översyn av vattenåtgärderna.

Vidare har regeringen haft mål för ekologisk produktion och konsumtion som sträckte sig t.o.m. 2010. De medel som avsätts för att stimulera den ekologiska produktionen finansieras huvudsakligen via landsbygdsprogrammet som gäller fram t.o.m. 2013. Regeringen avser att vidare analysera behov och utformning av nya mål för den ekologiska produktionen inför det kommande Landsbygdsprogrammet 2014–2020.

En skogspolitik i takt med tiden – Skogsriket

Skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning, samtidigt som biologisk mångfald bibehålls och miljöintressen värnas. Vid skötseln ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen.

Skogspolitiken kännetecknas av sina två jämställda mål: ett produktionsmål och ett miljömål. (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252). Målen ligger i linje med regeringens vision *bruka utan att förbruka*. I En skogspolitik i takt med tiden (prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244) slår regeringen och riksdagen fast att grunderna för skogspolitiken, med jämställda produktions- och miljömål, ska ligga fast och betonar tydligare än tidigare att skogen är en förnybar resurs.

Skogsriket är en bred satsning som regeringen nu lanserar. Syftet är att skapa förutsättningar för nya arbetstillfällen med anknytning till skog och därigenom bidra till utveckling och tillväxt på landsbygden och i Sveriges småorter.

Skogen är en av Sveriges viktigaste industrigrenar. Skogsnäringens totala exportvärde uppgick 2010 till 128 miljarder kronor och utvecklingspotentialen är stor. Med bas i skogen och

skogsråvaran finns goda förutsättningar för innovation och förädling, och därmed ökad sysselsättning på landsbygden. För att öka antalet arbetstillfällen på landsbygden bör så många led som möjligt i förädlingskedjan finnas kvar nära råvaruutaget. Viktiga områden för utveckling och innovation är t.ex. grön energi, nya material, träbaserade produkter och träbyggande samt ny teknik. Det finns också stor potential att vidareutveckla upplevelsebaserade näringar inom bl.a. viltvård, jakt, sportfiske och samisk turism.

En handlingsplan har tagits fram för Skogsriket. Från och med 2012 kommer aktörer kunna söka finansiering för projekt som bidrar till företagsutveckling, diversifiering och nyetablering samt nya jobb och ekonomisk tillväxt med skogen som bas. Huvudsakliga målgrupper är små och medelstora företag.

Satsningen Skogsriket sätter också fokus på ett antal jobbskapande åtgärder som anknyter till skogsbrukets kärna. Inom ramarna för skogspolitikens jämställda miljö- och produktionsmål anser regeringen att skogens tillväxt bör öka och att det finns en god potential för detta. Den sammanlagda efterfrågan på virke bedöms stiga i takt med bioenergisektorns fortsatta utbyggnad varför fortsatta insatser för ökad tillväxt är viktiga. Det är av stor vikt att skogsägarnas kunskaper stärks om åtgärder som leder till den önskade ökningen av hållbar tillväxt. Den svenska skogspolitiken ger skogsbruket stor frihet och stort ansvar för att nå de skogspolitiska målen. Utifrån dessa utgångspunkter anser regeringen att den statliga rådgivningen liksom dialogen med skogsbruket bör förstärkas. Förstärkningen avser rådgivning för att få effektiv och funktionell miljöhänsyn samt förbättrad skogsskötsel. Åtgärderna förväntas bidra till att skapa nya arbetstillfällen på landsbygden.

Vid sidan av miljöhänsynen vid skötsel av skog bedömer regeringen att det behövs ett fortsatt långsiktigt arbete med att skydda värdefulla skogsmiljöer för att nå skogspolitikens mål, bevara den biologiska mångfalden, nå miljö kvalitetsmålen samt uppfylla internationella åtaganden. Regeringen anser att skyddsformen naturvårdsavtal i många fall är ett instrument som bör användas i arbetet. Detta eftersom naturvårdsavtal tydligt tar till vara markägarnas intresse, kunskap och egna förutsättningar på ett positivt sätt samtidigt som äganderätten lyfts fram. Regeringen bedömer också att Komet-

programmet har förutsättningar att bidra positivt. Skydd av skogar under miljöbalken behandlas inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

För en konkurrenskraftig skogsnäring med en verksamhet som karaktäriseras av jämställdhet, öppenhet och mångfald är det viktigt att kvinnor och män har samma rättigheter och möjligheter att arbeta och driva företag inom skogsnäringen. Skogsbrukssektorn har ansvar för genomförandet av sektorns jämställdhetsstrategi och regeringen verkar för att den får fullt genomslag. Kompetensbehovet inom skogssektorn ska också tillgodoses genom regeringens initiativ för att få fler ungdomar intresserade av skogliga utbildningar.

I samband med den pågående översynen av EU:s skogsbruksstrategi från 1998 avser regeringen att följa kommissionens arbete och generellt verka för att EU:s insatser på skogsområdet även fortsättningsvis är begränsade. Regeringen anser att unionssamarbetet på skogsområdet ska koncentreras till områden där samarbetet har ett tydligt mervärde, t.ex. insatser för att hindra spridning av växtskadegörare (fyto-sanitært arbete). Gemensamma stödprogram som kan snedvrída konkurrensen på marknaden ska undvikas. För åtgärder inom unionspolitiken som berör skog och skogsbruk är det viktigt att konsekvenser för skogsnäringen inkluderas i beslutsunderlag samt att subsidiaritetsprincipen respekteras och tillämpas.

Ett resurseffektivt och miljömässigt hållbart fiske

Förutsättningen för att nå regeringens mål, att den svenska fiskerinäringen ska producera fisk och fiskeprodukter som efterfrågas av konsumenterna och bidrar till att skapa arbete, välfärd och levande kust- och insjösamhällen, är att allt fiske bedrivs resurseffektivt och miljömässigt hållbart.

Endast för en mindre andel av EU:s gemensamma fiskbestånd kan dock nyttjandet anses vara hållbart och stora delar av yrkesfisket kämpar med dålig lönsamhet. Det innebär att fiskeflottans kapacitet måste anpassas till beståndssituationen genom ändamålsenliga regleringar. Samtidigt menar regeringen att näringens eget ansvar behöver tydliggöras. Stöden inom den gemensamma fiskepolitiken behöver långsiktigt minska.

Utkast av fisk är ett utbrett problem, ett slöseri av havets resurser och en förlust av en viktig livsmedelskälla. Sverige arbetar med att motverka utkast och förespråkar att ett utkastförbud införs inom EU så snart som möjligt. Nyckelfaktorer för att ytterligare komma tillrätta med denna problematik är utvecklandet och nyttjandet av effektiva fiskredskap och en förbättrad kontroll. Sverige ligger långt framme i arbetet avseende selektiva redskap och fortsätter att vara drivande i EU:s arbete med att verka för mer skonsamma fiskeredskap.

Dessa konkreta åtgärder ligger helt i linje med den förändring och utveckling av den gemensamma fiskeripolitiken som regeringen arbetar för i samband med reformen av densamma som ska vara genomförd till 2013.

Kommissionens förslag om en reform av den gemensamma fiskeripolitiken presenterades den 13 juli 2011. I reformarbetet kommer Sverige bl.a. att driva frågorna om en ökad prioritering av en ekosystembaserad förvaltning, ett stegvis infört utkastförbud, en ökad regionalisering och ett upphörande av subventioner till skrotning av fartyg. Vidare anser regeringen att EU ska bli bundet till hållbart fiske även för bestånd utanför EU:s vatten och i utformningen av fiskeavtal med tredje land. I dessa sammanhang kommer regeringen även fortsättningsvis att lyfta fram vikten av respekt för mänskliga rättigheter samt att arbeta för att ersättningarna från fiskeavtalen kommer berörda folk till del. I dessa sammanhang kommer regeringen även fortsättningsvis att lyfta fram vikten av respekt för mänskliga rättigheter. Ersättningarna från fiskeavtalen ska komma berörda folk till del.

Det är också av största vikt att Sverige bevakar kommissionens förslag så att det inte urvattnas under förhandlingarnas gång. Arbetet med reformen av den gemensamma fiskeripolitiken kommer att fortgå fram till slutet av 2012. Under tiden är det därför också viktigt att ett kontinuerligt förbättringsarbete sker parallellt.

Regeringen anser att en ökad kunskap inom fiskeriförvaltningen är nödvändig, i synnerhet för att ytterligare tillämpa ekosystemansatsen i förvaltningsbesluten. Sverige arbetar därför kontinuerligt för en förstärkning och utveckling av Internationella Havsforskningsrådet (ICES), vars vetenskapliga rådgivning utgör en grund för de politiska besluten. För att långsiktigt säkra den marina kunskapsinhämtningen och leva upp till EU:s krav anser regeringen vidare att till-

gången till svenskt undersöknings- och forskningsdata behöver tryggas. Regeringen avser att återkomma i frågan. En långsiktigt hållbar fiskeriförvaltning förutsätter även en balans mellan tillgängliga fiskeresurser och flottans kapacitet. För detta krävs olika förvaltningsbeslut såväl nationellt som internationellt och som resulterar i god beståndsstatus hos våra fiskeresurser. Därför är det fortsatta arbetet med att ta fram nya förvaltningsplaner samt att de redan antagna planerna följs av största vikt för Sverige. Prioriterat från svensk sida är att EU snarast utformar en långsiktig förvaltningsplan för lax i Östersjön, liksom att arbetet med att underlätta vandring och förbättra uppväxtmöjligheterna för all vandringsfisk fortsätter. Dessa arter är av betydelse för såväl turism som arbetstillfällen, inte minst i norra Sverige.

Regeringen är positiv till ökad regional förvaltning inom EU och aktiv i det fortsatta arbetet med Östersjöstrategin, som kan komma att spela en viktig roll i den framtida fiskeriförvaltningen i regionen.

Fiskerikontrollen är en av hörnpelarna i den gemensamma fiskeripolitiken och genom de beslutade EU-förordningarna på fiskerikontrollens område ställer den gemensamma fiskeripolitiken ökade krav på förbättrad teknik och måluppfyllelse. Detta innebär bl.a. ökade krav på kontroll i alla led av leveranskedjan, att man därmed ska kunna spåra fisken från fångst till tallrik, vilket främjar konsumentperspektivet.

Den 1 juli i år inledde Havs- och vattenmyndigheten, under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, sin verksamhet. Myndighetens uppgift att ta ett helhetsgrepp över både sötvattens- och havsfrågor, inklusive fisket, ge ökade förutsättningar för att arbeta kraftfullt och fokuserat med havs- och vattenmiljöfrågor utifrån ett ekosystemperspektiv och att effektivisera förvaltningen.

2.6.3 De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik

Sverige är pådrivande för sund djurhållning och friska djur i EU

Det är regeringens målsättning att de gröna näringarna utmärks av omtanke och ansvarstagande för miljö och djur och av hög etik. Som

en del av detta fortsätter regeringen att arbeta nationellt, inom EU och internationellt för en god djur- och folkhälsa samt för ett gott djurskydd.

Utbrott av allvarliga smittsamma djursjukdomar kan i vissa fall innebära risker för folkhälsan och även orsaka stora förluster för lantbrukare i drabbade områden. Smittspridning är gränsöverskridande och för att Sverige ska kunna upprätthålla goda förhållanden inom landet är vi beroende av att andra regioner i EU och världen gör detsamma. Därför finns det ett europeiskt mervärde i att samarbeta i EU. Sverige ska bidra till den pågående översynen av EU:s djurhälso-policy, med syftet att förenkla och effektivisera lagstiftningen samt att se till att de ekonomiska resurserna används på bästa sätt.

Sverige har ett mycket gott smittskydd, bl.a. därför att vi aktivt och långsiktigt har arbetat med att förebygga och bekämpa smittsamma djursjukdomar. Genom förebyggande åtgärder undviker vi ett scenario som skulle inneburit större kostnader för samhället. Det har också inneburit att Sverige har en unikt låg antibiotikaanvändning inom jordbruket. Redan 1986 förbjöd Sverige inblandning av tillväxtbefrämjande antibiotika i foder och Sverige ligger också bakom en stor del av det framgångsrika påtryckningsarbete som ledde till att samma förbud infördes inom EU 2006.

Resistensläget är bättre bland svenska djur än i många andra länder. Läget för antibiotikaresistens övervakas aktivt och kontinuerligt både i Sverige och inom EU. Den rättsliga grunden till att samla in jämförbara data på EU-nivå finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/99/EG om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen. Sverige deltar aktivt i arbetet med att förhindra utveckling och spridning av antibiotikaresistens både nationellt och internationellt.

Inom ramen för Codex alimentarius, en mellanstatlig organisation bildad av FN-organen FAO och WHO i syfte att ta fram internationella regler för säkra livsmedel, har svenska experter kunnande vunnit stort gehör när en internationellt accepterad standard för riskanalys av antibiotikaresistens via livsmedel arbetades fram.

På nationell nivå arbetar Strategigruppen för rationell antibiotikaanvändning och minskad antibiotikaresistens (Strama VL) med samord-

ning av strategier mot antibiotikaresistens inom området veterinärmedicin och livsmedel. Gruppen initierades när SVA genom riksdagsbeslut (2005/06:50) fick i uppdrag att stärka detta viktiga arbete.

Sverige ska fortsätta arbeta för en restriktiv antibiotikaanvändning, och det är mycket angeläget att fortsätta arbetet även på EU och internationell nivå.

Om en sjukdom brutit ut är det viktigt med ett effektivt bekämpande. På senare år har kostnaden för bekämpandet av smittsamma husdjursjukdomar ökat i Sverige. Bland annat har sjukdomarna blåtunga, Newcastlejsjuka och mjältbrand påvisats de senaste åren. Regeringen fortsätter under 2012 att arbeta för att hålla tillbaka salmonella och bekämpa olika smittsamma djursjukdomar. Utredningsbetänkandet SOU 2010:106 Folkhälsa – Djurhälsa bereds fortsatt inom Regeringskansliet.

Med anledning av att rävens dvärgbandsmask under 2011 påvisades i Sverige anser regeringen det angeläget att kartlägga parasitens utbredning och öka informationen om riskerna.

Regeringen arbetar för att värna ett gott djurskydd i Sverige och inom EU. Djurskyddslagstiftningen ses för närvarande över av en särskild utredare i syfte att modernisera och vidareutveckla den (dir. 2009:57). Utredarens förslag ska redovisas till regeringen senast den 30 november 2011.

Den 1 januari 2009 tog länsstyrelserna över ansvaret för djurskyddskontrollen från kommunerna. Huvudsyftet med åtgärden var att åstadkomma en effektiv, likvärdig och rättssäker djurskyddskontroll i hela landet. Trots många stora vinster med överflyttning till länsstyrelserna, bl.a. att träffsäkerheten och likvärdigheten i kontrollen har stärkts betydligt, kvarstår ett behov av att öka antalet kontroller och effektivisera arbetet.

De tillfälliga tillskott som gjorts under två år har varit betydelsefulla, men för att länsstyrelserna ska kunna bygga upp en långsiktigt hållbar organisation för djurskyddskontrollen tillför regeringen medel för att behålla dagens nivå. Regeringen avser att noggrant följa resursbehovet och återkomma i frågan.

Regeringen prioriterar fortsatt EU-arbetet inom djurskyddsområdet och anser att det är viktigt att EU:s framtida djurskyddsstrategi ska hålla en hög djurvälståndsnivå. Regeringen arbetar för att det EU-centrum för djurskydd som

planeras inom strategin ska förläggas till Sverige. Djurvälstånd har under lång tid varit en politiskt prioriterad fråga som Sverige drivit i EU. Vidare finns hög vetenskaplig kompetens på området i Sverige. Inom många områden krävs djurförsök för att säkerställa olika substansers säkerhet för människors hälsa och för miljön innan de får säljas på marknaden. Det rör sig t.ex. om läkemedel, vaccin och kemikalier.

Det är viktigt att allmänheten har förtroende för och accepterar användandet av försöksdjur, i de fall det är nödvändigt för att rädda liv och minska mänskligt lidande. Regeringen kommer även fortsättningsvis lyfta fram betydelsen av att, i de fall där det är möjligt, utveckla och validera alternativ till djurförsök.

Regeringen avser även att ge Formas ett ökat ansvar i fråga om djurskyddsforskning av behovsmotiverad karaktär.

Konsumenten har verktyg och förutsättningar att välja

De livsmedel som säljs ska vara sunda och säkra. Konsumenten har rätt att känna sig trygg med den mat han/hon äter. Konsumenterna ska också kunna lita på att de livsmedel som de konsumerar är vad de utges för att vara. Redligheten i livsmedelshandlingen ska därför vara god, exempelvis när det gäller märkning och hantering.

Märkningen är ett viktigt redskap för att konsumenten ska kunna välja bra, hälsosam och miljömässigt hållbar mat efter sina önskemål och behov.

Vid en översyn av EU-regelverket om livsmedelshygien och kontroll och i arbetet med att utforma gemensamma tolkningar av reglerna är det en genomgående ambition från svensk sida att uppnå enklare och mindre kostsamma regler utan att livsmedlens säkerhet äventyras.

Problematiken med ökad förekomst av övervikt och fetma och därtill relaterade följsjukdomar i befolkningen leder både till stora kostnader för samhället och till lidande för enskilda individer. Fortsatta åtgärder för att förbättra kunskapen om kostens och måltidernas betydelse ska genomföras rörande bl.a. måltider i skolan och inom äldreomsorgen.

Att ha tillgång till bra, friskt och prisvärt vatten är av stor betydelse för såväl den enskilde konsumenten som företag och behövs för en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion. Det

senaste årets stora utbrott av vattenburna smittor visar hur snabbt allvarliga händelser kan uppstå och varför god samordning behövs för att dra lärdom av vad som inträffat.

Den samordning av dricksvattenfrågorna på nationell nivå som Livsmedelsverket leder är viktig för att samhället ska kunna fortsätta upprätthålla en bra dricksvattenförsörjning.

Europeiska kommissionen har föreslagit att ge Sverige fortsatt undantag från gränsvärden för dioxiner och PCB i viss fisk. En viktig grund för ett sådant undantag är att konsumenterna har kunskap. Livsmedelsverket ska därför ta fram en kommunikationsstrategi för att förstärka informationen om kostråden om fisk.

2.6.4 De gröna näringarna bidrar till en globalt hållbar utveckling

Regeringens arbete med visionen *bruka utan att förbruka* upphör inte vid landets gränser utan är i hög grad en global angelägenhet. Sverige kan som ett föregångsland bidra till mindre utvecklade länders omställning till en hållbar utveckling.

Inom ramen för olika internationella organisationer och processer driver regeringen frågan om en öppnare och mer marknadsanpassad handel på jordbruks-, fiske- och livsmedelsområdet, klimathänsyn, hållbar produktion i jordbruks-, fiske- och skogsnäringen och säkra livsmedel. Ett fortsatt starkt svenskt engagemang i internationella skogs- och fiskefrågor är också viktigt liksom värnandet om genetiska resurser på regional och global nivå.

Inom EU verkar regeringen inom Standing Committee on Agricultural Research (SCAR) för att påverka utvecklingen av samarbetet inom EU:s jordbruksforskning.

En trygg global livsmedelsförsörjning

Regeringen fortsätter att prioritera FN:s Millenniemål. Världen ser ut att kunna nå det första millenniemålet om halverad fattigdom. Höga matpriser, krigsutbrott, torka och översvämningar gör dock att målet om att halvera hungern släpar efter. Därför är det än mer angeläget att vidta relevanta och effektiva insatser. Sverige deltar i FAO-arbetet som är centralt för att främja en globalt tryggad livs-

medelsförsörjning. Regeringen kommer att fortsätta driva på den pågående reformeringen av organisationen för att den ska maximera sin effektivitet och genomslagskraft. Regeringen välkomnar G20-arbetets fokus på livsmedelsförsörjning och betydelsen av ökad satsning på jordbrukssektorn i utvecklingsländer. Viktigt här är att uppmärksamma betydelsen av hållbarhetsfrågor samt den påverkan exempelvis klimatförändringar kan ha på livsmedelsförsörjning och globala livsmedelspriser. För att minska prisvariationer på jordbruksprodukter har FAO tillskrivits en större roll såväl vad gäller förbättrad statistik, som forum för högnivådialog vid kriser och som övervakare av G20-åtagandena, vilket regeringen stödjer.

Hållbart fiske är viktigt för den globala livsmedelsförsörjningen. Internationellt fiskerisamarbete sker huvudsakligen inom multilaterala och regionala organisationer samt inom ramen för EU:s fiskeavtal med 3:e land. Regeringens mål är tillämpning av försiktighetsansatsen och ett gradvist införande av ekosystemansatsen. Med hänsyn till situationen för många bestånd, såväl i EU som globalt, är regeringens prioritering inriktad på de faktorer som främjar återuppbyggnaden av hotade bestånd.

De gröna näringarna bidrar till lösningen av det globala miljö- och klimatarbetet

Sverige har genom sin höga kunskapsnivå och långa skogliga tradition en hög trovärdighet internationellt vad gäller skogsbruket och skogens produktions- och miljövärden. Sverige ska fortsätta att förmedla kunskap om detta och exportera sitt teknologiska kunnande. Regeringen avser att upprätthålla Sveriges framträdande roll avseende skogsfrågor på den europeiska arenan liksom i det övriga internationella arbetet. Ett hållbart nyttjande av världens skogar bidrar till utveckling och fattigdomsbekämpning. De initiativ som tagits under FN:s internationella skogsår 2011, bl.a. om människans centrala roll i hållbart bruk och bevarande av skogsresursen, kommer att följas upp.

Det finns stor potential att minska negativ klimatpåverkan genom att minska den pågående avskogningen och omföringen av skogsmark till annan markanvändning vilket sker i många utvecklingsländer.

I arbetet inom det Nordiska Ministerrådet för fiske och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk är miljö- och klimatfrågorna högt prioriterade.

En öppen global ekonomi

För den långsiktiga konkurrenskraften för EU:s jordbrukare är globala jordbrukspolitiska reformer av stor vikt. Det kvarstår som en prioritet för regeringen att avsluta Doharundan inom ramen för världshandelsorganisationen WTO där bl.a. ett reviderat jordbruksavtal ingår. Nya ramar för WTO-medlemmarnas jordbrukspolitiska åtgärder innebär betydande sänkningar av tullar och handelsstörande stöd och eliminering av exportstöd.

Regeringen har som mål att skapa en dynamisk och öppen global ekonomi på jordbruks- och livsmedelsområdet. Åtgärder som syftar till att värna människors, djur och växters liv och hälsa bör vara rättvisa och proportionerliga samt bygga på överenskomna riktlinjer, rekommendationer och standarder. Genom WTO finns ett multilateralt regelverk som säkerställer detta.

3 Budgetförslag

3.1 Budgetförslag

3.1.1 1:1 Skogsstyrelsen

Tabell 3.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	346 130	Anslags- sparande	7 805
2010	Utfall	346 130	Anslags- sparande	7 805
2011	Anslag	362 063 ¹	Utgifts- prognos	362 618
2012	Förslag	371 621		
2013	Beräknat	381 254 ²		
2014	Beräknat	388 738 ³		
2015	Beräknat	387 170 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 373 963 tkr i 2012 års prispivå.

³ Motsvarar 373 483 tkr i 2012 års prispivå.

⁴ Motsvarar 362 425 tkr i 2012 års prispivå.

Anslaget används för Skogsstyrelsens förvaltningskostnader. Anslaget får användas för att medfinansiera insatser enligt rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	-	183	183	0
Prognos 2011	-	175	160	15
Budget 2012	-	220	170	50

Tabell 3.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	163 491	166 337	-2 846
(varav tjänsteexport)	5 612	5 646	-34
Prognos 2011	179 000	179 000	0
(varav tjänsteexport)	2 300	1 800	500
Budget 2012	183 725	187 725	-4 000
(varav tjänsteexport)	2 325	1 825	500

Skogsstyrelsens offentligrättsliga verksamhet utgörs av avgifter som erhålls för handel med skogsodlingsmaterial (kontroll av frö- och planthandel) från statliga myndigheter och affärsverk. Skogsstyrelsen bedriver uppdragsverksamhet som i huvudsak finansieras genom avgifter. Undantag är vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Avgiftsintäkterna får disponeras av Skogsstyrelsen.

Regeringens överväganden

Som en del av satsningen Skogsriket förstärks den statliga rådgivningen i skogsbruket med syfte att skapa effektiv och funktionell miljöhänsyn samt förbättrad skogsskötsel. Åtgärden förväntas skapa ökad sysselsättning på landsbygden. För att genomföra satsningen ökas anslaget med 10 miljoner kronor per år 2012–2015.

Regeringen föreslår att 371 621 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Skogsstyrelsen* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 381 254 000 kronor, för 2014 till

388 738 000 kronor och för 2015 till 387 170 000 kronor.

Tabell 3.4 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:1 Skogsstyrelsen

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	362 563	362 563	362 563	362 563
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 823	10 966	18 788	28 838
Beslut	4 734	6 826	6 969	-4 659
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	501	899	418	429
Förslag/ beräknat anslag	371 621	381 254	388 738	387 170

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

3.1.2 1:2 Insatser för skogsbruket

Tabell 3.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslogs- sparande	Utgifts- prognos
2010	371 868	59 957	
2011	Anslag 223 070 ¹		265 323
2012	Förslag 234 737		
2013	Beräknat 234 868		
2014	Beräknat 236 373		
2015	Beräknat 227 873		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Tabell 3.6 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014–
Ingående åtaganden	14 178	14 418	41 340		
Nya åtaganden	11 612	38 618	49 660		
Infriade åtaganden	-11 372	-11 696	-21 000	-36 000	-34 000
Utestående åtaganden	14 418	41 340	70 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	65 000	85 000	70 000		

Anslaget används för att täcka kostnader för statsbidrag enligt förordningen (1993:555) om statligt stöd till skogsbruket och finansierar bidrag till sådant ädellövskogsbruk som regleras särskilt i skogsvårdslagen (1979:429) och vissa natur- och kulturmiljövårdsåtgärder. Anslaget används också för att täcka kostnader för biotopskydd och naturvårdsavtal.

Anslaget används vidare för att täcka kostnader för statsbidrag enligt förordning (2006:171) om bidrag till anläggning av skog på områden med stormfälld skog samt statliga insatser för att övervaka och bekämpa skadeinsektspopulationen i de stormdrabbade områdena i södra Sverige.

Anslaget används även till att upprätta renbruksplaner och till att medfinansiera skogs-trädsförädling.

Vidare får anslaget användas för vissa administrationskostnader hos Skogsstyrelsen.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

I hanteringen av vissa bidrag och ersättningar till skogsägare och för att skapa goda förutsättningar för fleråriga naturvårdsprojekt behöver ekonomiska förpliktelser kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2012 för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare ingångna förpliktelser, medför behov av framtida anslag på högst 36 000 000 kronor 2013 och högst 34 000 000 kronor 2014–2016.

Regeringens överväganden

Skogsriket är en ny satsning med huvudsyfte att skapa förutsättningar för nya arbetstillfällen med anknytning till skog. Små och medelstora företag inom skogssektorn bereds möjlighet att söka finansiering till projekt med inriktning på kompetensutveckling, stimulans för kreativt företagande och entreprenörskap samt innovation och förädling. Stödet ska även underlätta nyetablering av verksamheter med denna inriktning. För att genomföra satsningen ökas anslaget med 10 miljoner kronor per år 2012–2015.

Regeringen föreslår att 234 737 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 234 868 000 kronor, för 2014 till 236 373 000 kronor och för 2015 till 227 873 000 kronor.

Tabell 3.7 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	223 070	223 070	223 070	223 070
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	11 500	11 500	13 000	4 500
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	167	298	303	303
Förslag/beräknat anslag	234 737	234 868	236 373	227 873

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.3 1:3 Internationellt skogssamarbete

Tabell 3.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2010	Utfall	1 247	Anslags-sparande	150
2011	Anslag	1 397 ¹	Utgifts-prognos	1 368
2012	Förslag	1 397		
2013	Beräknat	1 397		
2014	Beräknat	1 397		
2015	Beräknat	1 397		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används bl.a. för det europeiska skogssamarbetet, närområdessamarbete i skogs-

frågor inom Östersjöregionen samt nordiskt samarbete. FN:s skogssamarbete i form av främst FN:s skogsforum, skogens roll i klimatkonventionen och FAO (FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation) belastar också anslaget.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 1 397 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Internationellt skogssamarbete* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 1 397 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.9 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:3 Internationellt skogssamarbete

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 397	1 397	1 397	1 397
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 397	1 397	1 397	1 397

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.4 1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tabell 3.10 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2010	Utfall	117 342	Anslags-sparande	2 512
2011	Anslag	117 547 ¹	Utgifts-prognos	114 650
2012	Förslag	112 047		
2013	Beräknat	114 438 ²		
2014	Beräknat	116 620 ³		
2015	Beräknat	119 580 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 112 047 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 111 890 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 111 890 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Statens veterinärmedicinska anstalts (SVA) förvaltningskostnader. SVA är veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan åt myndigheter och enskilda och

utreder bl.a. uppkomst, orsak och spridningssätt av sjukdomar hos djur.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.11 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2010	188 001	190 671	-2 670
(varav tjänsteexport)	(6 453)	(5 612)	(841)
Prognos 2011	173 000	174 500	-1 500
(varav tjänsteexport)	(5 000)	(4 700)	(300)
Budget 2012	170 000	172 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	(4 500)	(4 300)	(200)

Avgiftsintäkterna får disponeras av Statens veterinärmedicinska anstalt.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minska med 1 miljon kronor 2012–2015 för att tillföras 1:9 Statens jordbruksverk.

Regeringen föreslår att 112 047 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 114 438 000 kronor, för 2014 till 116 620 000 kronor och för 2015 till 119 580 000 kronor.

Tabell 3.12 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	118 047	118 047	118 047	118 047
Förändring till följd av:				
Pris- och löneomräkning ²	1 215	3 760	6 257	9 412
Beslut	-7 215	-7 369	-7 520	-7 711
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt			-164	-168
Förslag/beräknat anslag	112 047	114 438	116 620	119 580

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

3.1.5 1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tabell 3.13 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2010	Utfall	104 102	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	99 617 ¹	Utgifts-prognos	99 617
2012	Förslag	105 966		
2013	Beräknat	109 141 ²		
2014	Beräknat	111 107 ³		
2015	Beräknat	113 649 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 105 966 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 105 820 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 105 821 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för statens bidrag till veterinär fältverksamhet och för att minska avlägset boende djurägares veterinärkostnader avseende livsmedelsproducerande djur. Jordbruksverket är chefsmyndighet för distriktsveterinärerna.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.14 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2010		4 398	-4 398	0
Prognos 2011		4 400	-4 400	0
Budget 2012		4 400	-4 400	0

Tabell 3.15 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2010	519 027	-511 649	7 378
Prognos 2011	524 800	-531 606	-6 806
Budget 2012	525 000	-525 000	0

Av tabellerna framgår distriktsveterinärernas avgiftsbelagda verksamhet. Större delen av verksamheten är avgiftsfinansierad.

Jordbruksverket får disponera avgiftsintäkterna.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 105 966 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Bidrag till veterinär fältverksamhet* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 109 141 000 kronor, för 2014 till 111 107 000 kronor och för 2015 till 113 649 000 kronor.

Tabell 3.16 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	104 617	104 617	104 617	104 617
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 349	4 524	6 643	9 188
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt			-153	-156
Förslag/beräknat anslag	105 966	109 141	111 107	113 649

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

3.1.6 1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tabell 3.17 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	Utfall	14 714	-6
2011	Anslag	12 933 ¹	12 578
2012	Förslag	12 933	
2013	Beräknat	12 933	
2014	Beräknat	14 708	
2015	Beräknat	14 708	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för djurhälsovård i form av förebyggande hälsokontroll och djursjukdata-system. Insatser ska begränsa skadeverkningarna av djursjukdomar och förebygga spridning av smittsamma djursjukdomar som kan överföras till både djur och människor.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår med anledning av ovanstående att 12 933 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 12 933 000 kronor, för 2014 till 14 708 000 kronor och för 2015 till 14 708 000 kronor.

Tabell 3.18 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	12 933	12 933	12 933	12 933
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag			1 775	1 775
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	12 933	12 933	14 708	14 708

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.7 1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar

Tabell 3.19 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	Utfall	217 209	26 484
2011	Anslag	172 349 ¹	176 072
2012	Förslag	127 349	
2013	Beräknat	124 349	
2014	Beräknat	124 349	
2015	Beräknat	124 349	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bekämpande av och beredskap mot smittsamma husdjursjukdomar varvid ersättning lämnas enligt epizootilagen (1999:657), zoonoslagen (1999:658) eller med stöd av i lagarna meddelade föreskrifter.

Vidare används anslaget för bidrag till obduktionsverksamhet, för utveckling och genomförande av sjukdomskontroller och för genomförande av EG-lagstiftningen om djurskydd, djurhälsa, foder och livsmedel.

Anslaget används för nationell medfinansiering av kontroller för TSE (BSE och scrapie) som Sverige enligt EU:s krav är skyldig att göra.

Regeringens överväganden

I och med att rävens dvärgbandmask påträffats i Sverige finns ett utökat behov av information om och övervakning av förekomsten av rävens dvärgbandmask. För detta ändamål föreslås anslaget tillföras 3 miljoner kronor för 2012.

Regeringen föreslår mot bakgrund av ovanstående att 127 349 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 124 349 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.20 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	124 349	124 349	124 349	124 349
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	3 000			
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	127 349	124 349	124 349	124 349

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.8 1:8 Ersättningar för viltskador m.m.

Tabell 3.21 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2010	Utfall	41 845	Anslags-sparande	5 051
2011	Anslag	47 778 ¹	Utgifts-prognos	47 778
2012	Förslag	47 778		
2013	Beräknat	37 778		
2014	Beräknat	37 778		
2015	Beräknat	37 778		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att förebygga skada av vilt och ersättning för sådan skada. Rätten till ersättning regleras i viltskadeförordningen (2001:724).

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 47 778 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Ersättningar för viltskador m.m.* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 37 778 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.22 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:8 Ersättning för viltskador m.m.

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	47 778	47 778	47 778	47 778
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut		-10 000	-10 000	-10 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	47 778	37 778	37 778	37 778

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

Viltvårdsfonden

Jägare är enligt 49 § jaktförordningen (1987:905) skyldiga att betala viltvårdsavgift på 300 kronor per år till Viltvårdsfonden. Medlen ur fonden används för att främja viltvården och andra liknande ändamål som är förenliga med jaktlagens syfte. Jaktåret omfattar tiden den 1 juli–den 30 juni. Merparten av viltvårdsavgifterna betalas till fonden i början av jaktåret medan utgifterna är fördelade över kalenderåret.

Mot denna bakgrund föreslås att regeringen bemyndigas låta Kammarkollegiet ha tillgång till en särskild kredit för Viltvårdsfonden i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 5 000 000 kronor för 2012.

3.1.9 1:9 Statens jordbruksverk

Tabell 3.23 Anslagsutveckling
Tusental kronor

År	Utfall	392 927	Anslags- sparande	9 285
2010	Utfall	392 927	Anslags- sparande	9 285
2011	Anslag	440 387 ¹	Utgifts- prognos	440 583
2012	Förslag	496 588		
2013	Beräknat	457 689 ²		
2014	Beräknat	466 745 ³		
2015	Beräknat	466 199 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 449 325 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 448 752 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 436 579 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Statens jordbruksverks förvaltningskostnader, Tullverkets särkostnader för exportbidragskontroller m.m.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.24 Offentligrättslig verksamhet
Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
<i>Tillsyn</i>			
Utfall 2010	24361	-24711	-350
Prognos 2011	28475	-28947	-472
Budget 2012	28300	-27500	800
<i>Djur</i>			
Utfall 2010	25554	-25885	-331
Prognos 2011	25671	-26205	-534
Budget 2012	24900	-24500	400
<i>Växt</i>			
Utfall 2010	15432	-14064	1368
Prognos 2011	12669	-12788	-119
Budget 2012	12400	-12700	-300
<i>Utsäde</i>			
Utfall 2010	7785	-7754	31
Prognos 2011	7900	-7800	100
Budget 2012	7900	-7800	100

Jordbruksverket får disponera intäkterna från avgifter inom områdena Tillsyn, Djur, Växt och Utsäde.

Tabell 3.25 Uppdragsverksamhet
Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
<i>Vatten</i>			
Utfall 2010	12780	-12438	342
Prognos 2011	11100	-11900	-800
Budget 2012	11400	-11400	0
<i>Tillsyn</i>			
Utfall 2010	4546	-4546	0
Prognos 2011	4350	-4350	0
Budget 2012	4400	-4400	0
<i>Utsäde</i>			
Utfall 2010	27062	-25508	1554
Prognos 2011	25700	-24925	775
Budget 2012	25000	-24800	200

Jordbruksverket får disponera intäkterna från avgifter som utgörs av vattenhushållning, köttklassificering, laboratorieundersökningar av utsäde, kvalitetsanalyser och andra undersökningar av utsäde och växtsorter samt kvalitetsanalys av foder- och kvarnsannmål.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 5 miljoner kronor tillförs anslaget årligen för 2012–2015 för arbetet med ajourföring av blockdatabasen.

Europeiska kommissionen har i ett formellt meddelande föreslagit Sverige finansiella korrigeringar om cirka 870 miljoner kronor för åren 2005–2008 på grund av felaktiga utbetalningar av jordbruksstöd föranledda av brister i blockdatabasen och definitionen av betesmark. Regeringen föreslår därför att anslaget tillförs 45,3 miljoner kronor för arbete med återkrav av utbetalda stöd.

Jordbruksverket har fått utökat miljötillsynsväglingsansvar i samband med den nya miljötillsynsförordningen. Samtidigt har Naturvårdsverkets ansvar minskat. Med anledning av detta förs 500 000 kronor från Naturvårdsverket till Jordbruksverket.

I samband med avvecklingen av Fiskeriverket övertog Jordbruksverket den 1 juli 2011 ansvaret för hanteringen av strukturfonderna inom den gemensamma fiskeripolitiken samt frågor avseende främjande av fiskerinäringen, marknad, handel och konsumentfrågor m.m. För de nya uppdragen ökas anslaget med 17 miljoner kronor fr.o.m. 2012.

Regeringen anser att Jordbruksverkets insatser i rollen som central kontrollmyndighet måste stärkas för att ännu bättre stödja länsstyrelserna i djurskyddskontrollen. Regeringen föreslår därför att anslaget tillförs 5 miljoner kronor årligen för 2012–2015.

Regeringen föreslår att 496 588 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 Statens jordbruksverk för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 457 689 000 kronor, för 2014 till 466 745 000 kronor och för 2015 till 466 199 000 kronor.

Tabell 3.26 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:9 Statens jordbruksverk

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	441 387	441 387	441 387	441 387
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 340	12 637	22 211	34 581
Beslut	41 945	-5 417	-5 531	-18 679
Överföring till/från andra anslag	8 916	9 082	9 273	9 521
Övrigt			-595	-611
Förslag/beräknat anslag	496 588	457 689	466 745	466 199

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

3.1.10 1:10 Bekämpande av växtsjukdomar

Tabell 3.27 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifter	Anslags-sparande	Utgifter
2010	Utfall	7 978		22
2011	Anslag	8 000 ¹	Utgifts-prognos	7 833
2012	Förslag	5 000		
2013	Beräknat	5 000		
2014	Beräknat	5 000		
2015	Beräknat	5 000		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för kostnader för åtgärder mot växtskadegörare enligt växtskyddslagen (1972:318) samt för vissa förluster till följd av sådana åtgärder. Kostnader för beredskaps-

åtgärder, akuta skyddsåtgärder, marknads-kontroller, inventeringar m.m. mot karantän-skadegörare finansieras också med detta anslag liksom undersökningar av växtprover som av Jordbruksverkets växtinspektion överlämnas för laboriemässig diagnostisering. Åtgärder för ett behovsanpassat växtskydd i ett förändrat klimat omfattas. Vidare belastar delar av kostnaderna för växtinspektionens internationella engagemang anslaget. Slutligen används anslaget för kostnader för verifiering av de svenska skyddade zonerna.

Regeringens överväganden

Tidigare satsningar för att anpassa växtskyddet till ett förändrat klimat avslutas i och med utgången av 2011.

Regeringen föreslår att 5 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 Bekämpande av växtsjukdomar för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 5 000 000 kronor respektive år.

Tabell 3.28 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:10 Bekämpande av växtsjukdomar

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	8 000	8 000	8 000	8 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	5 000	5 000	5 000	5 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.11 1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.

Tabell 3.29 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010	Utfall	7 119 408		1 134 107
2011	Anslag	6 599 000 ¹	Utgifts- prognos	6 374 000
2012	Förslag	6 583 000		
2013	Beräknat	6 276 000		
2014	Beräknat	6 187 000		
2015	Beräknat	6 185 100		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Från anslaget utbetalas gårdsstöd, handjursbidrag, stöd för kontrakterad stärkelsepotatis, samt stöd för kvalitetscertifiering. Stöden är gemensamma för hela EU och finansieras från EU-budgeten. För att få gårdsstöd måste brukarna förutom att bruka marken även ha stöd-rätter för motsvarande areal jordbruksmark. Ett villkor för fullt utbetalt stöd är att de s.k. tvärvillkoren är uppfyllda. Bidragen är begränsade i takbelopp i euro på nationell nivå.

Anslaget används även för bidrag från EU för bekämpande av djursjukdomar.

Regeringens överväganden

Nivån på anslaget justerades fr.o.m. 2011 på grund av ny beräkningsmetod för anslaget. Beräkningsmetoden tar hänsyn till bl.a. förändringar i valutakursen.

Regeringen föreslår att 6 583 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 6 276 000 000 kronor. För 2014 beräknas anslaget till 6 187 000 000 kronor och för 2015 till 6 185 100 000 kronor.

Tabell 3.30 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	6 599 000	6 599 000	6 599 000	6 599 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Övriga makro-ekonomiska förutsättningar	-27 100	-334 100	-423 100	-425 000
Volymer	11 100	11 100	11 100	11 100
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	6 583 000	6 276 000	6 187 000	6 185 100

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.12 1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter

Tabell 3.31 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010	Utfall	471 165		536 337
2011	Anslag	342 374 ¹	Utgifts- prognos	253 176
2012	Förslag	322 097		
2013	Beräknat	272 400		
2014	Beräknat	271 900		
2015	Beräknat	271 900		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för kostnader för intervention, stöd i form av produktions-, konsumtions- och marknadsföringsbidrag, exportbidrag, fiberberedning samt omstruktureringsstöd för sockersektorn. Anslaget finansieras från EU-budgeten. Vissa s.k. tekniska kostnader till följd av offentlig lagring regleras dock under anslaget 1:13 *Finansiella korrigeringar m.m.*

Regeringens överväganden

Nivån på anslaget justerades från och med 2011 på grund av ny beräkningsmetod för anslaget. Beräkningsmetoden tar hänsyn till bl.a. förändringar i valutakursen.

Regeringen föreslår att 322 097 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 272 400 000 kronor. För 2014 och 2015 beräknas anslaget till 271 900 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.32 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	342 374	342 374	342 374	342 374
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Övriga makro-ekonomiska förutsättningar	-40 874	-81 874	-84 374	-84 374
Volymer	20 597	11 900	11 400	11 400
Överföring till/från andra anslag	-2 500	-2 500		
Övrigt	2 500	2 500	2 500	2 500
Förslag/beräknat anslag	322 097	272 400	271 900	271 900

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.13 1:13 Finansiella korrigeringar m.m.

Tabell 3.33 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2010	Utfall	40 289	Anslags-sparande	10 184
2011	Anslag	75 472 ¹	Utgifts-prognos	73 893
2012	Förslag	410 472		
2013	Beräknat	190 472		
2014	Beräknat	75 472		
2015	Beräknat	75 472		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för eventuella finansiella korrigeringar och straffavgifter som Europeiska kommissionen kan komma att ålägga Sverige efter granskning av Sveriges utnyttjande av EU:s jordbruksfonder och EU:s fiskefond. Vidare får anslaget användas för eventuella räntekostnader, rättegångskostnader, revisions- och kontrollkostnader förknippade med Jordbruksverkets inbetalningar till den europeiska gemenskapen. Anslaget får även användas till skadestånd.

Dessutom får anslaget belastas med s.k. tekniska kostnader för offentlig lagring i den mån som ersättning inte erhålls från EU-budgeten.

Regeringens överväganden

Medelsbehovet på anslaget kan variera mycket mellan olika år. Det beror huvudsakligen på de eventuella finansiella korrigeringar som beslutas av Europeiska kommissionen.

Europeiska kommissionen har i ett formellt meddelande föreslagit Sverige finansiella korrigeringar om cirka 870 miljoner kronor för åren 2005–2008 på grund av felaktiga utbetalningar av jordbruksstöd föranledda av brister i blockdatabasen och definitionen av betesmark. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 335 miljoner kronor 2012 och med 115 miljoner kronor 2013. För att bidra till finansieringen minskas anslag 1:21 *Åtgärder för landbygdens miljö och struktur* med 110 miljoner kronor 2012 och med 115 miljoner kronor 2013. Den ökade utgiften finansieras även genom återkrav av tidigare felaktigt gjorda utbetalningar, vilka beräknas uppgå till 300 miljoner kronor, samt med befintliga medel på anslaget.

För 2012 anvisas 410 472 000 kronor under anslaget 1:13 *Finansiella korrigeringar m.m.* För 2013 beräknas anslaget till 190 472 000 kronor. För 2014 och 2015 beräknas anslaget till 75 472 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.34 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:13 Finansiella korrigeringar m.m.

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	75 472	75 472	75 472	75 472
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	335 000	115 000		
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	410 472	190 472	75 472	75 472

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.14 1:14 Strukturstöd till fisket m.m.**Tabell 3.35 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

2010	Utfall	42 577	Anslags- sparande	20 345
2011	Anslag	28 000 ¹	Utgifts- prognos	27 771
2012	Förslag	18 482		
2013	Beräknat	9 518		
2014	Beräknat	30 400		
2015	Beräknat	17 000		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används framför allt för nationellt stöd till åtgärder som medfinansieras av EU inom ramen för strukturåtgärder inom fiskerinäringen. Anslaget kan även användas för medfinansiering av andra projekt som ligger i linje med strukturprogrammen.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bör bemyndigas att under 2012 avseende anslaget 1:14 *Strukturstöd till fisket m.m.* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 500 000 kronor 2013 och högst 20 500 000 kronor 2014.

Tabell 3.36 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	29 413	22 564	32 000			
Nya åtaganden	24 000	12 436	15 000			
Infriade åtaganden	-30 849	-3 000	-17 000	-9 500	-20 500	
Utestående åtaganden	22 564	32 000	30 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	23 000	32 000	30 000			

Regeringens överväganden

Det svenska programmet för fiskerinäringen avseende perioden 2007–2013, Europeiska fiskerifonden, EFF, började genomföras under 2008. Finansieringen från EFF uppgår till totalt närmare 55 miljoner euro. Över sjuårsperioden blir den genomsnittliga årliga budgetramen cirka 7,8 miljoner euro. För att få hela Sveriges tilldelning från EU-budgeten måste nationell medfinansiering med motsvarande belopp, dvs. 50 procent nationell offentlig medfinansiering, tillföras programmet, vilket ger programmet en total årlig budget på cirka 140 miljoner kronor.

Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2013 med fördelning av återstående medel i programperioden. Då anslagsnivåer för programperioden 2014–2020 ännu inte kan fastställas med säkerhet inför kommande förhandlingar inom EU, avser regeringen att återkomma till riksdagen angående beräknade belopp för berörda anslag.

Regeringen föreslår att 18 482 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Strukturstöd till fisket m.m.* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 9 518 000 kronor, för 2014 till 30 400 000 kronor och för 2015 till 17 000 000 kronor.

Tabell 3.37 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:14 Strukturstöd till fisket m.m.

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	28 000	28 000	28 000	28 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-9 518	-18 482	2 400	-11 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	18 482	9 518	30 400	17 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.15 1:15 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.

Tabell 3.38 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2010	Utfall	101 571		101 470
2011	Anslag	70 000 ¹	Utgifts-prognos	66 089
2012	Förslag	66 263		
2013	Beräknat	70 000		
2014	Beräknat	75 000		
2015	Beräknat	40 000		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är att finansiera det belopp som motsvarar EU:s medfinansiering av strukturstöd till fisket m.m. som redovisas under anslaget 1:14 *Strukturstöd till fisket m.m.* Sverige har tilldelats närmare 55 miljoner euro från Europeiska fiskerifonden under programperioden 2007–2013.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bör bemyndigas att under 2012 avseende anslaget 1:15 *Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 70 000 000 kronor 2013 och högst 30 000 000 kronor under 2014.

Tabell 3.39 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	74 877	83 613	98 200			
Nya åtaganden	70 000	24 587	68 000			
Infriade åtaganden	-61 264	-10 000	-66 200	-70 000	-30 000	
Utestående åtaganden	83 613	98 200	100 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	97 000	98 200	100 000			

Regeringens överväganden

Nationell medfinansiering sker under anslaget 1:14 *Strukturstöd till fisket m.m.*

Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2013 med fördelning av återstående medel i programperioden. Då anslagsnivåer för programperioden 2014–2020 ännu inte kan fastställas med säkerhet inför kommande förhandlingar inom EU, avser regeringen återkomma till riksdagen angående beräknade belopp för berörda anslag.

Regeringen föreslår att 66 263 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 70 000 000 kronor, för 2014 till 75 000 000 kronor och för 2015 till 40 000 000 kronor.

Tabell 3.40 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:15 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	70 000	70 000	70 000	70 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-3 737		5 000	-30 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	66 263	70 000	75 000	40 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.16 1:16 Livsmedelsverket

Tabell 3.41 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2010	Utfall	191 005	Anslags-sparande	13 446
2011	Anslag	204 517 ¹	Utgifts-prognos	206 121
2012	Förslag	287 794		
2013	Beräknat	293 621 ²		
2014	Beräknat	299 441 ³		
2015	Beräknat	304 518 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 287 794 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 287 539 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 285 038 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för Livsmedelsverkets förvaltningskostnader. Livsmedelsverket ska som central förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor i konsumenternas intresse arbeta aktivt för säkra livsmedel, redlighet i livsmedelshandlingen och bra matvanor.

Anslaget används även för att bekosta delar av kostnaderna för den officiella kontroll som görs vid slakterier i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.42 Offentlighetsrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2010		194 379	186 931	7 448
Prognos 2011		198 383	202 604	-4 221
Budget 2012		112 500	115 500	-3 000

Tabell 3.43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2010	9 509	8 502	1 007
(varav tjänsteexport)	(3 082)	(3 065)	(17)
Prognos 2011	10 239	9 344	894
(varav tjänsteexport)	(3 315)	(3 105)	(210)
Budget 2012	10 500	9 500	1 000
(varav tjänsteexport)	(3 500)	(3 300)	(200)

Avgiftsintäkterna får disponeras av Livsmedelsverket.

Regeringens överväganden

Regeringen anser att kostnaderna för den officiella kontrollen vid slakterierna bör sänkas, för att stärka livsmedelsföretagarnas konkurrenskraft. För detta ändamål föreslår regeringen att 90 miljoner kronor tillförs anslaget. Anslaget föreslås minska med 2 miljoner kronor per år under 2012–2015 för att tillföras 1:9 *Statens jordbruksverk*.

Regeringen föreslår att 287 794 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Livsmedelsverket* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 293 621 000 kronor, för 2014 till 299 441 000 kronor och för 2015 till 304 518 000 kronor.

Tabell 3.44 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:16 Livsmedelsverket

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	205 017	205 017	205 017	205 017
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 139	6 333	10 714	16 296
Beslut	80 638	82 271	83 976	83 478
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt			-266	-273
Förslag/beräknat anslag	287 794	293 621	299 441	304 518

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.
² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

3.1.17 1:17 Livsmedelsstatistik

Tabell 3.45 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	24 943		320
2011	Anslag	23 287 ¹	23 113
2012	Förslag	23 587	
2013	Beräknat	24 195 ²	
2014	Beräknat	24 646 ³	
2015	Beräknat	25 244 ⁴	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 23 587 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 23 555 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 23 554 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för statistik inom jordbruksområdet, inklusive kostnader för en statistisk årsbok inom jordbruks- och livsmedelsområdet samt sammanställningar av statistik i senare led i livsmedelskedjan. Anslaget används även för statistik inom vattenbruksområdet. I anslaget ingår även framtagandet av statistik över prisutvecklingen i konsument- och producentleden på jordbruksprodukter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 23 587 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Livsmedelsstatistik* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 24 195 000 kronor, för 2014 till 24 646 000 kronor och för 2015 till 25 244 000 kronor.

Tabell 3.46 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:17 Livsmedelsstatistik

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	23 287	23 287	23 287	23 287
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	300	908	1 393	1 992
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt			-34	-35
Förslag/beräknat anslag	23 587	24 195	24 646	25 244

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

3.1.18 1:18 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten

Tabell 3.47 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	7 356	0	
2011	Anslag 7 356 ¹		6 364
2012	Förslag 7 356		
2013	Beräknat 7 356		
2014	Beräknat 7 356		
2015	Beräknat 7 356		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för EU:s finansiering av jordbruks- och livsmedelsstatistik och EU:s årliga bokföringsundersökning och strukturstatistik. Enligt rådets förordning (EG) nr 1166/2008 av den 19 november 2008 ska i varje medlemsland särskilda undersökningar om företagsstrukturen i jordbruket genomföras 2010, 2013 och 2016.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 7 356 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 7 356 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.48 Härlledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:18 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	7 356	7 356	7 356	7 356
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	7 356	7 356	7 356	7 356

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.19 1:19 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tabell 3.49 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	51 690	17 785	
2011	Anslag 100 410 ¹		98 309
2012	Förslag 88 660		
2013	Beräknat 88 660		
2014	Beräknat 88 660		
2015	Beräknat 15 160		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för åtgärder inom livsmedelsområdet, främst för att främja exporten av svenska livsmedel och för regional utveckling av livsmedelsförädling. Anslaget används även till stöd för marknadsföring och deltagande i mässor samt stöd till projektverksamhet med syfte att öka kompetens och utveckla produkter, processer, teknik och logistiklösningar med anknytning till livsmedelsförädling enligt förordningen (2008:80) om stöd till insatser på livsmedelsområdet. Anslaget finansierar åtgärder inom ramen för Sverige – det nya matlandet. Vidare får

anslaget användas för kommunikationsinsatser och för satsningar för mat inom offentlig sektor.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås öka med 250 000 kronor för arbete inom nätverket Ekologiskt Forum. Medlen överförs från anslaget 1:29 *Skogs- och lantbruksakademien*.

Regeringen föreslår att 88 660 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 88 660 000 kronor, för 2014 till 88 660 000 kronor och för 2015 till 15 160 000 kronor.

Tabell 3.50 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:19 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor*

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	103 410	103 410	103 410	103 410
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-15 000	-15 000	-15 000	-88 500
Överföring till/från andra anslag	250	250	250	250
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	88 660	88 660	88 660	15 160

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.20 1:20 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tabell 3.51 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010		43 658	208
2011	Anslag	42 866 ¹	39 163
2012	Förslag	41 866	
2013	Beräknat	41 866	
2014	Beräknat	41 866	
2015	Beräknat	41 866	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är huvudsakligen att finansiera kostnader för medlemskap i internationella organisationer inom Landsbyggsdepartementets ansvarsområde. Den dominerande posten är

kostnaden för Sveriges medlemskap i FAO, FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation.

Anslaget används även för kostnader i samband med obligatoriskt deltagande i vissa internationella möten och konferenser. En del av anslaget avser kostnader för EU:s regionala rådgivande nämnder inom fiskeripolitiken, nordiskt samarbete samt bilateralt forskarutbyte med länder i Central- och Östeuropa, utvecklings- och Newly Industrialised Countries-länder.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 41 866 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 41 866 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.52 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:20 *Bidrag till internationella organisationer m.m.*

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	42 866	42 866	42 866	42 866
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	41 866	41 866	41 866	41 866

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.21 1:21 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tabell 3.53 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010		3 017 692	2 045 445
2011	Anslag	3 374 698 ¹	3 308 822
2012	Förslag	3 123 451	
2013	Beräknat	2 540 018	
2014	Beräknat	3 012 009	
2015	Beräknat	2 467 869	

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för nationell medfinansiering av åtgärder inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram 2007–2013. Anslaget används även för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige enligt förordningen (1996:93) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige. Slutligen används anslaget för medfinansiering av EU:s program för stöd till biodling för perioden 2011–2013.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Det innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för de av riksdagen årligen anvisade anslagsmedlen. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:21 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 213 000 000 kronor 2013, högst 325 000 000 kronor 2014 och högst 272 000 000 kronor 2015 och 2016.

Tabell 3.54 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	3 576 621	3 948 620	4 604 500			
Nya åtaganden	2 143 119	2 202 500	535 000			
Infriade åtaganden	-1 771 120	-1 546 620	-2 329 500	-2 213 000	-325 000	-272 000
Utestående åtaganden	3 948 620	4 604 500	2 810 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	4 000 000	4 604 500	2 810 000			

Regeringens överväganden

Sverige har från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling tilldelats totalt cirka 1 953 miljoner euro för landsbygdsprogrammet för perioden 2007–2013. Landsbygdsprogrammet medfinansieras nationellt inom ramar som anges i EU:s landsbygdsförordning nr 1698/2005 och som preciseras i programmet. Under resterande år av programperioden kommer en ytterligare satsning på bredbandsutbyggnad på landsbygden att genomföras inom ramen för landsbygdsprogrammet. Denna satsning ska komplettera andra offentliga bredbands-satsningar. Regeringen föreslår därför att 300 miljoner kronor tillförs anslaget under 2012–2014.

Då anslagsnivåer för programperioden 2014–2020 ännu inte kan fastställas med säkerhet inför kommande förhandlingar inom EU, avser regeringen att återkomma till riksdagen angående beräknade belopp för berörda anslag.

Sverige har från Europeiska jordbruksfonden tilldelats totalt cirka 730 000 euro för stöd för biodling för perioden 2011–2013. Programmet medfinansieras till hälften nationellt.

Tidigare återföring av skatt på handelsgödsel till näringen har skett med två års förskjutning. Från 2012 sker ingen återföring eftersom regeringen beslutade att avskaffa skatten den 1 januari 2010.

För 2012 minskas anslaget med 110 miljoner kronor och 2013 minskas anslaget med 115 miljoner kronor för att tillföras anslaget 1:13 *Finansiella korrigeringar m.m.* respektive år.

Regeringen föreslår att 3 123 451 000 kronor anvisas under anslaget 1:21 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 2 540 018 000 kronor, för 2014 3 012 009 000 kronor och för 2015 till 2 467 869 000 kronor.

Tabell 3.55 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:21 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	3 380 698	3 380 698	3 380 698	3 380 698
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-210 000	-215 000	2 028 162	1 484 022
Överföring till/från andra anslag			-1 775	-1 775
Övrigt	-47 247	-625 680	-2 395 076	-2 395 076
Förslag/beräknat anslag	3 123 451	2 540 018	3 012 009	2 467 869

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.22 1:22 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tabell 3.56 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2010	Utfall	2 376 941	Anslags-sparande	2 408 523
2011	Anslag	3 242 895 ¹	Utgifts-prognos	3 074 502
2012	Förslag	2 985 447		
2013	Beräknat	2 780 043		
2014	Beräknat	2 499 468		
2015	Beräknat	2 172 314		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för åtgärder inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram 2007–2013 motsvarande EU:s finansiering av detta program. Finansiering sker via Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Anslaget används även för EU:s program för stöd till biodling. Programmet finansieras av Europeiska jordbruksfonden.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Detta innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för de av riksdagen årligen anvisade anslagsmedlen. Regeringen bör därför bemyndigas att under

klimat- och energiinsatser inom de areella näringarna.

Vidare får anslaget användas för uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken liksom för effekterna av de verksamheter som finansieras under anslaget.

Regeringens överväganden

Resultaten från verksamheten ligger bl.a. till grund för rådgivning, information och utbildning riktad till jordbrukare, lagstiftning på området samt framtagande och utveckling av insatser inom ramen för landsbygdsprogrammet.

Av de 18 miljoner kronor som i budgetpropositionen för 2011 föreslogs för en omställningspremie från fossila till icke-fossila bränslen i jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner föreslår regeringen att 7 miljoner kronor i stället används till genomförandet av ramdirektivet för hållbar användning av bekämpningsmedel under 2012–2014.

Regeringen föreslår att 30 330 000 kronor anvisas under anslaget 1:23 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 29 330 000 kronor, för 2014 till 27 830 000 kronor och för 2015 till 22 830 000 kronor.

Tabell 3.60 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:23 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	26 830	26 830	26 830	26 830
Förändring till följd av:				
Beslut	3 500	2 500	1 000	-4 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	30 330	29 330	27 830	22 830

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.24 1:24 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tabell 3.61 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2010	Utfall	4 116	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	4 116 ¹	Utgifts-prognos	4 116
2012	Förslag	2 616		
2013	Beräknat	2 616		
2014	Beräknat	2 616		
2015	Beräknat	2 616		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Från anslaget betalas bidrag till jordbrukets yttre och inre rationalisering enligt förordningen (1978:250) om statligt stöd till jordbrukets rationalisering (omtryckt 1988:999). Från och med 2006 disponeras anslaget helt för vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas, Västra Götalands samt delar av Värmlands län.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 2 616 000 kronor anvisas under anslaget 1:24 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 2 616 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.62 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:24 Stöd till jordbrukets rationalisering

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011 ¹	2 616	2 616	2 616	2 616
Förändring till följd av:				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	2 616	2 616	2 616	2 616

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.25 1:25 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.

Tabell 3.63 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010	Utfall	1 681		-152
2011	Anslag	1 529 ¹	Utgifts- prognos	1 377
2012	Förslag	1 029		
2013	Beräknat	1 029		
2014	Beräknat	1 029		
2015	Beräknat	1 029		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används i huvudsak för bidrag till underhåll, upprustning och investeringar i byggnader och andra fasta anläggningar på fjällägenheter. Vidare ska anslaget dessutom täcka avvecklingsbidrag och avträdesersättning till arrendatorer m.m.

Frågor om nedläggning av fjällägenheter prövas av Jordbruksverket medan upplåtelse beslutas av länsstyrelsen.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 1 029 000 kronor anvisas under anslaget 1:25 *Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 1 029 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.64 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:25 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 029	1 029	1 029	1 029
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 029	1 029	1 029	1 029

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.26 1:26 Främjande av rennäringen m.m.

Tabell 3.65 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2010	Utfall	102 299		-1 155
2011	Anslag	115 915 ¹	Utgifts- prognos	112 355
2012	Förslag	107 915		
2013	Beräknat	107 915		
2014	Beräknat	107 915		
2015	Beräknat	107 915		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används även till åtgärder för att främja rennäringen i form av:

- underhåll eller rivning av vissa riksgränsstängsel och renskötsel­anläggningar som staten har underhållsansvar för,
- statens del av kostnaderna för redovisning av markanvändningen, riksintressen och marker som är värdefulla för renskötseln, natur- och kulturmiljövården,
- utveckling av företagsregistret för rennäringen,
- bidrag enligt 35 b § rennäring­sförordningen (1993:384),
- prisstöd till rennäringen enligt förordningen (1986:255) om pristillägg på renkött,
- ersättning till följd av Tjernobylyckykan enligt förordningen (1994:246) om ersättning för vissa merkostnader och förluster med anledning av Tjernobylyckykan,
- kostnader för medling m.m. i tvister mellan samebyar och jordbrukare när det gäller konflikter på grund av renbetning på åkermark,
- katastrofskadeskydd enligt 35 a § ren­näring­sförordningen och
- åtgärder för anpassning till ändrade klimatförhållanden samt övriga åtgärder för främjande av rennäringen.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 107 915 000 kronor anvisas under anslaget 1:26 *Främjande av rennärningen m.m.* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 107 915 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.66 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:26 Främjande av rennärningen m.m.

Tusental kronor				
	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	117 915	117 915	117 915	117 915
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	107 915	107 915	107 915	107 915

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.27 1:27 Sveriges lantbruksuniversitet

Tabell 3.67 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2010	Utfall	1 624 296		0
2011	Anslag	1 648 913 ¹		1 648 913
2012	Förslag	1 632 269		
2013	Beräknat	1 662 229 ²		
2014	Beräknat	1 694 113 ³		
2015	Beräknat	1 733 964 ⁴		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 628 815 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 626 560 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 623 066 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, forskning, och fortlöpande miljöanalys. Verksamheten bedrivs utifrån en sektorsroll som preciseras av fem ansvarsområden och där varje ansvarsområde omfattar hela kedjan, från råvaruproduktion till färdig produkt på marknaden:

- livsmedelsproduktion på land och i vatten, livsmedelskvalitet och -säkerhet,
- djurhållning, djurhälsa och djurskydd,

- skog, skogsbruk och förädling av skogsråvaran,
- landsbygdsutveckling, rekreation och fritid samt
- landskapsplanering och markanvändning i tätorter och tätortsnära miljöer.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.68 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2010	498 337	496 371	1 966
(varav tjänsteexport)	(26 564)	(26 564)	(0)
Prognos 2011	516 000	516 000	0
(varav tjänsteexport)	(30 000)	(30 000)	(0)
Budget 2012	540 000	540 000	0
(varav tjänsteexport)	(30 000)	(30 000)	0

Avgiftsintäkterna disponeras av SLU. Avgiftsintäkterna avser bl.a. forskningsuppdrag samt djursjukvård.

Regeringens överväganden

I enlighet med regeringens proposition Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09: UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås anslaget för 2012 öka för forskning och forskarutbildning dels för strategiska forskningsområden med 11,3 miljoner kronor, dels om en förstärkning av basresursen med 19,8 miljoner kronor. Anslaget föreslås dessutom minska med 0,2 miljoner kronor som en följd av omfördelning mellan lärosätena baserat på kvalitetsindikatorerna externa medel samt vetenskapliga publikationer och citeringar.

Med anledning av att Fiskeriverkets FoU-verksamhet överförs till Sveriges lantbruksuniversitet föreslås att 6 miljoner kronor överförs från utgiftsområde 20 anslaget 1:17 *Havs- och vattenmyndigheten* till SLU fr.o.m. 2012.

Regeringen föreslår vidare att anslaget minskas med 30 miljoner kronor per år under åren 2012–2015, varav 5 miljoner kronor överförs till anslaget 1:9 *Statens jordbruksverk*, och 25 miljoner kronor överförs till utgiftsområde 1 Rikets styrelse anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för djurskyddskontroller.

Anslaget ökas vidare med 1 miljon kronor 2012 och med 2 miljoner kronor 2013 och 2014 för inrättandet av en skoglig behörighetsgivande förutbildning.

Regeringen föreslår att 1 632 269 000 kronor anvisas under anslaget 1:27 *Sveriges lantbruksuniversitet* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 1 662 229 000 kronor, för 2014 till 1 694 113 000 kronor och för 2015 till 1 733 964 000 kronor.

Tabell 3.69 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:27 *Sveriges lantbruksuniversitet*

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 653 413	1 653 413	1 653 413	1 653 413
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	16 005	50 251	85 337	130 070
Beslut	-62 705	-67 515	-68 906	-74 411
Överföring till/från andra anslag	25 790	26 319	26 861	27 552
Övrigt	-234	-239	-2 593	-2 659
Förslag/beräknat anslag	1 632 269	1 662 229	1 694 113	1 733 964

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

3.1.28 1:28 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tabell 3.70 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2010	Utfall	397 447	Anslags-sparande	3 526
2011	Anslag	401 758 ¹	Utgifts-prognos	396 803
2012	Förslag	483 284		
2013	Beräknat	420 843 ²		
2014	Beräknat	428 209 ³		
2015	Beräknat	438 409 ⁴		

¹ Inklusivt ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 412 875 tkr i 2012 års prisnivå.

³ Motsvarar 412 391 tkr i 2012 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 412 392 tkr i 2012 års prisnivå.

Anslaget används för stöd till grundforskning och behovsmotiverad forskning om de areella näringarna samt projektrelaterade kostnader i anslutning till sådan forskning som utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, vissa resor och seminarier samt informationsinsatser. Anslaget används också till att finansiera med näringen samfinansierad forskning som omfattar jordbruksteknisk forskning, viss skogsforskning, trädgårdsforskning samt växtförädling. Förvaltningsanslaget redovisas under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård under anslaget 2:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader* och anslaget för forskning inom områdena miljö och samhällsbyggande redovisas under anslaget 2:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* under samma utgiftsområde. En samlad resultatredovisning för Forskningspolitiken återfinns under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

För att underlätta planering, utlysning och genomförande av långsiktiga forskningsprojekt bör regeringen bemyndigas att under detta anslag ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 400 000 000 kronor 2013, högst 400 000 000 kronor 2014 och högst 400 000 000 kronor därefter.

Tabell 3.71 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2010	Prognos 2011	Förslag 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015–
Ingående åtaganden	699 960	668 397	1 100 000			
Nya åtaganden	308 985	761 135	500 000			
Infriade åtaganden	-340 548	-329 532	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Utestående åtaganden	668 397	1 100 000	1 200 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	1 200 000	1 200 000	1 200 000			

Regeringens överväganden

I enlighet med regeringens proposition Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09: UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås anslaget för 2012 öka för med 12,8 miljoner kronor.

Anslaget minskas med 2 000 000 kronor per år fr.o.m. 2012 för att finansiera ökad hantering av forskningsmedel. Medlen överförs till utgiftsområde 20 anslaget 2:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader*.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 483 284 000 kronor anvisas under anslaget 1:28 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* för 2012. För 2013 beräknas anslaget till 420 843 000 kronor, för 2014 till 428 209 000 kronor och för 2015 till 438 409 000 kronor.

Tabell 3.72 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:28 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	401 758	401 758	401 758	401 758
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	5 183	13 037	20 792	30 857
Beslut	78 343	8 087	8 238	8 434
Överföring till/från andra anslag	-2 000	-2 039	-2 077	-2 126
Övrigt			-502	-514
Förslag/beräknat anslag	483 284	420 843	428 209	438 409

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2011 års budget för staten. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2013–2015 är preliminär och kan komma att ändras.

3.1.29 1:29 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tabell 3.73 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2010	Utfall	1 427	Anslags-sparande	0
2011	Anslag	1 427 ¹	Utgifts-prognos	1 427
2012	Förslag	1 177		
2013	Beräknat	1 177		
2014	Beräknat	1 177		
2015	Beräknat	1 177		

¹ Inklusive ändringsbudget till statens budget 2011 (prop. 2010/11:99, bet. 2010/11:FiU21) och förslag till ändringsbudget i samband med denna proposition.

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLA) uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet.

Anslaget används för att finansiera verksamheten vid akademien.

Regeringens överväganden

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) fungerar som diskussionsplattform för ledande företrädare inom den gröna sektorn. Under året har KSLA bedrivit en omfattande konferens- och seminarieverksamhet inom för de areella näringarna angelägna områden. Akademien fyller en viktig funktion som länk mellan forskning, näringsliv, övriga samhällsorgan och ideella organisationer.

De medel under anslaget som tidigare har finansierat arbetet inom nätverket Ekologiskt Forum överförs till anslaget 1:19 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor*. Anslaget minskas därför med 250 000 kronor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 1 177 000 kronor anvisas under ansla-

get 1:29 *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för 2012. För 2013, 2014 och 2015 beräknas anslaget till 1 177 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.74 Härledning av anslagsnivån 2012–2015, för 1:29 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tusental kronor

	2012	2013	2014	2015
Anvisat 2011¹	1 427	1 427	1 427	1 427
<i>Förändring till följd av:</i>				
<i>Beslut</i>				
Överföring till/från andra anslag	-250	-250	-250	-250
<i>Övrigt</i>				
Förslag/beräknat anslag	1 177	1 177	1 177	1 177

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2010 (bet. 2010/11:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på ändringsbudget under innevarande år.

3.1.30 Sametinget

Sametingets förvaltningsanslag redovisas under utgiftsområde 1 Rikets styrelse anslaget 3:1 *Sametinget*.